

สำเนา

○ คำพิพากษา

(ต. ๑๘)

คดีหมายเลขดำที่ ส. ๓/๒๕๖๖
คดีหมายเลขแดงที่ ส. ๑/๒๕๖๗

ในพระปรมาภิไธยพระมหากษัตริย์

ศาลปกครองเชียงใหม่

วันที่ ๑๙ เดือน มกราคม พุทธศักราช ๒๕๖๗

ระหว่าง

นายสมชาย ปรีชาศิลปกุล ที่ ๑ ผู้ฟ้องคดี
นางสาวนันทมน คงเจริญ ที่ ๒
นางสาวดรุณี ไพศาลพาณิชย์กุล ที่ ๓
นายปารณ บุญช่วย ที่ ๔
นายรังสฤษฏ์ กาญจนะวณิชย์ ที่ ๕
นายชำนาญ จันทร์เรือง ที่ ๖
เด็กหญิงผกายเมย เกิดสว่าง ศิลารักษ์
โดยนางสาวพรสุข เกิดสว่าง ผู้แทนโดยชอบธรรม ที่ ๗
นายชัชวาลย์ ทองดีเลิศ ที่ ๘
นายวิทยา ครองทรัพย์ ที่ ๙
นายชนกนันท์ นันตะวัน ที่ ๑๐

นายกรัฐมนตรី ที่ ๑ ผู้ถูกฟ้องคดี
คณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ ที่ ๒
คณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ ที่ ๓
คณะกรรมการกำกับตลาดทุน ที่ ๔

เรื่อง คดีพิพาทเกี่ยวกับการที่เจ้าหน้าที่ของรัฐละเลยต่อหน้าที่ตามที่กฎหมายกำหนดให้ต้องปฏิบัติ หรือปฏิบัติหน้าที่ดังกล่าวล่าช้าเกินสมควร

สำเนาถูกต้อง

(นายสุรศักดิ์ ฝอยทอง)
เจ้าหน้าที่ศาลปกครองเชียงใหม่

/โดยที่...

โดยที่คดีนี้อธิบดีศาลปกครองเชียงใหม่ได้มีคำสั่งให้ดำเนินกระบวนการพิจารณา โดยเร่งด่วนตามข้อ ๔๘/๒ แห่งระเบียบของที่ประชุมใหญ่ตุลาการในศาลปกครองสูงสุด ว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๔๓ เพิ่มเติมโดยข้อ ๔ แห่งระเบียบของที่ประชุมใหญ่ตุลาการในศาลปกครองสูงสุด ว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีปกครอง (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๖๒

คดีนี้ผู้ฟ้องคดีทั้งสิบฟ้องว่า ผู้ฟ้องคดีทั้งสิบมีภูมิลำเนา อาศัยอยู่ในจังหวัดเชียงใหม่และเดินทางภายในพื้นที่ภาคเหนือได้รับความเดือดร้อนเสียหายจากปัญหามลพิษทางอากาศซึ่งเกิดจากฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน (PM2.5) อย่างต่อเนื่องจนส่งผลกระทบต่อสุขภาพของผู้ฟ้องคดีทั้งสิบและประชาชนเป็นจำนวนมาก โดยที่แหล่งกำเนิดและสาเหตุของปัญหาฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน เกิดจากการเผาในที่โล่งแจ้งในชนบทและในป่า การขนส่ง การผลิตไฟฟ้าและโรงงาน แหล่งกำเนิดทางอ้อมที่เกิดจากการรวมตัวของก๊าซซัลเฟอร์ไดออกไซด์และไนโตรเจนออกไซด์และมลพิษในบรรยากาศ เช่น การเผาในที่โล่งในพื้นที่การเกษตร การอุตสาหกรรม การขนส่งและการผลิตไฟฟ้า ส่วนแหล่งกำเนิดทางอ้อมของฝุ่นละออง PM2.5 ของก๊าซซัลเฟอร์ไดออกไซด์ คือ การผลิตไฟฟ้าจากถ่านหินและน้ำมัน และโรงงานอุตสาหกรรม ส่วนก๊าซไนโตรเจนออกไซด์มีแหล่งกำเนิดสำคัญจากการขนส่ง การผลิตไฟฟ้าและโรงงานอุตสาหกรรม กรุงเทพมหานครและในเขตเมืองใหญ่ แหล่งกำเนิดโดยตรงเกิดจากการจราจรที่ติดขัด โดยเฉพาะพาหนะเครื่องยนต์ดีเซล ส่วนในชนบท แหล่งกำเนิดโดยตรงส่วนหนึ่งเกิดจากการเผาวัสดุการเกษตร เช่น การเผาอ้อยก่อนตัด การเผาตอซังในไร่ข้าวโพดและนาข้าว และมีแหล่งกำเนิดทางอ้อมเกิดจากการผลิตไฟฟ้าจากถ่านหินและน้ำมัน รวมทั้งเกิดจุดความร้อน (Hotspot) จุดที่ดาวเทียมตรวจพบว่าเป็นพื้นที่ที่มีค่าความร้อนสูงผิดปกติ แม้ไม่สามารถระบุได้ว่าจุดความร้อนเกิดจากสาเหตุใด แต่เชื่อได้ว่าพื้นที่ที่มีจุดความร้อนจำนวนมาก โดยที่ผ่านมาสถิติการเกิดและความหนาแน่นของจุดความร้อนในประเทศสาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมามีจำนวนมากกว่า ๒ เท่า ของจำนวนจุดความร้อนที่เกิดในประเทศไทย ประกอบกับมีฝุ่นควันที่เกิดจากการเผาวัสดุทางการเกษตรหลังการเพาะปลูกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์และอ้อยบริเวณชายแดนประเทศสาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมาและบริเวณชายแดนประเทศราชอาณาจักรกัมพูชา การขยายพื้นที่ปลูกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์บริเวณภาคเหนือของประเทศสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาวและรัฐฉานของประเทศสาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมา ตามนโยบายการส่งเสริมเกษตรพันธะสัญญาข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ในประเทศเพื่อนบ้าน สืบเนื่องจากปัญหาฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน ส่งผลกระทบต่อสุขภาพของผู้ฟ้องคดีทั้งสิบและประชาชนทั้งแบบเฉียบพลันและเรื้อรัง จึงเป็นภัยด้านสิ่งแวดล้อมที่คุกคามสุขภาพของประชาชน โดยที่อธิบดีกรมการแพทย์ได้ให้ข้อมูลว่า โรคมะเร็งปอดเป็นสาเหตุการเสียชีวิตอันดับ ๒ ของคนไทย ซึ่งสาเหตุสำคัญมาจากฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน และสารเบนซินฟอร์มาลดีไฮด์ด้วย เนื่องจากผู้ป่วยจำนวนมากไม่เคยมีประวัติการสูบบุหรี่มาก่อน นอกจากนี้ ความอันตรายของฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน ยังมีผลทำให้อายุขัยของประชาชน

/สั่งลง...

สั้นลงอีกด้วย ตามรายงานสถานการณ์หมอกควันหรือฝุ่นละอองขนาดเล็กด้านการแพทย์และสาธารณสุข เมื่อวันที่ ๘ มีนาคม ๒๕๖๖ ในพื้นที่ ๑๕ จังหวัด ในภาคเหนือรวมถึงจังหวัดเชียงใหม่ มีค่าฝุ่น PM2.5 เกินค่ามาตรฐานและเริ่มส่งผลกระทบต่อสุขภาพติดต่อกันเกิน ๓ วัน ทำให้ผู้ป่วยโรคถุงลมโป่งพอง โรคหอบหืด โรคภูมิแพ้ โรคติดต่อทางเดินหายใจส่วนบน และโรคเยื่อตาอักเสบมีอาการกำเริบต้องเข้ารับการรักษาตัวในโรงพยาบาลมหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่จำนวน ๑๒,๖๗๑ ราย (ระหว่างวันที่ ๑ มกราคม จนถึงวันที่ ๓๑ มีนาคม ๒๕๖๖) และยังมีผู้ป่วยที่ไม่สามารถเข้ารับการรักษาในโรงพยาบาลได้เนื่องจากมีจำนวนผู้ป่วยเต็มอย่างต่อเนื่อง แม้ภาครัฐมีมาตรการในการจัดการการป้องกันและแก้ไขปัญหาฝุ่นละอองขนาดเล็กไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน แล้วก็ตาม แต่ประสิทธิภาพในการแก้ไขสถานการณ์ปัญหาดังกล่าวในพื้นที่จังหวัดเชียงใหม่และจังหวัดอื่น ๆ ในภาคเหนือยังไม่เพียงพอและไม่มีทีท่าว่าจะคลี่คลายได้ในเร็ววัน ภายใต้สภาวะวิกฤต ปริมาณความเข้มข้นของฝุ่นละอองขนาดเล็กไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน เกินค่ามาตรฐาน ๑๐๐ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร อย่างต่อเนื่อง อันเป็นดัชนีคุณภาพอากาศที่มีผลกระทบต่อสุขภาพของประชาชน จึงต้องถือว่าเป็นสถานการณ์ที่มีความร้ายแรง แต่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ และผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ กลับไม่มีการยกระดับการใช้อำนาจตามพระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๓๕ และไม่มีการนำแผนปฏิบัติการขับเคลื่อนวาระแห่งชาติ “การแก้ไขปัญหาหมอกพิษฝุ่นละออง” มาบังคับใช้อย่างเคร่งครัด หรือไม่มีมาตรการเร่งด่วนในระดับชาติเพื่อแก้ไขปัญหาฝุ่นละอองขนาดเล็กไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน ข้ามพรมแดนจากประเทศเพื่อนบ้านอย่างเป็นทางการและมีประสิทธิภาพ ดังนั้น ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ จึงละเลยต่อหน้าที่ตามมาตรา ๙ แห่งพระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๓๕ กำหนดให้ต้องปฏิบัติหรือปฏิบัติหน้าที่ดังกล่าวล่าช้าเกินสมควรในการสั่งการตามที่เห็นสมควรให้ส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจหรือบุคคลใด รวมทั้งบุคคลซึ่งได้รับอันตรายหรือความเสียหายดังกล่าว กระทำหรือกระทำการใด ๆ อันจะมีผลเป็นการควบคุม ระวัง หรือบรรเทาผลร้ายจากปัญหาฝุ่นละอองขนาดเล็กไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน ในพื้นที่ภาคเหนือ ทั้งที่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ได้รับทราบสถานการณ์ความร้ายแรงของปัญหาฝุ่นละอองขนาดเล็กไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน มาอย่างต่อเนื่อง และผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ละเลยต่อหน้าที่ตามมาตรา ๑๓ แห่งพระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๓๕ กำหนดให้ต้องปฏิบัติหรือปฏิบัติหน้าที่ดังกล่าวล่าช้าเกินสมควรในการพิจารณากลับกรองแนวทางในการแก้ไขปัญหาหรือบรรเทาผลร้ายจากฝุ่นละอองขนาดเล็กเสนอผู้ที่เกี่ยวข้องเพื่อดำเนินการโดยเร่งด่วน และดำเนินการตามแผนปฏิบัติการขับเคลื่อนวาระแห่งชาติ “การแก้ไขปัญหาหมอกพิษฝุ่นละออง” กล่าวคือ เมื่อสถานการณ์ฝุ่นละอองขนาดเล็กไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน ในภาคเหนือ มีค่าฝุ่นเกินค่ามาตรฐาน ๑๐๐ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร ติดต่อกันเกิน ๓ วัน และมีแนวโน้มสูงขึ้น ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ จะต้องดำเนินการประชุมเป็นกรณีเร่งด่วนพิเศษเพื่อปฏิบัติตามแผนปฏิบัติการ ระดับที่ ๔ และแม้ว่าต่อมา ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ในการประชุมครั้งที่ ๑/๒๕๖๖ เมื่อวันที่ ๑๕ มีนาคม ๒๕๖๖

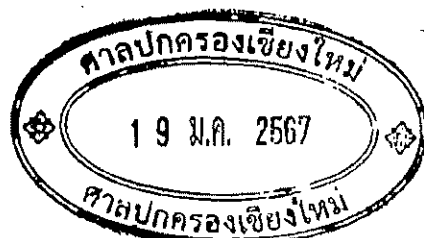

/จะได้มี...

จะได้มีมติให้ยกระดับการป้องกันและแก้ไขปัญหามลพิษจากฝุ่นละอองในสถานการณ์วิกฤต ระยะเร่งด่วนและระยะยาว และมอบหมายให้ศูนย์แก้ไขปัญหามลพิษทางอากาศเร่งรัดติดตาม การดำเนินการตามแผนงานต่อไป นั้น แต่จนถึงปัจจุบัน ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ยังไม่มีมาตรการที่ชัดเจน ในการแก้ไขปัญหามลพิษ PM2.5 ในพื้นที่ภาคเหนือ ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ และผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ จึงละเอียดต่อหน้าที่ในการพิจารณากลับกรองแนวทางหรือกำหนดแผนการจัดการในการแก้ไข ปัญหาฝุ่นละออง PM2.5 ที่มีความเข้มข้นกว่ามาตรฐานความปลอดภัยตามประกาศคณะกรรมการ สิ่งแวดล้อมแห่งชาติ เรื่อง กำหนดมาตรฐานฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน ในบรรยากาศ โดยทั่วไป ลงวันที่ ๒๓ มิถุนายน ๒๕๖๕

สำหรับผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ และผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๔ ซึ่งมีอำนาจหน้าที่ตามพระราชบัญญัติ หลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ พ.ศ. ๒๕๓๕ แม้ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ และผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๔ จะได้กำหนดให้มีหลักเกณฑ์ เงื่อนไข และการจัดทำรายงานการเปิดเผยข้อมูลเกี่ยวกับฐานะ การเงินและผลการดำเนินงานของบริษัทที่ออกหลักทรัพย์ตามแบบ 56-1 One Report หรือ One Report เพื่อให้การลงทุนมีความโปร่งใส มีความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อม แต่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ และผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๔ ไม่ได้กำกับดูแลการประกอบกิจการของบริษัทเอกชน ไม่ให้ดำเนินการไปในทางที่ก่อให้เกิดมลพิษฝุ่นละออง PM2.5 และผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ และ ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๔ ไม่ได้ออกกฎ ระเบียบ เพื่อควบคุมการประกอบกิจการของบริษัทในตลาดหลักทรัพย์ ไม่ให้ดำเนินการที่ก่อให้เกิดมลพิษฝุ่นละออง ทั้งที่เป็นการดำเนินธุรกิจภายในประเทศ และต่างประเทศที่สร้างผลกระทบข้ามพรมแดนกลับมายังประเทศไทยด้วย เช่น การรับซื้ออ้อย ที่มีการเผาไฟเพื่อการเก็บเกี่ยวจากประเทศเพื่อนบ้าน หรือดำเนินธุรกิจส่งออกเมล็ดพันธุ์ข้าวโพด เพื่อการเพาะปลูกในพื้นที่ขนาดใหญ่ ก่อให้เกิดการขยายพื้นที่เพาะปลูกในประเทศเพื่อนบ้าน รวมทั้งการเผาต่อข้าวโพดในพื้นที่รัฐฉาน ประเทศสาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมา การเผาต่อข้าวโพด และใบอ้อยเพื่อการเก็บเกี่ยวในสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว ซึ่งเป็นการดำเนินธุรกิจ ในต่างประเทศของบริษัทลูกหรือกิจการร่วมค้าของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ ที่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ และผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๔ เป็นผู้กำกับดูแล

โดยที่การละเอียดต่อหน้าที่ของผู้ถูกฟ้องคดีทั้งสี่ในการใช้อำนาจสั่งการเป็นกรณี เร่งด่วนพิเศษและพิจารณากลับกรองแนวทางการแก้ไขปัญหามลพิษ PM2.5 ตามแผนที่เตรียมไว้ หรือดำเนินการอื่น ๆ ตามสถานการณ์ที่เกิดขึ้น เป็นการกระทำที่ขัดแย้งและละเมิดต่อสิทธิ การมีชีวิตที่ดีและปลอดภัยต่อสุขภาพ อันเป็นส่วนหนึ่งของสิทธิในชีวิต ร่างกาย และสิทธิ ในการมีส่วนร่วมจัดการบำรุงรักษาและใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม และความหลากหลายทางชีวภาพอย่างสมดุลและยั่งยืน อันเป็นสิทธิที่ได้รับความคุ้มครอง ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา ๒๘ วรรคหนึ่ง มาตรา ๔๓ วรรคหนึ่ง มาตรา ๕๓ และมาตรา ๕๗ ขัดต่อปฏิญญาโอว่าด้วยสิ่งแวดล้อมและการพัฒนา ค.ศ. ๑๙๙๒ ข้อ ๑ ข้อ ๑๐

ข้อ ๑๕ และข้อ ๑๗ ซึ่งเป็นหลักการพื้นฐานระหว่างประเทศด้านสิ่งแวดล้อมและการพัฒนาที่ยั่งยืน และข้อตกลงปฏิญญาอาเซียนว่าด้วยสิทธิมนุษยชน (Asean Human Rights Declaration-AHRD) ข้อ ๒๘ และข้อ ๒๙ ที่รับรองสิทธิที่เกี่ยวข้องกับสิ่งแวดล้อมและสุขภาพ รวมทั้งไม่ได้ปฏิบัติให้เป็นไปตามเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (Sustainable Development Goals: SDGs) ทั้งหมด ๑๗ เป้าหมาย ที่มุ่งให้เกิดการพัฒนาที่สมดุลระหว่างเศรษฐกิจ สังคมและสิ่งแวดล้อม ภายในปี พ.ศ. ๒๕๗๓ (ค.ศ. ๒๐๓๐) ด้วย ที่ประเทศไทยได้ร่วมลงนามรับรองวาระการพัฒนา ๒๐๓๐ (Agenda 2030) ในการประชุมที่สมัชชาใหญ่แห่งสหประชาชาติ และที่ได้ลงนามไว้ในอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก (Convention on the Rights of the Child) รวมทั้งที่ได้ร่วมลงนามในหลักการชี้แนะแห่งสหประชาชาติว่าด้วยธุรกิจกับสิทธิมนุษยชน (UN Guiding Principles on Business and Human Rights) และความตกลงปารีส (Paris Agreement) นอกจากนี้ ผู้ถูกฟ้องคดีทั้งสี่ทราบถึงสภาพบรรยากาศทั่วไปที่มีฝุ่นละออง PM2.5 ที่มีความเข้มข้นเกินกว่ามาตรฐานความปลอดภัยตามประกาศคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติดังกล่าว โดยเฉพาะในพื้นที่ภาคเหนือของประเทศไทยในช่วงเวลาต่อเนื่องหลายเดือนที่ผ่านมา แต่กลับเพิกเฉยไม่ใช้อำนาจสั่งการตามกฎหมายดังกล่าว จนเป็นอันตรายต่อสุขภาพของผู้ฟ้องคดีทั้งสิบ และประชาชนจำนวนมาก กรณีจึงเป็นการละเลยต่อหน้าที่ตามที่กฎหมายกำหนดให้ต้องปฏิบัติ ผู้ฟ้องคดีทั้งสิบไม่มีอำนาจสั่งให้ผู้ถูกฟ้องคดีทั้งสี่ดำเนินการตามที่กฎหมายกำหนด จึงนำคดีมาฟ้องต่อศาล

ขอให้ศาลมีคำพิพากษาหรือคำสั่ง ดังนี้

๑. ให้ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ดำเนินการตามมาตรา ๙ แห่งพระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๓๕ ให้ส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ หรือบุคคลใด รวมทั้งบุคคลซึ่งได้รับหรืออาจได้รับอันตรายหรือความเสียหายดังกล่าว กระทำหรือร่วมกระทำการใด ๆ อันจะมีผลเป็นการควบคุม ระวัง หรือบรรเทาผลร้ายจากปัญหาฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน (PM2.5)

๒. ให้ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ดำเนินการตามมาตรา ๑๓ แห่งพระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๓๕ และตามแผนปฏิบัติการขับเคลื่อนวาระแห่งชาติ การแก้ไขปัญหามลพิษด้านฝุ่นละออง ในสถานการณ์วิกฤตระดับที่ ๔ เพื่อพิจารณากลับกรองแนวทางในการแก้ไขปัญหาหรือบรรเทาผลร้ายจากฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน (PM2.5) เสนอผู้ที่เกี่ยวข้องเป็นการเร่งด่วน

๓. ให้ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ และผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ปฏิบัติหน้าที่จัดทำแผนปฏิบัติการเพื่อแก้ไขปัญหาฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน (PM2.5) ในสภาวะวิกฤตและต้องดำเนินการอย่างเร่งด่วนและทันที เมื่อปริมาณฝุ่นละอองขนาดเล็กมีค่ามากกว่า ๑๐๐ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร รวมถึงต้องควบคุมดูแลให้รัฐมนตรีและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องจัดทำแผนฉุกเฉิน

/เพื่อแก้ไข...

เพื่อแก้ไขสถานการณ์ที่เกิดขึ้นไว้ล่วงหน้าตามมาตรา ๑๐ แห่งพระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๓๕

๔. ให้ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ และผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ปรับปรุงแก้ไขแผนปฏิบัติการขับเคลื่อนวาระแห่งชาติ การแก้ไขปัญหามลพิษด้านฝุ่นละออง ให้บรรลุผลตามเกณฑ์ค่ามาตรฐานฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน (PM2.5) ตามประกาศคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ เรื่อง กำหนดมาตรฐานฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน ในบรรยากาศโดยทั่วไป ลงวันที่ ๒๓ มิถุนายน ๒๕๖๕ โดยการมีส่วนร่วมอย่างทั่วถึงและเพียงพอของประชาชน

๕. ให้ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ และผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๔ ในฐานะหน่วยงานกำกับดูแลควบคุม (Regulator) กำหนดหลักเกณฑ์เงื่อนไข วิธีการจัดทำรายงานการเปิดเผยข้อมูล โดยกำหนดประเด็นเพิ่มเติมในแบบ 56 - 1 One Report หรือกำหนดแบบหรือวิธีการรายงานในลักษณะอื่น เพื่อให้บริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ฯ บริษัทลูก บริษัทย่อย บริษัทร่วมค้า หรือการลงทุนในรูปแบบใด ๆ ที่เกี่ยวข้องตามห่วงโซ่อุปทาน ห่วงโซ่คุณค่าของธุรกิจในกิจกรรมหลัก ให้ดำเนินการเปิดเผยข้อมูลเปิดเผยอย่างรอบด้านถึงผลกระทบหรือความเสี่ยงด้านสุขภาพ สิ่งแวดล้อม สิทธิมนุษยชน ทั้งที่เกิดขึ้นจากการดำเนินธุรกิจในประเทศและต่างประเทศ และ/หรือการดำเนินธุรกิจดังกล่าว ได้ส่งผลกระทบต่อข้ามพรมแดนมายังประเทศไทย ในกรณีที่เกี่ยวข้องกับผลิตผลทางการเกษตรที่ต้องเผาและเป็นแหล่งกำเนิดมลภาวะฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน (PM2.5) ข้ามพรมแดนกลับมายังประเทศไทย

ศาลมีคำสั่งเมื่อวันที่ ๑๘ เมษายน ๒๕๖๖ ไม่รับคำฟ้องไว้พิจารณา ในส่วนที่ฟ้องว่าผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ และผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๔ ละเลยต่อหน้าที่ในการดำเนินการตามพระราชบัญญัติหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ พ.ศ. ๒๕๓๕ ตามคำขอท้ายคำฟ้องข้อ ๕ และในส่วนที่ฟ้องผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ และผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๔ ไว้พิจารณา ผู้ฟ้องคดีทั้งสิบอุทธรณ์คำสั่งดังกล่าวต่อศาลปกครองสูงสุด ซึ่งศาลปกครองสูงสุดมีคำสั่งที่ ๑๙๔๙/๒๕๖๖ ลงวันที่ ๒๐ ธันวาคม ๒๕๖๖ ยืนตามคำสั่งของศาลปกครองเชียงใหม่ดังกล่าว

ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ให้การว่า โดยที่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ในฐานะหัวหน้ารัฐบาล มีอำนาจหน้าที่ในการกำกับโดยทั่วไปซึ่งการบริหารราชการแผ่นดิน เพื่อการนี้จะต้องสั่งให้ราชการส่วนกลาง ราชการส่วนภูมิภาคและส่วนราชการซึ่งมีหน้าที่ควบคุมราชการส่วนท้องถิ่น ชี้แจงแสดงความคิดเห็น ทำรายงานเกี่ยวกับการปฏิบัติราชการและเป็นผู้บังคับบัญชาส่วนราชการที่เรียกชื่ออย่างอื่นและมีฐานะเป็นกรมตามมาตรา ๑๑ และมาตรา ๑๒ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๓๔ และที่แก้ไขเพิ่มเติม เพื่อให้การบริหารราชการแผ่นดินเป็นไปโดยรวดเร็วและมีประสิทธิภาพเท่าที่ไม่ขัดหรือแย้งกับพระราชบัญญัตินี้ หรือกฎหมายอื่น รวมทั้งมีอำนาจหน้าที่ในการดำเนินการป้องกัน บรรเทาฟื้นฟูสาธารณภัยและอุบัติภัยให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและแนวทางเดียวกัน ในฐานะประธานกรรมการ

/ของคณะกรรมการ...

ของคณะกรรมการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติ (กปภ.ช.) ตามมาตรา ๗ แห่งพระราชบัญญัติป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย พ.ศ. ๒๕๕๐ และมีอำนาจสั่งตามที่เห็นสมควรให้ส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจหรือบุคคลใด รวมทั้งบุคคลซึ่งได้รับหรืออาจได้รับอันตรายหรือความเสียหายดังกล่าว กระทำหรือร่วมกันกระทำการใด ๆ อันจะมีผลเป็นการควบคุมระงับหรือบรรเทาผลร้ายจากอันตรายและความเสียหายที่เกิดขึ้นนั้นได้อย่างทันที่แห่งที่ ในกรณีที่ทราบว่าคุณใดเป็นผู้ก่อให้เกิดภาวะมลพิษดังกล่าว อีกทั้งผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ในฐานะประธานกรรมการของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ตามมาตรา ๙ มาตรา ๑๑ มาตรา ๑๒ และมาตรา ๑๓ แห่งพระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๓๕ โดยที่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ได้ให้การโดยสรุป ดังนี้

ประเด็นที่หนึ่ง ข้อเท็จจริงเกี่ยวกับสถานการณ์ฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน (PM2.5) ในพื้นที่ ๑๗ จังหวัดภาคเหนือ ในช่วงปี พ.ศ. ๒๕๖๐ จนถึงปัจจุบัน โดยที่ประกาศกรมควบคุมมลพิษ เรื่อง ดัชนีคุณภาพอากาศของประเทศไทย ลงวันที่ ๒๔ กันยายน ๒๕๖๑ ข้อ ๑ กำหนดว่า ในประกาศนี้ “ดัชนีคุณภาพอากาศ” หมายความว่า ดัชนีที่ใช้เป็นตัวแทนของคุณภาพอากาศ ๑ ค่า ใช้เป็นตัวแทนค่าความเข้มข้นของสารมลพิษทางอากาศ ๖ ชนิด ได้แก่ ฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน (PM2.5) ฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน ๑๐ ไมครอน (PM10) ก๊าซคาร์บอนมอนอกไซด์ (CO) ก๊าซโอโซน (O3) ก๊าซไนโตรเจนไดออกไซด์ (NO2) และก๊าซซัลเฟอร์ไดออกไซด์ (SO2) ข้อ ๒ กำหนดว่า ดัชนีคุณภาพอากาศ แบ่งเป็น ๕ ระดับ การแจ้งเตือนโดยใช้สีเป็นสัญลักษณ์ โดยมีคะแนนตั้งแต่ ๐ ถึงมากกว่า ๒๐๐ โดยดัชนีคุณภาพอากาศ ๑๐๐ มีค่าเทียบเท่ากับค่ามาตรฐานคุณภาพอากาศในบรรยากาศโดยทั่วไป หากดัชนีคุณภาพอากาศมีค่าสูงเกินกว่า ๑๐๐ แสดงว่าค่าความเข้มข้นของมลพิษทางอากาศเกินค่ามาตรฐาน ระดับการแจ้งเตือนมีดังนี้ ดัชนีคุณภาพอากาศ ๐ - ๒๕ ระดับดีมาก สีฟ้า หมายถึง คุณภาพอากาศดีมาก เหมาะสำหรับกิจกรรมกลางแจ้ง และการท่องเที่ยว ดัชนีคุณภาพอากาศ ๒๖ - ๕๐ ระดับดี สีเขียว หมายถึง คุณภาพอากาศดี สามารถทำกิจกรรมกลางแจ้งและการท่องเที่ยวได้ตามปกติ ดัชนีคุณภาพอากาศ ๕๑ - ๑๐๐ ระดับปานกลาง สีเหลือง หมายถึง ประชาชนทั่วไปสามารถทำกิจกรรมกลางแจ้งได้ตามปกติ ผู้ที่ต้องดูแลสุขภาพเป็นพิเศษ หากมีอาการเบื้องต้น เช่น ไอ หายใจลำบาก ระคายเคืองตา ควรลดระยะเวลาการทำกิจกรรมกลางแจ้ง ดัชนีคุณภาพอากาศ ๑๐๐ - ๒๐๐ ระดับเริ่มมีผลกระทบต่อสุขภาพ สีส้ม หมายถึง ประชาชนทั่วไปควรเฝ้าระวังสุขภาพ ถ้ามีอาการเบื้องต้น เช่น ไอ หายใจลำบาก ระคายเคืองตา ควรลดระยะเวลาการทำกิจกรรมกลางแจ้ง หรือใช้อุปกรณ์ป้องกันตนเองหากมีความจำเป็น ผู้ที่ต้องดูแลสุขภาพเป็นพิเศษ ควรลดระยะเวลาการทำกิจกรรมกลางแจ้ง หรือใช้อุปกรณ์ป้องกันตนเองหากมีความจำเป็น ถ้ามีอาการทางสุขภาพ เช่น ไอ หายใจลำบาก ตาอักเสบ แน่นหน้าอก ปวดศีรษะ หัวใจเต้นไม่เป็นปกติ คลื่นไส้ อ่อนเพลีย ควรปรึกษาแพทย์ และดัชนีคุณภาพอากาศ ๒๐๑ ขึ้นไป

/ระดับ...

ระดับมีผลกระทบต่อสุขภาพ สีแดง หมายถึง ทุกคนควรหลีกเลี่ยงกิจกรรมกลางแจ้ง หลีกเลี่ยงพื้นที่ที่มีมลพิษทางอากาศสูง หรือใช้อุปกรณ์ป้องกันตนเองหากมีความจำเป็น หากมีอาการทางสุขภาพ ควรปรึกษาแพทย์ โดยที่การติดตามตรวจสอบประเมินผลคุณภาพสิ่งแวดล้อมและจัดทำรายงาน สถานการณ์มลพิษเป็นอำนาจหน้าที่ของกรมควบคุมมลพิษ ซึ่งกรมควบคุมมลพิษได้ติดตาม ตรวจสอบฝุ่นละออง PM2.5 จากสถานีตรวจวัดคุณภาพอากาศแบบอัตโนมัติจำนวน ๒๓ สถานี ครอบคลุมพื้นที่ ๑๗ จังหวัดภาคเหนือ ตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๖๖ โดยแต่ละจังหวัด มีจำนวนวันที่ความเข้มข้นของฝุ่นละออง PM2.5 เกินค่ามาตรฐานความปลอดภัย (เกินกว่า ๕๐ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร) ดังนี้ ในปี พ.ศ. ๒๕๖๐ จังหวัดเชียงใหม่จำนวน ๕๒ วัน จังหวัดลำปางจำนวน ๑๙ วัน จังหวัดน่านจำนวน ๘ วัน จังหวัดตากจำนวน ๓๕ วัน ส่วนจังหวัดอื่น ไม่มีข้อมูล ในปี พ.ศ. ๒๕๖๑ จังหวัดเชียงรายจำนวน ๑ วัน จังหวัดเชียงใหม่จำนวน ๖๒ วัน จังหวัดลำปางจำนวน ๖๓ วัน จังหวัดลำพูนจำนวน ๑๕ วัน จังหวัดน่านจำนวน ๒๔ วัน จังหวัดแพร่ จำนวน ๗ วัน จังหวัดพะเยาจำนวน ๘ วัน จังหวัดตากจำนวน ๗๓ วัน ส่วนจังหวัดอื่นไม่มีข้อมูล ในปี พ.ศ. ๒๕๖๒ จังหวัดเชียงรายจำนวน ๗๘ วัน จังหวัดเชียงใหม่จำนวน ๘๑ วัน จังหวัดลำปาง จำนวน ๙๖ วัน จังหวัดลำพูนจำนวน ๙๐ วัน จังหวัดแม่ฮ่องสอนจำนวน ๖๒ วัน จังหวัดน่าน จำนวน ๘๐ วัน จังหวัดแพร่จำนวน ๖๘ วัน จังหวัดพะเยาจำนวน ๘๓ วัน จังหวัดตากจำนวน ๖๐ วัน ส่วนจังหวัดอื่นไม่มีข้อมูล ในปี พ.ศ. ๒๕๖๓ จังหวัดเชียงรายจำนวน ๗๗ วัน จังหวัดเชียงใหม่ จำนวน ๗๗ วัน จังหวัดลำปางจำนวน ๘๖ วัน จังหวัดลำพูนจำนวน ๓๖ วัน จังหวัดแม่ฮ่องสอน จำนวน ๗๕ วัน จังหวัดน่านจำนวน ๗๙ วัน จังหวัดแพร่จำนวน ๗๗ วัน จังหวัดพะเยาจำนวน ๗๘ วัน จังหวัดตากจำนวน ๘๓ วัน จังหวัดอุดรดิตถ์จำนวน ๒๙ วัน จังหวัดสุโขทัยจำนวน ๑๘ วัน จังหวัดพิษณุโลกจำนวน ๑๙ วัน จังหวัดกำแพงเพชรจำนวน ๓๓ วัน จังหวัดพิจิตร จำนวน ๑๘ วัน จังหวัดเพชรบูรณ์จำนวน ๙ วัน จังหวัดนครสวรรค์จำนวน ๓๑ วัน ส่วนจังหวัดอื่น ไม่มีข้อมูล ในปี พ.ศ. ๒๕๖๔ จังหวัดเชียงรายจำนวน ๗๐ วัน จังหวัดเชียงใหม่จำนวน ๘๕ วัน จังหวัดลำปางจำนวน ๗๑ วัน จังหวัดลำพูนจำนวน ๔๐ วัน จังหวัดแม่ฮ่องสอนจำนวน ๔๘ วัน จังหวัดน่านจำนวน ๔๖ วัน จังหวัดแพร่จำนวน ๔๖ วัน จังหวัดพะเยาจำนวน ๕๔ วัน จังหวัดตาก จำนวน ๖๔ วัน จังหวัดอุดรดิตถ์จำนวน ๓๙ วัน จังหวัดสุโขทัยจำนวน ๕๐ วัน จังหวัดพิษณุโลก จำนวน ๕๓ วัน จังหวัดกำแพงเพชรจำนวน ๔๘ วัน จังหวัดพิจิตรจำนวน ๓๑ วัน จังหวัดเพชรบูรณ์ จำนวน ๒๖ วัน จังหวัดนครสวรรค์จำนวน ๑๖ วัน และจังหวัดอุทัยธานีจำนวน ๒๘ วัน ในปี พ.ศ. ๒๕๖๕ จังหวัดเชียงรายจำนวน ๒๒ วัน จังหวัดเชียงใหม่จำนวน ๔๓ วัน จังหวัดลำปางจำนวน ๒๑ วัน จังหวัดลำพูนจำนวน ๑๒ วัน จังหวัดแม่ฮ่องสอนจำนวน ๔๒ วัน จังหวัดน่านจำนวน ๒๕ วัน จังหวัดแพร่จำนวน ๒๓ วัน จังหวัดพะเยาจำนวน ๒๐ วัน จังหวัดตากจำนวน ๒๑ วัน จังหวัดอุดรดิตถ์จำนวน ๑๗ วัน จังหวัดสุโขทัยจำนวน ๑๖ วัน จังหวัดพิษณุโลกจำนวน ๑๘ วัน จังหวัดกำแพงเพชรจำนวน ๘ วัน จังหวัดพิจิตรจำนวน ๑๔ วัน จังหวัดเพชรบูรณ์จำนวน ๗ วัน

/จังหวัดนครสวรรค์...

๓๐๐ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร จำนวน ๓ วัน เกินกว่า ๕๐๐ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร
 จำนวน ๑ วัน และเกินกว่า ๕๐๐ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร จำนวน ๒ วัน จังหวัดเชียงใหม่
 เกินกว่า ๕๐ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร จำนวน ๗ วัน เกินกว่า ๑๐๐ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร
 จำนวน ๑๔ วัน เกินกว่า ๒๐๐ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร จำนวน ๖ วัน และเกินกว่า
 ๓๐๐ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร จำนวน ๓ วัน จังหวัดลำปางเกินกว่า ๕๐ ไมโครกรัม
 ต่อลูกบาศก์เมตร จำนวน ๘ วัน และเกินกว่า ๑๐๐ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร จำนวน ๑๓ วัน
 จังหวัดลำพูนเกินกว่า ๕๐ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร จำนวน ๑๐ วัน และเกินกว่า
 ๑๐๐ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร จำนวน ๑๖ วัน จังหวัดแม่ฮ่องสอนเกินกว่า ๕๐ ไมโครกรัม
 ต่อลูกบาศก์เมตร จำนวน ๖ วัน เกินกว่า ๑๐๐ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร จำนวน ๑๖ วัน
 เกินกว่า ๒๐๐ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร จำนวน ๕ วัน เกินกว่า ๓๐๐ ไมโครกรัมต่อ
 ลูกบาศก์เมตร จำนวน ๒ วัน และเกินกว่า ๕๐๐ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร จำนวน ๒ วัน
 จังหวัดน่านเกินกว่า ๕๐ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร จำนวน ๑๓ วัน เกินกว่า ๑๐๐ ไมโครกรัม
 ต่อลูกบาศก์เมตร จำนวน ๑๓ วัน และเกินกว่า ๒๐๐ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร จำนวน
 ๔ วัน จังหวัดแพร่เกินกว่า ๕๐ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร จำนวน ๒๐ วัน และเกินกว่า
 ๑๐๐ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร จำนวน ๗ วัน จังหวัดพะเยาเกินกว่า ๕๐ ไมโครกรัม
 ต่อลูกบาศก์เมตร จำนวน ๑๓ วัน และเกินกว่า ๑๐๐ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร จำนวน
 ๙ วัน จังหวัดตากเกินกว่า ๕๐ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร จำนวน ๑๕ วัน และเกินกว่า
 ๑๐๐ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร จำนวน ๑๒ วัน จังหวัดอุตรดิตถ์เกินกว่า ๕๐ ไมโครกรัม
 ต่อลูกบาศก์เมตร จำนวน ๑๕ วัน และเกินกว่า ๑๐๐ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร จำนวน
 ๔ วัน จังหวัดสุโขทัยเกินกว่า ๕๐ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร จำนวน ๑๒ วัน เกินกว่า
 ๑๐๐ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร จำนวน ๑๐ วัน และเกินกว่า ๒๐๐ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร
 จำนวน ๒ วัน จังหวัดพิษณุโลกเกินกว่า ๕๐ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร จำนวน ๑๑ วัน
 และเกินกว่า ๑๐๐ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร จำนวน ๑๒ วัน จังหวัดกำแพงเพชรเกินกว่า
 ๕๐ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร จำนวน ๒๑ วัน และเกินกว่า ๑๐๐ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร
 จำนวน ๓ วัน จังหวัดพิจิตรเกินกว่า ๕๐ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร จำนวน ๑๗ วัน
 จังหวัดเพชรบูรณ์เกินกว่า ๕๐ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร จำนวน ๒๑ วัน จังหวัดนครสวรรค์
 เกินกว่า ๕๐ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร จำนวน ๑๓ วัน จังหวัดอุทัยธานีเกินกว่า
 ๕๐ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร จำนวน ๑๙ วัน และเดือนเมษายน จังหวัดเชียงรายเกินกว่า
 ๕๐ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร จำนวน ๗ วัน เกินกว่า ๑๐๐ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร
 จำนวน ๘ วัน เกินกว่า ๒๐๐ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร จำนวน ๙ วัน และเกินกว่า
 ๓๐๐ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร จำนวน ๔ วัน จังหวัดเชียงใหม่เกินกว่า ๕๐ ไมโครกรัม
 ต่อลูกบาศก์เมตร จำนวน ๕ วัน เกินกว่า ๑๐๐ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร จำนวน ๗ วัน

/เกินกว่า...

เกินกว่า ๒๐๐ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร จำนวน ๑๒ วัน และเกินกว่า ๓๐๐ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร จำนวน ๒ วัน จังหวัดลำปางเกินกว่า ๕๐ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร จำนวน ๑๓ วัน และเกินกว่า ๑๐๐ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร จำนวน ๑๒ วัน จังหวัดลำพูนเกินกว่า ๕๐ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร จำนวน ๑๑ วัน และเกินกว่า ๑๐๐ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร จำนวน ๑๕ วัน จังหวัดแม่ฮ่องสอนเกินกว่า ๕๐ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร จำนวน ๙ วัน เกินกว่า ๑๐๐ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร จำนวน ๑๒ วัน และเกินกว่า ๒๐๐ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร จำนวน ๔ วัน เกินกว่า ๓๐๐ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร จำนวน ๖ วัน จังหวัดน่านเกินกว่า ๕๐ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร จำนวน ๑๒ วัน เกินกว่า ๑๐๐ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร จำนวน ๑๒ วัน เกินกว่า ๒๐๐ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร จำนวน ๖ วัน และเกินกว่า ๔๐๐ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร จำนวน ๑ วัน จังหวัดแพร่เกินกว่า ๕๐ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร จำนวน ๑๘ วัน และเกินกว่า ๑๐๐ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร จำนวน ๕ วัน จังหวัดพะเยาเกินกว่า ๕๐ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร จำนวน ๙ วัน เกินกว่า ๑๐๐ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร จำนวน ๑๐ วัน และเกินกว่า ๒๐๐ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร จำนวน ๔ วัน จังหวัดตากเกินกว่า ๕๐ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร จำนวน ๑๘ วัน จังหวัดอุตรดิตถ์เกินกว่า ๕๐ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร จำนวน ๒๑ วัน และเกินกว่า ๑๐๐ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร จำนวน ๑ วัน จังหวัดสุโขทัยเกินกว่า ๕๐ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร จำนวน ๒๐ วัน และเกินกว่า ๑๐๐ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร จำนวน ๑ วัน จังหวัดพิษณุโลกเกินกว่า ๕๐ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร จำนวน ๑๖ วัน และเกินกว่า ๑๐๐ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร จำนวน ๗ วัน จังหวัดกำแพงเพชรเกินกว่า ๕๐ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร จำนวน ๒๓ วัน จังหวัดพิจิตรเกินกว่า ๕๐ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร จำนวน ๑๙ วัน จังหวัดเพชรบูรณ์เกินกว่า ๕๐ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร จำนวน ๑๖ วัน จังหวัดนครสวรรค์เกินกว่า ๕๐ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร จำนวน ๑๘ วัน จังหวัดอุทัยธานี เกินกว่า ๕๐ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร จำนวน ๒๐ วัน และตรวจพบจุดความร้อน (Hotspot) ดังนี้ ในปี พ.ศ. ๒๕๖๓ จำนวน ๑๒๙,๓๒๘ จุด ในปี พ.ศ. ๒๕๖๔ จำนวน ๖๑,๗๗๖ จุด และในปี พ.ศ. ๒๕๖๕ จำนวน ๒๓,๙๑๓ จุด

ประเด็นที่สอง ข้อเท็จจริงเกี่ยวกับจำนวนประชากรที่ได้รับผลกระทบจากปัญหาฝุ่นละอองขนาดเล็กไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน (PM2.5) ซึ่งมีภาพรวมของการเจ็บป่วยที่เกี่ยวข้องกับการสัมผัสมลพิษทางอากาศในภาคเหนือ พบว่า การเจ็บป่วยของประชากรในพื้นที่ ๑๗ จังหวัดภาคเหนือตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๖๒ - ๒๕๖๕ พบว่า แนวโน้มการเจ็บป่วยด้วยโรคที่เกี่ยวข้องกับมลพิษทางอากาศเพิ่มสูงขึ้นในเดือนมีนาคมถึงเดือนพฤษภาคม ซึ่งสอดคล้องกับสถานการณ์ฝุ่นละออง PM2.5 ที่มีแนวโน้มสูงขึ้นในช่วงเดือนมีนาคมถึงเดือนพฤษภาคมเช่นกัน และในส่วนของจำนวนประชากรที่เจ็บป่วยที่เกี่ยวข้องกับการสัมผัสมลพิษทางอากาศในภาคเหนือ

/จำแนก...

จำแนกรายปี มีดังนี้ ในปี พ.ศ. ๒๕๖๓ มีจำนวน ๑,๔๘๓,๖๖๑ ราย คิดเป็น ๑๒,๕๑๐ ราย ต่อแสนประชากร ในปี พ.ศ. ๒๕๖๔ มีจำนวน ๑,๗๒๔,๓๑๙ ราย คิดเป็น ๑๔,๕๓๙ ราย ต่อแสนประชากร ในปี พ.ศ. ๒๕๖๕ มีจำนวน ๒,๑๖๕,๙๓๗ ราย คิดเป็น ๑๘,๓๒๒ ราย ต่อแสนประชากร และในปี พ.ศ. ๒๕๖๖ (ระหว่างวันที่ ๑ มกราคม ถึงวันที่ ๒๐ พฤษภาคม ๒๕๖๖) มีจำนวน ๗๓๘,๘๖๖ ราย คิดเป็น ๖,๒๕๐ รายต่อแสนประชากร โดยแยกกลุ่มโรค ดังนี้ กลุ่มโรคระบบทางเดินหายใจมีอัตราป่วยสูงสุดโดยในปี พ.ศ. ๒๕๖๓ มีผู้ป่วยจำนวน ๕๙๕,๐๘๕ ราย ในปี พ.ศ. ๒๕๖๔ มีผู้ป่วยจำนวน ๖๐๖,๒๒๒ ราย ในปี พ.ศ. ๒๕๖๕ มีผู้ป่วยจำนวน ๙,๐๐๒ ราย และในปี พ.ศ. ๒๕๖๖ มีผู้ป่วยจำนวน ๓๐๙,๕๙๓ ราย รองลงมาคือ กลุ่มโรคผิวหนังอักเสบ โดยในปี พ.ศ. ๒๕๖๓ มีผู้ป่วยจำนวน ๔๑๔,๑๘๔ ราย ในปี พ.ศ. ๒๕๖๔ มีผู้ป่วยจำนวน ๕๐๔,๑๗๘ ราย ในปี พ.ศ. ๒๕๖๕ มีผู้ป่วยจำนวน ๓,๘๘๖ ราย และในปี พ.ศ. ๒๕๖๖ มีผู้ป่วยจำนวน ๑๖๘,๒๓๘ ราย กลุ่มโรคตาอักเสบ โดยในปี พ.ศ. ๒๕๖๓ มีผู้ป่วยจำนวน ๒๕๘,๓๖๕ ราย ในปี พ.ศ. ๒๕๖๔ มีผู้ป่วยจำนวน ๓๐๕,๖๘๔ ราย ในปี พ.ศ. ๒๕๖๕ มีผู้ป่วยจำนวน ๓๑๔,๐๓๔ ราย และในปี พ.ศ. ๒๕๖๖ มีผู้ป่วยจำนวน ๑๓๒,๐๘๔ ราย และกลุ่มโรคหัวใจ หลอดเลือดและสมองอุดตันขาดเลือด โดยในปี พ.ศ. ๒๕๖๓ มีผู้ป่วยจำนวน ๑๘๓,๕๐๙ ราย ในปี พ.ศ. ๒๕๖๔ มีผู้ป่วยจำนวน ๒๕๓,๙๓๔ ราย ในปี พ.ศ. ๒๕๖๕ มีผู้ป่วยจำนวน ๓๔,๔๓๓ ราย และในปี พ.ศ. ๒๕๖๖ มีผู้ป่วยจำนวน ๑๐๙,๔๕๔ ราย

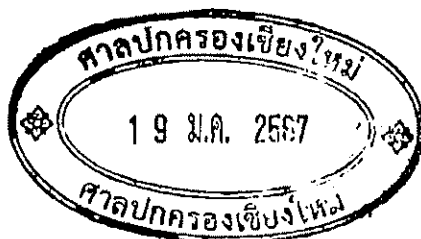
ประเด็นที่สาม หน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องได้ดำเนินการแก้ไขปัญหามลพิษขนาดไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน (PM2.5) ตามอำนาจหน้าที่ ดังนี้ โดยกรมควบคุมมลพิษ ในปี พ.ศ. ๒๕๖๒ ได้จัดทำแผนการดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหามลพิษ ปี พ.ศ. ๒๕๖๒ “แลกเปลี่ยนเรียนรู้ สู่การแก้ปัญหามลพิษอย่างยั่งยืน” การดำเนินงานภายใต้ข้อตกลงอาเซียนเรื่องมลพิษจากหมอกควันข้ามแดน โดยการประสานงานกับกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช เพื่อรายงานสถานการณ์หมอกควันและไฟป่าของประเทศไทย ต่อสำนักเลขาธิการอาเซียนตามระดับการเตือน SOP ในอนุภูมิภาคแม่น้ำโขง การประสานงานกับประเทศสมาชิกและสำนักงานเลขาธิการอาเซียนอย่างใกล้ชิดเมื่อเกิดปัญหามลพิษจากหมอกควันข้ามแดน การเข้าร่วมประชุมประเทศภาคีต่อข้อตกลงอาเซียน เรื่อง มลพิษจากหมอกควันข้ามแดน ครั้งที่ ๑๔ เข้าร่วมการประชุมคณะกรรมการระดับรัฐมนตรีสิ่งแวดล้อม ๕ ประเทศ เรื่อง มลพิษจากหมอกควันข้ามแดนในอนุภูมิภาคแม่น้ำโขง ครั้งที่ ๘ เข้าร่วมการประชุมคณะกรรมการระดับรัฐมนตรีสิ่งแวดล้อม ๕ ประเทศ เรื่อง มลพิษจากหมอกควันข้ามแดน ครั้งที่ ๒๑ ขับเคลื่อนการดำเนินงานภายใต้ Road map for a Transboundary Haze - free by 2020 ดำเนินโครงการการป้องกันและแก้ไขปัญหามลพิษภาคเหนือ ปี พ.ศ. ๒๕๖๓ ดำเนินงานภายใต้ข้อตกลงอาเซียน เรื่อง มลพิษจากหมอกควันข้ามแดน และร่วมมือกับสำนักงานพัฒนาเทคโนโลยีอวกาศและภูมิสารสนเทศ (องค์การมหาชน) (GISTDA) ด้านการประยุกต์ใช้

/เทคโนโลยี...

เทคโนโลยีอวกาศและภูมิสารสนเทศเพื่อการบริหารจัดการมลพิษและสิ่งแวดล้อม ในปี พ.ศ. ๒๕๖๔ ดำเนินโครงการการป้องกันและแก้ไขปัญหาฝุ่นละอองขนาด ไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน ในพื้นที่ ๑๗ จังหวัดภาคเหนือ ดำเนินงานภายใต้ข้อตกลงอาเซียน เรื่อง มลพิษจากหมอกควันข้ามแดน ปี พ.ศ. ๒๕๖๕ เสนอแนะการกำหนดนโยบายและจัดประชุมมอบนโยบายการป้องกันและแก้ไขปัญหาหมอกควันภาคเหนือ ดำเนินการติดตามตรวจสอบ เฝ้าระวัง รายงานและแจ้งเตือนสถานการณ์มลพิษทางอากาศ ติดตามตรวจสอบคุณภาพอากาศโดยสถานีตรวจวัดคุณภาพอากาศแบบอัตโนมัติ และติดตั้งเครื่องตรวจวัดฝุ่นละอองเพิ่มเติม ขับเคลื่อนการดำเนินงานและลงพื้นที่ติดตามผลการดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหาหมอกควันในระดับพื้นที่ จัดทำบันทึกข้อตกลงความร่วมมือการบริหารจัดการวัศดุเชื้อเพลิงในพื้นที่ป่า ดำเนินโครงการบริหารจัดการเชื้อเพลิง “ชิงเก็บ ลดเผา” การพัฒนาแอปพลิเคชันลงทะเบียนบริหารจัดการเชื้อเพลิง (Burn Check) ร่วมกับ GISTDA ดำเนินการเพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหาหมอกควันข้ามแดน ภายใต้ข้อตกลงอาเซียน ว่าด้วยมลพิษจากหมอกควันข้ามแดน และปี พ.ศ. ๒๕๖๖ ได้เสนอแนะการกำหนดนโยบายและจัดประชุมมอบนโยบายการป้องกันและแก้ไขปัญหาหมอกควันภาคเหนือ ดำเนินการติดตามตรวจสอบ เฝ้าระวัง รายงานและแจ้งเตือนสถานการณ์มลพิษทางอากาศ เฝ้าระวังและแจ้งเตือนสถานการณ์มลพิษทางอากาศในพื้นที่ภาคเหนือ ขับเคลื่อนการดำเนินการเฝ้าระวังและลงพื้นที่ติดตามผลการดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหาหมอกควันในระดับพื้นที่ ดำเนินการเพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหาหมอกควันข้ามแดนภายใต้ข้อตกลงอาเซียน ว่าด้วยมลพิษจากหมอกควันข้ามแดน

ในส่วนของกรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย ได้มีการจัดการกับเหตุสาธารณภัย ตามพระราชบัญญัติป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย พ.ศ. ๒๕๕๐ และแผนป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๔ - ๒๕๗๐ โดยแบ่งระดับการจัดการสาธารณภัยเป็น ๔ ระดับ ดังนี้ ระดับที่ ๑ สาธารณภัยขนาดเล็ก ผู้มีอำนาจตามกฎหมาย คือ ผู้อำนวยการอำเภอ ผู้อำนวยการท้องถิ่น ควบคุมและสั่งการ ระดับที่ ๒ สาธารณภัยขนาดกลาง ผู้มีอำนาจตามกฎหมาย คือ ผู้อำนวยการจังหวัด ควบคุม สั่งการและบัญชาการ ระดับที่ ๓ สาธารณภัยขนาดใหญ่ ผู้มีอำนาจตามกฎหมาย คือ ผู้บัญชาการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติ ควบคุม สั่งการและบัญชาการ และระดับที่ ๔ สาธารณภัยร้ายแรงอย่างยิ่ง ผู้มีอำนาจตามกฎหมาย คือ ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ หรือรองนายกรัฐมนตรีที่ถูกฟ้องคดีที่ ๑ มอบหมาย ควบคุม สั่งการและบัญชาการ ซึ่งภัยจากฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน (PM2.5) เป็นสาธารณภัยระดับที่ ๒ และอยู่ในอำนาจควบคุมสั่งการและบัญชาการของผู้ว่าราชการจังหวัด ในฐานะผู้อำนวยการจังหวัด นอกจากนั้น กระทรวงมหาดไทยได้ดำเนินการตามแผนปฏิบัติการ ขับเคลื่อนวาระแห่งชาติ “การแก้ไขปัญหาหมอกควันด้านฝุ่นละออง” ประกอบด้วยแนวทางการดำเนินงาน ๗ แนวทาง ภายใต้กรอบ “๑ สื่อสารเชิงรุก ๕ ยุทธศาสตร์ปฏิบัติการ ๑ สร้างการมีส่วนร่วม”

/โดยได้ดำเนินการ...

โดยได้ดำเนินการติดตาม ประเมินสถานการณ์ฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน ตามแผน ป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๔ - ๒๕๗๐ ตลอดจนติดตามสถานการณ์ ในระดับพื้นที่ สนับสนุนการปฏิบัติในพื้นที่ ๑๗ จังหวัดภาคเหนือ แบ่งเป็นปฏิบัติการภาคพื้นดิน และปฏิบัติการทางอากาศ โดยกระทรวงมหาดไทยได้มีหนังสือ ด่วนที่สุด ที่ มท ๐๖๒๔/ว ๑๖๒๒ ลงวันที่ ๒ มีนาคม ๒๕๖๖ ถึงผู้ว่าราชการจังหวัดทุกจังหวัด ให้ถือปฏิบัติตามหนังสือ กองบัญชาการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติ ด่วนที่สุด ที่ มท (บกปภ) ๐๖๒๔/ว ๐๑๙ ลงวันที่ ๓ พฤศจิกายน ๒๕๖๕ และดำเนินการตามแผนเฉพาะกิจเพื่อการแก้ไขปัญหามลพิษ ด้านฝุ่นละออง ปี พ.ศ. ๒๕๖๕ - ๒๕๖๖ ให้สอดคล้องกับแผนปฏิบัติการขับเคลื่อนวาระแห่งชาติ “การแก้ไขปัญหามลพิษด้านฝุ่นละออง”

สำหรับกรมอนามัย กระทรวงสาธารณสุข ได้ดำเนินการแก้ไขปัญหาฝุ่นละออง และหมอกควันภาคเหนือ ภายใต้ภารกิจที่เกี่ยวข้องและบูรณาการกับหน่วยงานทุกภาคส่วน อย่างต่อเนื่อง เพื่อดูแล ปกป้อง ค้ำครองดูแลประชาชนให้ปลอดภัยและลดความเสี่ยงที่จะเกิดขึ้น ต่อสุขภาพ โดยเฉพาะกลุ่มเปราะบาง คือ เด็กเล็ก ผู้สูงอายุ หญิงตั้งครรภ์ และผู้ที่มีโรคประจำตัว โดยเฉพาะโรคระบบทางเดินหายใจและหอบหืด โดยมุ่งเน้นการลดและป้องกันผลกระทบต่อสุขภาพ และจัดบริการด้านการแพทย์และสาธารณสุขที่มีประสิทธิภาพ โดยได้ดำเนินการ รับมือกับผลกระทบที่จะเกิดขึ้นตามแผนปฏิบัติการด้านสาธารณสุขรองรับผลกระทบต่อสุขภาพ จากความร้อน ภัยแล้ง และหมอกควัน ตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๖๑ - ๒๕๖๕ เช่น พัฒนาระบบ เฝ้าระวังผลกระทบต่อสุขภาพ การพัฒนาด้านวิชาการ การสื่อสารเตือนภัยความเสี่ยง ด้านสุขภาพผ่านช่องทางต่าง ๆ รวมถึงการดำเนินงานด้านการแพทย์และสาธารณสุข อันนำไปสู่การลดความสูญเสียและลดภาระทางสุขภาพ และได้ดำเนินการตามกรอบ แผนบูรณาการด้านสาธารณสุขรองรับผลกระทบต่อสุขภาพจากความร้อน ภัยแล้ง และหมอกควัน ในปี พ.ศ. ๒๕๖๑ - ๒๕๖๕ ซึ่งมี ๓ ระบบ คือ (๑) ระบบข้อมูลและการเฝ้าระวัง (๒) ระบบ ป้องกันและลดปัจจัยเสี่ยง และ (๓) ระบบบริการทางการแพทย์และสาธารณสุข ทั้งนี้ ในปี พ.ศ. ๒๕๖๖ กรมอนามัย กรมควบคุมโรค กรมการแพทย์ กรมสนับสนุนบริการสุขภาพ และสำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข ได้กำหนดมาตรการและแนวทางการดำเนินงาน ด้านการแพทย์และสาธารณสุข กรณีฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน (PM2.5) ประกอบด้วย มาตรการที่ ๑ การลดและป้องกันความเสี่ยงต่อสุขภาพ มาตรการที่ ๒ การจัดบริการ ด้านการแพทย์และสาธารณสุข และมาตรการที่ ๓ การเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการ โดยได้มีการทบทวนและปรับระดับปฏิบัติการให้เข้มข้นกว่าปีที่ผ่านมา และระดับการเปิด ศูนย์ปฏิบัติการฉุกเฉินกรณีหมอกควันและฝุ่นละอองขนาดเล็ก เมื่อในพื้นที่มีระดับค่าฝุ่น PM2.5 มากกว่าหรือเท่ากับ ๕๑ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร ขึ้นไปติดต่อกัน ๓ วัน เพื่อดูแลสุขภาพ

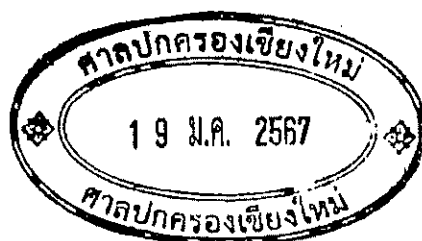

/ประชาชน...

ประชาชนได้อย่างทันทั่วทั้งที่และสอดคล้องกับค่ามาตรฐานฝุ่นละอองขนาดเล็กในบรรยากาศเฉลี่ย ๒๔ ชั่วโมง

นอกจากนี้สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรีได้รวบรวมข้อมูลและจัดทำรายงาน ดังนี้

๑. รายงานสถานการณ์ PM2.5 ดังต่อไปนี้ ข้อมูล ณ วันที่ ๑๗ เมษายน ๒๕๖๖ (๑) กระทรวงกลาโหม ดำเนินการจัดชุดลาดตระเวน เพื่อป้องปรามการลักลอบเผาป่า และดับไฟป่า ฉีดพ่นละอองน้ำ และจัดรถบรรทุกน้ำสนับสนุนการดับไฟในพื้นที่ริมทาง จัดชุดประชาสัมพันธ์ และแจกจ่ายหน้ากากอนามัย (N95) ให้กับประชาชน ในพื้นที่จังหวัดเชียงใหม่ เชียงราย แม่ฮ่องสอน และน่าน (๒) กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ดำเนินการจัดตั้งชุดปฏิบัติการเพื่อป้องกันและเฝ้าระวังการเผาเศษซากพืชหรือวัชพืชและเศษวัสดุการเกษตร โดยบูรณาการร่วมกับอาสาสมัครเกษตรลงพื้นที่ขอความร่วมมือเกษตรกรงดเผาซากพืช (๓) กระทรวงคมนาคม ดำเนินการบำรุงรักษาเครื่องยนต์ ตรวจสอบสภาพรถควันดำ ปรับปรุงคุณภาพน้ำมันของรถโดยสารสาธารณะ แก้ไขปัญหา รถติดหน้าด่านเก็บค่าผ่านทางพิเศษในช่วงเวลา (๔) กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ดำเนินการประกาศพื้นที่เสี่ยงและปิดพื้นที่ของกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่าและพันธุ์พืช และกรมป่าไม้ จัดชุดลาดตระเวน เฝ้าระวัง ตรวจสอบไฟป่า ป้องปรามการลักลอบเผาป่า และดับไฟป่า และลงพื้นที่ประชาสัมพันธ์เชิงรุกแบบเคาะประตูบ้าน และสร้างเสวียนเก็บเศษใบไม้เพื่อลดปริมาณเชื้อเพลิงและนำไปใช้ประโยชน์ต่อไป (๕) กระทรวงมหาดไทย ดำเนินการยกระดับการป้องกันและแก้ไขปัญหาไฟป่า หมอกควัน และฝุ่น สนับสนุนเจ้าหน้าที่และเครื่องจักรสาธารณภัยให้กับจังหวัดในการดับไฟป่าและลดฝุ่นละออง (๖) กระทรวงอุตสาหกรรม ดำเนินการกำกับและตรวจสอบรถตรวจวัดคุณภาพอากาศเคลื่อนที่ ขอความร่วมมือโรงงานอุตสาหกรรม ดำเนินการเพื่อลดผลกระทบด้านมลพิษทางอากาศ ควบคุมปริมาณอ้อยที่ถูกลักลอบเผา (๗) กระทรวงสาธารณสุข ดำเนินการติดตาม เฝ้าระวังสถานการณ์ฝุ่นละอองขนาดเล็กไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน (PM2.5) สื่อสารให้ความรู้ แจ้งเตือนความเสี่ยงต่อสุขภาพ จัดเตรียม “ห้องปลอดฝุ่น” เปิดคลินิกมลพิษ สนับสนุนการใช้มาตรการกฎหมายว่าด้วยการสาธารณสุขละออง (๘) สำนักงานตำรวจแห่งชาติดำเนินการบังคับใช้กฎหมายอย่างเข้มงวดกับผู้ที่ใช้รถยนต์ปล่อยควันดำ ผู้ประกอบการโรงงาน การก่อสร้างที่ก่อให้เกิดมลพิษ และผู้ลักลอบเผาพืชไร่และพืชที่เพาะปลูก (๙) กรมประชาสัมพันธ์ ดำเนินการติดตามสถานการณ์ฝุ่นละอองขนาดเล็กไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน (PM2.5) และไฟป่าอย่างใกล้ชิด ประชาสัมพันธ์ผ่านสื่อในสังกัดทั่วประเทศ ทั้งรูปแบบสื่อโทรทัศน์ วิทยุ และออนไลน์ (๑๐) กรมอุตุนิยมวิทยา ดำเนินการ สนับสนุนข้อมูลอุตุนิยมวิทยาการพยากรณ์อากาศ การคาดหมายลักษณะอากาศและโอกาสเกิดผลกระทบต่อการสะสมของฝุ่นละอองขนาดเล็กไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน (PM2.5) ล่วงหน้า ๗ วัน ๒. รายงานสถานการณ์ PM2.5 ข้อมูล ณ วันจันทร์ที่ ๑๕ พฤษภาคม ๒๕๖๖ (๑) การเผาในที่โล่ง กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ จัดตั้งชุดปฏิบัติการ

/เพื่อป้องกัน...

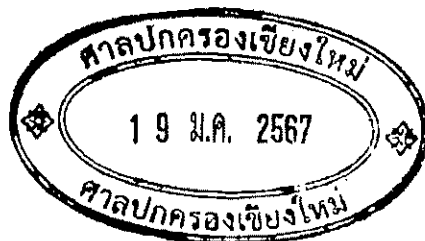
เพื่อป้องกันและเฝ้าระวังการเผาซากพืชหรือวัชพืช และเศษวัสดุการเกษตรในพื้นที่การเกษตร เฝ้าระวัง ติดตามสถานการณ์ ระวังภัยอันตราย โดยดำเนินการร่วมกับหน่วยงานปกครอง ในพื้นที่ เพื่อป้องกัน บรรเทา และแก้ไขปัญหที่เกิดขึ้น สำนักงานตำรวจแห่งชาติร่วมกับผู้นำชุมชน ดำเนินการประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนทราบผลภาวะจากการเผาพืชไร่ และกฎหมายที่เกี่ยวข้อง โดยให้คำแนะนำประชาชนจำนวน ๙๒๖ ราย ตรวจสอบจำนวน ๘๕๑ ราย และจับกุมผู้ลักลอบเผา ๑๒ ราย (๒) ไฟป่า กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม จัดประชุมที่เกี่ยวข้อง อาทิ การประชุมเชิงปฏิบัติการแก้ไขปัญหาหมอกควันด้านฝุ่นละออง PM2.5 ณ จังหวัดเชียงใหม่ การประชุมซักซ้อมแนวทางการบริหารจัดการพื้นที่ป่าอนุรักษ์แบบบูรณาการเชิงพื้นที่ การประชุม จัดทำแผนปฏิบัติการเชิงพื้นที่ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ประเด็นการแก้ไขปัญหา ฝุ่นละออง PM2.5 ระดับพื้นที่ จัดชุดเฝ้าสังเกตการณ์ ลาดตระเวน เฝ้าระวัง ตรวจหาไฟไหม้ ในพื้นที่เสี่ยง ตรวจปราบปรามการกระทำความผิด ป้องปรามการลักลอบเผาป่าและดับไฟป่า จัดพนักงานประจำจุด เพื่อลงทะเบียนผู้เข้าไปใช้ประโยชน์ในป่า พร้อมแจ้งเตือนให้ระมัดระวัง เรื่องการใช้ไฟในพื้นที่ สำรวจข้อมูลการเลี้ยงปศุสัตว์ พร้อมชี้แจงทำความเข้าใจและขอความร่วมมือ กับผู้นำชุมชนและประชาชนให้ควบคุม และเพิ่มความระมัดระวังในการเลี้ยงให้อยู่ภายในเขต ตามหลักเกณฑ์ วิธีการและเงื่อนไขที่กฎหมายกำหนดอย่างเคร่งครัด ประชาสัมพันธ์สร้างความเข้าใจ ให้กับชุมชน และร้านค้าได้รับทราบถึงระเบียบการจัดการเผาของจังหวัดน่าน เพื่อแก้ไขปัญหา ไฟป่า หมอกควันและฝุ่นละออง ตามมติที่ประชุมศูนย์บัญชาการเหตุการณ์ป้องกันและแก้ไขปัญหา ไฟป่า หมอกควันและฝุ่นละออง PM2.5 ในจังหวัดน่าน ร่วมกับเครือข่ายทำกิจกรรม แนวกันไฟ จัดการเชื้อเพลิงในพื้นที่เสี่ยงที่ทำให้เกิดไฟป่า สร้างเสวียนเก็บเศษใบไม้ เพื่อลดปริมาณเชื้อเพลิง “ชิงเก็บ ลดเผา” เพื่อนำไปใช้ประโยชน์ในจังหวัดเชียงราย และแม่ฮ่องสอน จัดรายการประชาสัมพันธ์รณรงค์ป้องกันไฟป่าผ่านทางสถานีวิทยุเชียงราย ส่วนกระทรวงมหาดไทยจัดเตรียมเครื่องจักรกลด้านสาธารณสุข และร่วมกับกองทัพบก เตรียมจัดส่งเฮลิคอปเตอร์บรรเทาสาธารณภัย เพื่อสนับสนุนภารกิจดับไฟป่า ควบคุมไฟป่าและ หมอกควัน (๓) ภาคอุตสาหกรรม โดยกระทรวงอุตสาหกรรมได้ตรวจสอบการปฏิบัติตาม มาตรการป้องกันและแก้ไขผลกระทบสิ่งแวดล้อมให้เป็นไปตามเงื่อนไขแบบท้ายการอนุญาต ประทานบัตรอย่างเข้มงวด ตรวจวัดปริมาณฝุ่นละอองในบรรยากาศโดยดำเนินการตรวจวัด ปริมาณฝุ่นละอองรวม (TSP) เฉลี่ย ๒๔ ชั่วโมง และปริมาณฝุ่นละอองขนาดเล็กไม่เกิน ๑๐ ไมครอน (PM10) บริเวณชุมชนโดยรอบพื้นที่เหมืองแร่ และโรงโม่ บด หรือย่อยหิน ในช่วงฤดูแล้งของทุกปี และกำกับดูแลสถานประกอบการเหมืองแร่ในเขตพื้นที่รับผิดชอบให้ประกอบกิจการ ด้วยความระมัดระวัง ส่วนสำนักงานตำรวจแห่งชาติได้ร่วมมือกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องตรวจสอบ ประชาสัมพันธ์ และบังคับใช้กฎหมายกับผู้ประกอบการโรงงานอุตสาหกรรมและการก่อสร้าง ที่เกิดมลพิษ โดยให้คำแนะนำผู้ประกอบการจำนวน ๙๒๖ ราย ตรวจสอบจำนวน ๒๑๕ ราย

/และจับกุม...

และจับกุมจำนวน ๒ ราย (๔) การคมนาคม/ขนส่ง โดยกระทรวงคมนาคมได้ดับไฟในพื้นที่ ที่ได้รับความเสียหายจากไฟป่าและไฟไหม้หญ้าบริเวณริมทางหลวงในเดือนพฤษภาคม จำนวน ๑๒ จุด ในพื้นที่ท่าอากาศยานจังหวัดเชียงใหม่ ได้มีการสำรวจแหล่งที่อาจเกิดไฟป่า และมีผลกระทบต่อการบินทางทิศเหนือ และสนับสนุนภารกิจของคณะทำงานเฝ้าระวัง การป้องกันและแก้ไขปัญหาหมอกควันไฟป่า และฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน (PM2.5) และจังหวัดเชียงใหม่ได้ติดป้ายรณรงค์คณา เพื่อลดปัญหาฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน (PM2.5) รวมทั้งได้มีการกำหนดมาตรการฉีดพ่นละอองน้ำโดยรอบอาคารผู้โดยสารท่าอากาศยาน แม่ฟ้าหลวง ในกรณีที่มีค่าฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน (PM2.5) เกินค่ามาตรฐาน ตั้งจุดตรวจควันดำบนถนนสายหลักสายรอง และสุ่มตรวจวัดควันดำ ณ สถานีขนส่งผู้โดยสาร และสถานประกอบการ ตลอดจนเข้มงวดการตรวจสภาพรถที่มาดำเนินการทางทะเบียน ณ สำนักงานขนส่ง และสถานตรวจสภาพรถเอกชน (ตรอ.) ตั้งจุดตรวจจับรถบรรทุกที่ไม่คลุมผ้าใบ และควันดำ บริเวณด่านซังน้ำหนักและบนถนนสายหลักและสายรอง และประชาสัมพันธ์ ให้ผู้ประกอบการขนส่งกำชับให้พนักงานขับรถปกคลุมผ้าใบให้มิดชิดก่อนนำรถออกจาก สถานประกอบการ ซึ่งสำนักงานตำรวจแห่งชาติ บังคับใช้กฎหมายอย่างเข้มงวดกับยานพาหนะ ที่ก่อให้เกิดมลพิษเกินกว่าค่ามาตรฐานโดยให้คำแนะนำสำหรับผู้ขับขี่ยานพาหนะ จำนวน ๒,๗๔๕ ราย จับกุมยานพาหนะควันดำจำนวน ๓,๓๖๑ คัน และออกคำสั่งห้ามใช้ยานพาหนะ จำนวน ๒,๔๓๘ คัน

ประเด็นที่สี่ ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ได้ดำเนินการแก้ไขปัญหสถานการณ์ฝุ่นละออง ขนาดไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน (PM2.5) ในพื้นที่ภาคเหนือ โดยสรุปดังนี้ เมื่อวันที่ ๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๒ คณะรัฐมนตรีมีมติรับทราบแนวทางและมาตรการแก้ไขปัญหฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน (PM2.5) โดยให้กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมปรับปรุงแนวทาง และมาตรการดังกล่าวให้มีความเหมาะสม ต่อมา เมื่อวันที่ ๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๒ คณะรัฐมนตรี มีมติเห็นชอบแผนปฏิบัติการขับเคลื่อนวาระแห่งชาติ “การแก้ไขปัญหามลพิษด้านฝุ่นละออง” จากนั้น กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจะนำเรื่องการยกระดับมาตรการ ในการป้องกันและแก้ไขปัญหามลพิษจากฝุ่นละอองในช่วงสถานการณ์วิกฤตเสนอต่อ ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ต่อไป หลังจากนั้นในปี พ.ศ. ๒๕๖๓ คณะรัฐมนตรีมีมติเห็นชอบเฉพาะกิจ เพื่อการแก้ไขปัญหามลพิษด้านฝุ่นละออง และรับทราบแนวทางป้องกันและแก้ไขปัญห การเผาในพื้นที่เกษตรกรรมปี พ.ศ. ๒๕๖๓ - ๒๕๖๔ ต่อมา ในปี พ.ศ. ๒๕๖๔ คณะรัฐมนตรี มีมติรับทราบการดำเนินการแก้ไขปัญหฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน (PM2.5) และ ความก้าวหน้าของการดำเนินงานป้องกันและแก้ไขการเผาในที่โล่ง ทั้งนี้ได้มีการสรุปผล และถอดบทเรียนการป้องกันและแก้ไขปัญหไฟป่า หมอกควัน และฝุ่นละออง สำหรับในปี พ.ศ. ๒๕๖๔ และได้รับทราบร่างแผนเฉพาะกิจเพื่อการแก้ไขปัญหามลพิษด้านฝุ่นละออง

ปี พ.ศ. ๒๕๖๕...

ปี พ.ศ. ๒๕๖๕ และปี พ.ศ. ๒๕๖๖ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยได้มีการสรุปสถานการณ์ สาธารณภัยและการช่วยเหลือระหว่างวันที่ ๒๘ กุมภาพันธ์ - ๖ มีนาคม ๒๕๖๖ ซึ่งคณะรัฐมนตรี เห็นว่าสถานการณ์การเกิดหมอกควันและฝุ่นละออง โดยเฉพาะฝุ่น PM2.5 ยังไม่คลี่คลาย และลดลงสู่ระดับปกติตามค่ามาตรฐาน ซึ่งจะส่งผลกระทบต่อสุขภาพ พลานามัยและชีวิต ความเป็นอยู่ของประชาชนในพื้นที่ภาคเหนือ โดยคณะรัฐมนตรีได้กำชับให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เร่งรัดการดำเนินการต่าง ๆ เพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหาในภาพรวมและบูรณาการ รวมทั้ง ให้มีการบังคับใช้กฎหมายแก่ผู้มีเจตนาเผาป่าและพื้นที่เพาะปลูกอย่างเคร่งครัด ทั้งนี้ ให้กระทรวงต่างประเทศและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องประสานการดำเนินการร่วมกับประเทศ เพื่อนบ้านอย่างต่อเนื่อง แล้วส่งให้สำนักนายกรัฐมนตรีโดยด่วนก่อนนำเสนอผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ทราบ ทุก ๆ ๓ วัน จากนั้น คณะรัฐมนตรีได้รับทราบการเห็นชอบแผนปฏิบัติการป้องกันและ แก้ไขปัญหาฝุ่นละออง PM2.5 ภายใต้แผนเฉพาะกิจเพื่อการแก้ไขปัญหามลพิษด้านฝุ่นละออง ปี พ.ศ. ๒๕๖๖ และเป้าหมายกำหนดตัวชี้วัดตามที่กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและ สิ่งแวดล้อมเสนอ จากข้อเท็จจริงดังกล่าวผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ได้ติดตามสถานการณ์ฝุ่นละออง ขนาดไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน (PM2.5) เกินมาตรฐานในจังหวัดทางภาคเหนือและมีมติให้หน่วยงาน ที่เกี่ยวข้องดำเนินการแก้ไขปัญหาอย่างต่อเนื่องตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๖๒ จนถึงปัจจุบัน มิได้เพิกเฉย แต่อย่างใด

ประเด็นที่ห้า ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ได้สั่งการให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควบคุม ระวัง หรือบรรเทาผลร้ายจากอันตรายและความเสียหายที่เกิดขึ้นจากปัญหาฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน (PM2.5) รุนแรงถึงขนาดที่เป็นเหตุฉุกเฉินหรือเหตุภัยอันตรายต่อสาธารณสุข อันเนื่องมาจากภัยธรรมชาติ หรือภาวะมลพิษที่เกิดจากการแพร่กระจายของมลพิษ กล่าวคือ ภายใต้พระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๓๕ ได้กำหนด มาตรฐานฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน (PM2.5) ในบรรยากาศโดยทั่วไป และดัชนี คุณภาพอากาศของประเทศไทย เพื่อประเมินระดับคุณภาพอากาศ แต่ไม่สามารถใช้ ในการประเมินระดับความร้ายแรงของผลกระทบจาก PM2.5 ต่อประชาชน อย่างไรก็ตาม สถานการณ์ฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน เฉลี่ย ๒๔ ชั่วโมง ต้องไม่เกิน ๕๐ ไมโครกรัมต่อ ลูกบาศก์เมตร โดยเฉพาะในพื้นที่ภาคเหนือมักพบเกินมาตรฐานในช่วงฤดูแล้งของทุกปี ซึ่งคณะรัฐมนตรีได้มีมติเห็นชอบให้ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ กำหนดแผนปฏิบัติการขับเคลื่อน วาระแห่งชาติ “การแก้ไขปัญหามลพิษด้านฝุ่นละออง” นอกจากนี้ในแต่ละปีมีการถอดบทเรียน การแก้ไขปัญหาฝุ่นละอองเพื่อจัดทำเป็นแผนเฉพาะกิจ ในปี พ.ศ. ๒๕๖๔ - ๒๕๖๖ รวมถึงได้มีการแจ้งเตือนสถานการณ์ฝุ่นละอองผ่านเว็บไซต์และแอปพลิเคชัน AIR4THAI ช่องทางกรมประชาสัมพันธ์ และคำแนะนำในการปฏิบัติตัวตามปริมาณฝุ่นละอองหากค่าฝุ่นละออง PM2.5 เกินมาตรฐาน การเตรียมการด้านการแพทย์และสาธารณสุข ซึ่งการเตรียมการรองรับ

/สถานการณ์...

สถานการณ์ดังกล่าวสามารถควบคุมสถานการณ์ฝุ่นละอองได้ แม้ว่าผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ จะไม่ได้ใช้อำนาจตามมาตรา ๙ แห่งพระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๓๕ แต่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ได้ใช้อำนาจในการสั่งการส่วนราชการและเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องตามพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๓๔ เพื่อดำเนินการแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้น และได้ทำหน้าที่ประธานของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ในการติดตามผลการดำเนินงานตามมาตรการต่าง ๆ ที่กำหนดไว้ในแผนปฏิบัติการอย่างต่อเนื่อง จึงไม่มีเหตุที่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ จะต้องใช้อำนาจตามมาตรา ๙ แห่งพระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๓๕ เพื่อสั่งการอีก ประกอบกับ มาตรา ๙ แห่งพระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๓๕ ได้ให้อำนาจผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ มีอำนาจสั่งการตามที่เห็นสมควรในกรณีที่มีเหตุฉุกเฉินหรือภัยอันตรายต่อสาธารณชนอันเนื่องมาจากภัยธรรมชาติหรือภาวะมลพิษที่เกิดจากการแพร่กระจายของมลพิษ ซึ่งหากปล่อยไว้เช่นนั้นจะเป็นอันตรายอย่างร้ายแรงต่อชีวิตร่างกาย หรือสุขภาพอนามัยของประชาชน หรือก่อความเสียหายต่อทรัพย์สินของประชาชนหรือของรัฐเป็นอันมาก อันถือได้ว่าเป็นอำนาจดุลพินิจของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ในการพิจารณาสั่งการเรื่องดังกล่าว และได้กำชับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องอย่างต่อเนื่อง จึงถือได้ว่า ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ปฏิบัติหน้าที่ตามพระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๓๕ กำหนดให้ต้องปฏิบัติเมื่อมีเหตุฉุกเฉินหรือภัยอันตรายอันเนื่องมาจากปริมาณฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน (PM2.5) ที่เกินมาตรฐานตามที่กำหนดในประกาศคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ เรื่อง กำหนดมาตรฐานฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน ในบรรยากาศโดยทั่วไป ลงวันที่ ๒๓ มิถุนายน ๒๕๖๕ แล้ว ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ จึงมิได้ละเลยต่อหน้าที่ตามที่กฎหมายกำหนดให้ต้องปฏิบัติ หรือปฏิบัติหน้าที่ดังกล่าวล่าช้าเกินสมควร อันมีผลเป็นการควบคุมระดับ หรือบรรเทาผลร้ายจากปัญหาฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน ในพื้นที่ภาคเหนือ ดังนั้น ผู้ฟ้องคดีทั้งสองไม่มีสิทธิฟ้องผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ได้

นอกจากนี้ ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ โดยคณะรัฐมนตรีได้ดำเนินการติดตามสถานการณ์ฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน อย่างต่อเนื่องตั้งแต่วันที่ ๑๗ กรกฎาคม ๒๕๖๒ จนถึงปัจจุบัน (ปี พ.ศ. ๒๕๖๖) โดยมีการกำหนดและวางมาตรการ กำกับ ดูแล กำชับ และติดตาม รวมทั้งเข้าร่วมการหารือในระดับสากลเพื่อแก้ไขปัญหาฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน อย่างต่อเนื่อง ดังนี้ (๑) คณะรัฐมนตรีได้มีมติเกี่ยวกับการกำหนดมาตรการการแก้ไขปัญหาฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน ตั้งแต่วันที่ ๒๕ ธันวาคม ๒๕๖๑ ถึงวันที่ ๖ มิถุนายน ๒๕๖๖ (๒) คณะรัฐมนตรีได้มีมติเกี่ยวกับการกำชับหรือการดำเนินการเกี่ยวกับการแก้ไขปัญหาฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน (PM2.5) ตั้งแต่วันที่ ๑๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๒ ถึงวันที่ ๑๑ เมษายน ๒๕๖๖ และ (๓) คณะรัฐมนตรีได้มีมติเกี่ยวกับการติดตามการแก้ไขปัญหาฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน ตั้งแต่วันที่ ๕ มีนาคม ๒๕๖๒ ถึงวันที่ ๒๓ พฤษภาคม ๒๕๖๖ ส่วนการยกระดับการจัดการ

/สาธารณภัย...

สาธารณสุขขึ้นอยู่กับขนาดพื้นที่ จำนวนประชากร ความซับซ้อนของสาธารณสุขหรือความสามารถในการจัดการสาธารณสุข ตลอดจนศักยภาพด้านทรัพยากรที่มีผู้มีอำนาจตามกฎหมายใช้ดุลพินิจ ร่วมกับการปรึกษากับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการตัดสินใจเกี่ยวกับความสามารถในการเข้าควบคุมสถานการณ์เป็นหลัก สำหรับการจัดการสาธารณสุขร้ายแรงอย่างยิ่ง ระดับ ๔ คือ ภัยพิบัติขนาดใหญ่ ที่มีผลกระทบร้ายแรงอย่างยิ่งต่อชีวิตทรัพย์สินและขวัญกำลังใจของประชาชนทั้งประเทศ นั้น เมื่อผู้มีอำนาจตามกฎหมายได้ใช้ดุลพินิจตามพระราชบัญญัติป้องกันและบรรเทาสาธารณสุข พ.ศ. ๒๕๕๐ และแผนการป้องกันและบรรเทาสาธารณสุขแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๔ - ๒๕๗๐ ร่วมกับการปรึกษาหารือกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการตัดสินใจเกี่ยวกับสถานการณ์ฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน (PM2.5) ที่มีค่าเกินมาตรฐาน แม้เป็นสาธารณสุขที่ครอบคลุมพื้นที่ภาคเหนือของประเทศไทย และมีความเสี่ยงทำให้เกิดผลกระทบต่อสุขภาพของประชาชนจำนวนมาก แต่ไม่ถึงขนาดกระทบขวัญกำลังใจของประชาชนทั้งประเทศ และไม่มี ความจำเป็นต้องขอรับความช่วยเหลือจากต่างประเทศในการแก้ไขปัญหาหรือระงับภัยพิบัติดังกล่าว รวมถึงความสามารถในการเข้าควบคุมสถานการณ์เป็นหลัก ซึ่งเป็นไปตามเกณฑ์และเงื่อนไขในการพิจารณาตามแผนปฏิบัติการขับเคลื่อนวาระแห่งชาติ “การแก้ไขปัญหาหมอกพิษด้านฝุ่นละออง” พ.ศ. ๒๕๖๒ - ๒๕๖๗ และตามแผนการป้องกันและบรรเทาสาธารณสุขแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๔ - ๒๕๗๐ ซึ่งยังอยู่ในระดับสาธารณสุขที่อยู่ในอำนาจควบคุม สั่งการ และบัญชาการของผู้ว่าราชการจังหวัดในฐานะผู้อำนวยการจังหวัด และหน่วยงานที่รับผิดชอบแผนดังกล่าว ภัยจากฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน (PM2.5) จึงเป็นสาธารณสุขระดับที่ ๒ และอยู่ในอำนาจควบคุมสั่งการและบัญชาการของผู้ว่าราชการจังหวัดในฐานะผู้อำนวยการจังหวัด กรณีจึงไม่อยู่ในเกณฑ์ที่อธิบดีกรมป้องกันและบรรเทาสาธารณสุขหรือรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยจะต้องเสนอผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ให้จัดระดับหรือยกระดับเป็นระดับ ๔ คือ การจัดการสาธารณสุขร้ายแรงอย่างยิ่ง เพื่อให้ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ มอบหมาย ควบคุม สั่งการ และบัญชาการในการจัดการสาธารณสุขฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน (PM2.5) มีค่าเกินมาตรฐาน ตามแผนการป้องกันและบรรเทาสาธารณสุขแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๔ - ๒๕๗๐

ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ให้การว่า ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ มีอำนาจหน้าที่ตามมาตรา ๑๓ แห่งพระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๓๕ และได้ดำเนินการออกประกาศคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ เรื่อง กำหนดมาตรฐานฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน ในบรรยากาศโดยทั่วไป ลงวันที่ ๒๓ มิถุนายน ๒๕๖๕ โดยกำหนดมาตรฐานฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน ในบรรยากาศโดยทั่วไป ค่าเฉลี่ยในเวลา ๒๔ ชั่วโมง จะต้องไม่เกิน ๕๐ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร และไม่เกิน ๓๗.๕ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร ตั้งแต่วันที่ ๑ มิถุนายน ๒๕๖๖ เป็นต้นไป และกำหนดมาตรฐานฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน ในบรรยากาศโดยทั่วไป ค่ามัธยิมเลขคณิตในเวลา ๑ ปี จะต้องไม่เกิน ๑๕ ไมโครกรัมต่อ

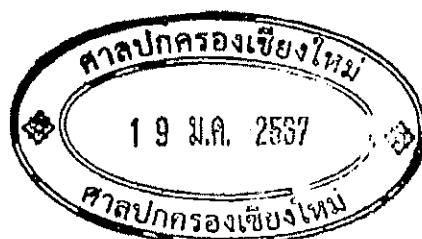
/ลูกบาศก์เมตร...

ลูกบาศก์เมตร ตั้งแต่วันที่ ๒๔ มิถุนายน ๒๕๖๕ เป็นต้นไป การพิจารณาให้ความเห็นชอบ ในการกำหนดมาตรฐานควบคุมมลพิษจากแหล่งกำเนิด มีมติในการประชุมครั้งที่ ๕/๒๕๖๒ เมื่อวันที่ ๑๕ สิงหาคม ๒๕๖๒ เห็นชอบแผนปฏิบัติการขับเคลื่อนวาระแห่งชาติ “การแก้ไข ปัญหามลพิษด้านฝุ่นละออง” โดยเน้นการป้องกันและแก้ไขปัญหาในเชิงพื้นที่ที่ประสบปัญหาฝุ่น ละอองไว้ ๓ มาตรการ แบ่งเป็นระยะเร่งด่วน/ช่วงวิกฤตระยะสั้น (ปี พ.ศ. ๒๕๖๒ - ๒๕๖๔) และระยะยาว (ปี พ.ศ. ๒๕๖๕ - ๒๕๖๗) ซึ่งมีมาตรการ ดังนี้ มาตรการที่ ๑ การเพิ่มประสิทธิภาพ ในการบริหารจัดการเชิงพื้นที่ที่มีวัตถุประสงค์ที่จะมุ่งเน้นการบริหารจัดการ/ควบคุมมลพิษ จากแหล่งกำเนิดในเชิงพื้นที่โดยการกำหนดแนวทางปฏิบัติในการแก้ไขปัญหามลพิษในช่วงวิกฤต สถานการณ์ รวมถึงการดำเนินงานในระยะเร่งด่วนในการแก้ไขปัญหามลพิษทางอากาศเพื่อรองรับ สถานการณ์ในช่วงวิกฤต ทั้งนี้ ในช่วงระหว่างเกิดสถานการณ์วิกฤต (ธันวาคมถึงเมษายน) เป็นขั้นปฏิบัติการช่วงปริมาณฝุ่นละออง PM2.5 เกินมาตรฐานเพื่อให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง หรือผู้มีอำนาจหน้าที่สามารถปฏิบัติได้ทันทีตามการเปลี่ยนแปลงของสถานการณ์ฝุ่นละออง โดยได้กำหนดเป็น ๔ ระดับ คือ ระดับที่ ๑ ปริมาณฝุ่นละออง PM2.5 มีค่าไม่เกิน ๕๐ ไมโครกรัม ต่อลูกบาศก์เมตร ให้ส่วนราชการทุกหน่วยต้องดำเนินการตามภารกิจ อำนาจหน้าที่และกฎหมาย ที่มีอยู่ให้ครบถ้วน ระดับที่ ๒ ปริมาณฝุ่นละออง PM2.5 มีค่าระหว่าง ๕๑ - ๗๕ ไมโครกรัม ต่อลูกบาศก์เมตร ให้ทุกส่วนราชการต้องเพิ่มและยกระดับมาตรการต่าง ๆ ให้เข้มงวดขึ้น โดยผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครและผู้ว่าราชการจังหวัดที่ประสบปัญหาฝุ่นละอองเป็น ผู้บัญชาการเหตุการณ์ในพื้นที่รับผิดชอบ สำหรับส่วนราชการอื่น ๆ เป็นหน่วยสนับสนุน ในการปฏิบัติการ ระดับที่ ๓ ปริมาณฝุ่นละออง PM2.5 มีค่าระหว่าง ๗๖ - ๑๐๐ ไมโครกรัมต่อ ลูกบาศก์เมตร ให้ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครและผู้ว่าราชการจังหวัดที่ประสบปัญหาฝุ่นละออง ดำเนินการตามกฎหมาย เช่น พระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. ๒๕๓๕ พระราชบัญญัติป้องกัน และบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๐ เป็นต้น เพื่อเข้าไปควบคุมพื้นที่หรือควบคุม แหล่งกำเนิดที่ก่อให้เกิดเหตุรำคาญหรือมีผลกระทบต่อประชาชน ซึ่งผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร และผู้ว่าราชการจังหวัดอาจสั่งการตามกฎหมายให้หยุดกิจกรรมใด ๆ เพื่อให้คุณภาพอากาศ กลับสู่สภาวะปกติ โดยคำแนะนำของคณะกรรมการควบคุมมลพิษ ในการให้ข้อเสนอแนะ สนับสนุนข้อมูลทางวิชาการและพิจารณากำหนดมาตรการควบคุมแหล่งกำเนิดมลพิษ เพื่อระงับ ยับยั้งสถานการณ์ค่าฝุ่นละอองขนาดเล็ก PM2.5 ที่มีแนวโน้มสูงขึ้น และระดับที่ ๔ ปริมาณ ฝุ่นละออง PM2.5 มีค่ามากกว่า ๑๐๐ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร และมีการดำเนินการ ในระดับที่ ๓ แล้ว แต่สถานการณ์ฝุ่นละอองยังไม่ลดลงและมีแนวโน้มสูงขึ้นมากกว่า ๑๐๐ ไมโครกรัม ต่อลูกบาศก์เมตร ต่อเนื่อง แนวทางปฏิบัติกำหนดให้มีการประชุมคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ เป็นกรณีเร่งด่วนพิเศษ และพิจารณากลับกรองแนวทางในการแก้ไขปัญหามลพิษขนาดเล็ก โดยจะต้องนำเรียนผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ เป็นการเร่งด่วน เพื่อพิจารณาสั่งการอย่างใดอย่างหนึ่ง

/ที่เป็นแนวทาง...

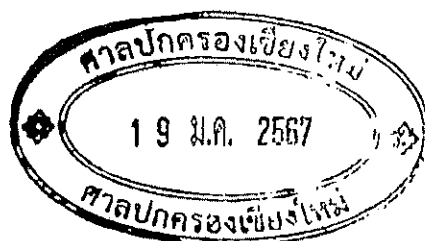
ที่เป็นแนวทางหรือมาตรการในการลดมลพิษจากแหล่งกำเนิดของหน่วยงานต่าง ๆ ต่อไป มาตรการที่ ๒ การป้องกันและลดการเกิดมลพิษที่ต้นทาง (แหล่งกำเนิด) มีวัตถุประสงค์ที่จะมุ่งให้ความสำคัญในการควบคุมและลดการระบายมลพิษทางอากาศจากแหล่งกำเนิดรวมถึงลดจำนวนแหล่งกำเนิดมลพิษ และมาตรการที่ ๓ การเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการมลพิษเป็นการพัฒนาระบบเครื่องมือกลไกในการบริหารจัดการ รวมถึงการศึกษาวิจัยเพื่อพัฒนาองค์ความรู้ด้านต่าง ๆ เพื่อเป็นข้อมูลประกอบการตัดสินใจและกำหนดแนวทางมาตรการป้องกันและแก้ไขปัญหาในอนาคต โดยที่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ได้พิจารณายกระดับมาตรการแก้ไขปัญหาฝุ่นละอองโดยเฉพาะในช่วงวิกฤตสถานการณ์ฝุ่นละออง และมีการดำเนินการตามแผนปฏิบัติการขับเคลื่อนวาระแห่งชาติ การแก้ไขปัญหาหมอกควันและฝุ่นละออง ในระดับที่ ๔ กล่าวคือ ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ได้มีคำสั่งแต่งตั้งคณะอนุกรรมการด้านวิชาการแก้ไขปัญหาหมอกควันทางอากาศ เพื่อทำหน้าที่เสนอแนะนโยบายและมาตรการตามหลักวิชาการในการแก้ไขปัญหาหมอกควันทางอากาศ ต่อมาผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ เห็นชอบให้ดำเนินการตามข้อเสนอของกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมโดยกรมควบคุมมลพิษในแนวทางการแก้ไขปัญหาฝุ่น PM2.5 ในกรุงเทพมหานครและปริมณฑล ภาคเหนือ ๙ จังหวัด และจังหวัดที่มีปัญหาหมอกควัน ซึ่งเป็นมาตรการเพิ่มเติมทั้งในระยะเร่งด่วน ระยะกลางและระยะยาว ในด้านต่าง ๆ อาทิ ด้านการเกษตรและการเผาในที่โล่ง ด้านการเผาในที่โล่งในพื้นที่ป่าไม้และชุมชน ด้านการศึกษาวิจัย ด้านสาธารณสุขและอนามัย เป็นต้น และได้ดำเนินงานตามแนวทาง “๔ มาตรการเชิงพื้นที่ ๕ มาตรการบริหารจัดการ” โดยมีกระทรวงมหาดไทยเป็นหน่วยงานหลัก สำหรับการดำเนินการในระดับพื้นที่ นั้น มีผู้ว่าราชการจังหวัดเป็นผู้อำนวยการสั่งการแบบเบ็ดเสร็จ (Single Command) หน่วยงานที่เกี่ยวข้องในสังกัดทุกกระทรวงสนับสนุนและปฏิบัติงานพร้อมกัน โดยได้มีการประชุมเพื่อจัดทำแผนงานป้องกันและแก้ไขปัญหาที่มีประสิทธิภาพและตรงจุด จากนั้น ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ เห็นชอบในการจัดทำแผนสื่อสารประชาสัมพันธ์และสร้างการรับรู้แก่สาธารณชนเพื่อการป้องกันแก้ไขปัญหาฝุ่นละออง PM2.5 ซึ่งคณะรัฐมนตรีได้มีมติเห็นชอบให้ดำเนินการตามแผนเฉพาะกิจดังกล่าว ต่อมา กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมโดยกรมควบคุมมลพิษได้ร่วมกับหน่วยงานเกี่ยวข้องจัดทำแผนงานป้องกัน และแก้ไขปัญหาฝุ่นละอองจากไฟป่า และการเผาในที่โล่งในพื้นที่ภาคเหนือ ปี ๒๕๖๔ พื้นที่เป้าหมายหลัก ๑๗ จังหวัดภาคเหนือ จากการติดตามตรวจสอบสถานการณ์ฝุ่นละออง PM2.5 อย่างต่อเนื่อง พบว่า สถานการณ์ฝุ่นมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๖๔ กรมควบคุมมลพิษจึงได้เสนอกลไกการสั่งการและมาตรการยกระดับการแก้ไขปัญหาฝุ่นละอองต่อผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ต่อมา ในปี พ.ศ. ๒๕๖๕ ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ มีมติเห็นชอบแผนเฉพาะกิจเพื่อการแก้ไขปัญหาหมอกควันและฝุ่นละออง ปี พ.ศ. ๒๕๖๕ ภายใต้หลักแนวคิด “๑ สื่อสาร ๕ ป้องกัน ๓ เผชิญเหตุ” ซึ่งคณะรัฐมนตรีมีมติในการประชุมเมื่อวันที่ ๒๘ ธันวาคม ๒๕๖๔ รับทราบร่างแผนเฉพาะกิจเพื่อการแก้ไขปัญหาหมอกควัน

/ด้านฝุ่นละออง...

ด้านฝุ่นละอองปี ๒๕๖๕ ดังกล่าว จากนั้น ในปี พ.ศ. ๒๕๖๕ ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ พิจารณาแผนเฉพาะกิจเพื่อการแก้ไขปัญหามลพิษด้านฝุ่นละอองปี ๒๕๖๖ ภายใต้กรอบ “สื่อสารเชิงรุกยกระดับปฏิบัติการ สร้างการมีส่วนร่วม” ๗ มาตรการ ซึ่งคณะรัฐมนตรีมีมติเห็นชอบร่างแผนปฏิบัติการป้องกันและแก้ไขปัญหามลพิษด้านฝุ่นละออง PM2.5 ภายใต้แผนเฉพาะกิจเพื่อการแก้ไขปัญหามลพิษด้านฝุ่นละอองปี ๒๕๖๖ และเป้าหมายตัวชี้วัดดังกล่าว อย่างไรก็ตาม เมื่อเดือนมีนาคม ๒๕๖๖ พบจุดความร้อนจำนวนมากและพบปริมาณฝุ่นละอองมีค่าเกินมาตรฐาน โดยเฉพาะในพื้นที่ ๑๗ จังหวัดภาคเหนือ กรมควบคุมมลพิษ จึงได้ยกร่าง “การยกระดับมาตรการในการป้องกันและแก้ไขปัญหามลพิษจากฝุ่นละอองในช่วงสถานการณ์วิกฤต” เพื่อให้การป้องกันและแก้ไขปัญหามลพิษด้านฝุ่นละอองเป็นไปโดยเร่งด่วน ซึ่งสอดคล้องกับแนวทางการดำเนินงานตามแผนปฏิบัติการขับเคลื่อนวาระแห่งชาติ “การแก้ไขปัญหามลพิษด้านฝุ่นละออง” ในระดับที่ ๔ จากนั้น ได้นำเรียนให้ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ เพื่อพิจารณาสั่งการ ซึ่งผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ได้ให้ความเห็นชอบและให้ดำเนินการตามความเหมาะสมต่อไป กรณีจึงเห็นได้ว่า ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ได้ปฏิบัติตามอำนาจและหน้าที่ตามที่พระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๓๕ ให้ไว้ใน การป้องกันและแก้ไขปัญหามลพิษจากฝุ่นละออง และเป็นไปตามแผนปฏิบัติการที่ได้กำหนดมาตรการและแนวทางการดำเนินงานขับเคลื่อนวาระแห่งชาติ “การแก้ไขปัญหามลพิษด้านฝุ่นละออง” และเมื่อปริมาณฝุ่นละอองมีค่าเกินมาตรฐาน ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ได้ยกระดับการป้องกันและแก้ไขปัญหามลพิษจากฝุ่นละอองในสถานการณ์วิกฤตระยะเร่งด่วนและระยะยาว พร้อมทั้งให้เพิ่มเติมมาตรการระยะเร่งด่วนของกระทรวงสาธารณสุข และมอบหมายให้หน่วยงานปฏิบัติตามหน้าที่และอำนาจที่กำหนดไว้ในแผนดังกล่าว และมีได้ละเมิดสิทธิด้านสิ่งแวดล้อมของผู้ฟ้องคดีและประชาชนที่อาศัยอยู่ในพื้นที่ภาคเหนือ อันขัดต่อบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พันธกรณีและหลักกฎหมายสิ่งแวดล้อมระหว่างประเทศ ดังนั้น ผู้ฟ้องคดีทั้งสองจึงไม่อาจกล่าวหาว่าผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ละเลยต่อหน้าที่ตามที่กฎหมายกำหนดให้ต้องปฏิบัติหรือปฏิบัติหน้าที่ดังกล่าวล่าช้าเกินสมควรแต่อย่างใด

กรมควบคุมมลพิษชี้แจงตามคำสั่งศาลว่า กรมควบคุมมลพิษ มีภารกิจเกี่ยวกับการควบคุม กำกับ ดูแล อำนวยการ ประสานงาน ติดตามและประเมินผลเกี่ยวกับการคุ้มครองและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อม โดยมีอำนาจและหน้าที่เสนอความเห็นเพื่อจัดทำนโยบายและแผนการส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ ด้านการจัดการมลพิษ เสนอแนะการกำหนดมาตรฐานคุณภาพสิ่งแวดล้อมและมาตรฐานควบคุมมลพิษจากแหล่งกำเนิด จัดทำแผนจัดการคุณภาพสิ่งแวดล้อม ด้านการจัดการมลพิษและมาตรการในการควบคุมป้องกันและแก้ไขปัญหา อันเนื่องมาจากภาวะมลพิษ ติดตามตรวจสอบประเมินผลคุณภาพสิ่งแวดล้อมและจัดทำรายงานสถานการณ์มลพิษ ประสานเพื่อให้มีการดำเนินการฟื้นฟู ระบุเหตุที่อาจเป็นอันตรายจากมลพิษ ซึ่งปัญหาแหล่งกำเนิดของฝุ่นละอองที่เกิดขึ้นในจังหวัดทางภาคเหนือของประเทศไทย

ในช่วงหน้าแล้ง...

ในช่วงหน้าแล้งของทุกปี (ตั้งแต่เดือนมกราคมถึงเมษายน) มักพบการเพิ่มสูงขึ้นของฝุ่นละออง เนื่องจากความแห้งแล้ง ส่งผลให้เกิดการเพิ่มขึ้นของไฟป่าทั้งในประเทศไทยและประเทศเพื่อนบ้าน ได้แก่ สาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมา สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว สาธารณรัฐสังคมนิยมเวียดนามและราชอาณาจักรกัมพูชา ประกอบกับในช่วงเวลาดังกล่าว เกษตรกรจะทำการเผาเศษวัสดุ เพื่อเตรียมพื้นที่สำหรับการเกษตรในช่วงฤดูฝน ประชาชนมีการลักลอบเผาป่าเพื่อหาของป่า ล่าสัตว์ สภาวะอากาศที่แห้งและนิ่ง ภูมิประเทศบางแห่งเป็นแอ่งกระทะ เช่น แอ่งแม่ฮ่องสอน แอ่งเชียงใหม่ - ลำพูน เป็นต้น ฝุ่นละอองไม่สามารถแพร่กระจายและสามารถแขวนลอยอยู่ในบรรยากาศได้นานโดยไม่ตกลงสู่พื้นดินส่งผลกระทบต่อคุณภาพสิ่งแวดล้อมและสุขภาพอนามัยของประชาชน ซึ่งมีสาเหตุมาจาก (๑) ลักษณะภูมิประเทศและสภาพอุตุนิยมวิทยาของภาคเหนือเป็นแอ่งกระทะ ล้อมรอบด้วยภูเขาสูงและในช่วงหน้าแล้งอากาศแห้ง ความกดอากาศสูง การยกตัวของอากาศเกิดได้น้อย ทำให้อากาศปิด ฝุ่นละอองไม่ฟุ้งกระจาย (๒) กิจกรรมในพื้นที่ อาทิ ในพื้นที่ป่าอนุรักษ์และพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติ การเผาเกิดจากการบุกรุกพื้นที่ป่าเพื่อเพิ่มพื้นที่ทำกินจากการเพิ่มขึ้นของจำนวนประชากรและการขยายตัวอย่างรวดเร็วของการปลูกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ด้วยความสูงและลาดชันของพื้นที่ทำให้การเตรียมพื้นที่เพาะปลูกและกำจัดเศษวัสดุทางการเกษตรจำเป็นต้องใช้วิธีเผา การเผาในพื้นที่ป่าเพื่อล่าสัตว์และหาของป่าและการเผาในพื้นที่รอบป่าและลามเข้าสู่ป่าเกิดเป็นไฟป่า และในพื้นที่เกษตร มีการเพิ่มขึ้นของการปลูกพืชเชิงเดี่ยว โดยเฉพาะข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ ซึ่งเกษตรกรจะเผาเพื่อเตรียมพื้นที่เพาะปลูกและกำจัดเศษวัสดุทางการเกษตรเช่นเดียวกับเกษตรกรในพื้นที่ป่า (๓) เศรษฐกิจและปัญหาปากท้องของประชาชน เมื่อชาวบ้านไม่มีรายได้และไม่มีทางเลือก จึงมีความจำเป็นต้องเข้าป่าและใช้ประโยชน์จากป่า (๔) ปัญหาความขัดแย้งทั้งความขัดแย้งระหว่างเจ้าหน้าที่กับเจ้าหน้าที่ระหว่างเจ้าหน้าที่กับประชาชนและระหว่างประชาชนด้วยกันเอง ทำให้เกิดการเผาเพื่อกลั่นแกล้ง (๕) ปัญหาจากการจัดการที่ดินป่าไม่ทำให้ประชาชนไม่มีกรรมสิทธิ์ในที่ดิน และไม่สามารถใช้ประโยชน์จากป่าไม้จึงไม่เกิดความรู้สึกเป็นเจ้าของ ไม่มีความรักและหวงแหนป่าไม้ (๖) หมอกควันข้ามแดน จากภาพถ่ายดาวเทียมพบจุดความร้อนและหมอกควันหนาแน่นในอนุภูมิภาคแม่โขง

นอกจากนี้กรมควบคุมมลพิษได้มีประกาศกรมควบคุมมลพิษ เรื่อง ดัชนีคุณภาพอากาศของประเทศไทย ลงวันที่ ๒๔ กันยายน ๒๕๖๑ กำหนดว่า ในประกาศนี้ “ดัชนีคุณภาพอากาศ” หมายความว่า ดัชนีที่ใช้เป็นตัวแทนของคุณภาพอากาศ ๑ ค่า ใช้เป็นตัวแทนค่าความเข้มข้นของสารมลพิษทางอากาศ ๖ ชนิด ได้แก่ ฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน (PM2.5) ฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน ๑๐ ไมครอน (PM10) ก๊าซคาร์บอนมอนอกไซด์ (CO) ก๊าซโอโซน (O3) ก๊าซไนโตรเจนไดออกไซด์ (NO2) และก๊าซซัลเฟอร์ไดออกไซด์ (SO2) โดยดัชนีคุณภาพอากาศแบ่งเป็น ๕ ระดับ การแจ้งเตือนโดยใช้สีเป็นสัญลักษณ์ โดยมีคะแนนตั้งแต่ ๐ ถึงมากกว่า

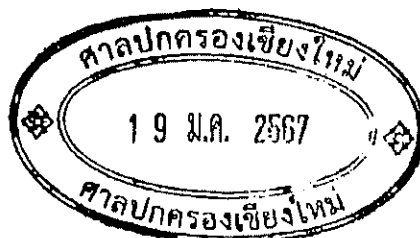
๒๐๐ ดัชนีคุณภาพอากาศ ๑๐๐ มีค่าเทียบเท่าค่ามาตรฐานคุณภาพอากาศในบรรยากาศโดยทั่วไป หากดัชนีคุณภาพอากาศมีค่าสูงเกินกว่า ๑๐๐ แสดงว่าความเข้มข้นของมลพิษทางอากาศ เกินค่ามาตรฐาน ระดับการแจ้งเตือนมีดังนี้ ดัชนีคุณภาพอากาศ ๐ - ๒๕ เทียบค่าความเข้มข้น PM2.5 เท่ากับ ๐ - ๒๕ มคก./ลบ.ม. ระดับดีมาก สีฟ้า หมายถึง คุณภาพอากาศดีมาก เหมาะสำหรับกิจกรรมกลางแจ้ง และการท่องเที่ยว ดัชนีคุณภาพอากาศ ๒๖ - ๕๐ เทียบค่าความเข้มข้น PM2.5 เท่ากับ ๒๖ - ๓๗ มคก./ลบ.ม. ระดับดี สีเขียว หมายถึง คุณภาพอากาศดี สามารถทำกิจกรรมกลางแจ้งและการท่องเที่ยวได้ตามปกติ ดัชนีคุณภาพอากาศ ๕๑ - ๑๐๐ เทียบค่าความเข้มข้น PM2.5 เท่ากับ ๓๘ - ๕๐ มคก./ลบ.ม. ระดับปานกลาง สีเหลือง หมายถึง ประชาชนทั่วไปสามารถทำกิจกรรมกลางแจ้งได้ตามปกติ ผู้ที่ต้องดูแลสุขภาพเป็นพิเศษ หากมีอาการเบื้องต้น เช่น ไอ หายใจลำบาก ระคายเคืองตา ควรลดระยะเวลาการทำกิจกรรมกลางแจ้ง ดัชนีคุณภาพอากาศ ๑๐๐ - ๒๐๐ เทียบค่าความเข้มข้น PM2.5 เท่ากับ ๕๑ - ๙๐ มคก./ลบ.ม. ระดับเริ่มมีผลกระทบต่อสุขภาพ สีส้ม หมายถึง ประชาชนทั่วไปควรเฝ้าระวังสุขภาพ ถ้ามีอาการเบื้องต้น เช่น ไอ หายใจลำบาก ระคายเคืองตา ควรลดระยะเวลาการทำกิจกรรมกลางแจ้ง หรือใช้อุปกรณ์ป้องกันตนเองหากมีความจำเป็น ผู้ที่ต้องดูแลสุขภาพเป็นพิเศษ ควรลดระยะเวลาการทำกิจกรรมกลางแจ้ง หรือใช้อุปกรณ์ป้องกันตนเองหากมีความจำเป็น ถ้ามีอาการทางสุขภาพ เช่น ไอ หายใจลำบาก ตาอักเสบ แขนงหน้าอก ปวดศีรษะ หัวใจเต้นไม่เป็นปกติ คลื่นไส้ อ่อนเพลีย ควรปรึกษาแพทย์ และดัชนีคุณภาพอากาศ ๒๐๑ ขึ้นไป เทียบค่าความเข้มข้น PM2.5 เท่ากับ ๙๑ มคก./ลบ.ม. ขึ้นไป ระดับมีผลกระทบต่อสุขภาพ สีแดง หมายถึง ทุกคนควรหลีกเลี่ยงกิจกรรมกลางแจ้ง หลีกเลี่ยงพื้นที่ที่มีมลพิษทางอากาศสูง หรือใช้อุปกรณ์ป้องกันตนเองหากมีความจำเป็น หากมีอาการทางสุขภาพควรปรึกษาแพทย์ แต่โดยที่พระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๓๕ ได้กำหนดมาตรฐานฝุ่นละออง PM2.5 และดัชนีคุณภาพอากาศของประเทศไทยเพื่อประเมินระดับคุณภาพอากาศ แต่ไม่สามารถใช้ในการประเมินระดับความร้ายแรงของผลกระทบจากฝุ่นละออง PM2.5 ต่อประชาชน จึงยังไม่สามารถประเมินระดับผลกระทบที่มีต่อประชาชนว่าร้ายแรงหรือไม่ กรมควบคุมมลพิษได้ดำเนินการติดตามตรวจสอบฝุ่นละออง PM2.5 มาอย่างต่อเนื่อง โดยปัจจุบันในพื้นที่ภาคเหนือ ๑๗ จังหวัด มีสถานีตรวจวัดคุณภาพอากาศแบบอัตโนมัติ จำนวน ๒๓ สถานี ครอบคลุมครบทั้งพื้นที่ภาคเหนือ ๑๗ จังหวัด ส่งผลให้มีการตรวจวัด PM2.5 ในพื้นที่ภาคเหนือ ๑๗ จังหวัด รวมทั้งสิ้น ๓๒ จุด ใช้ข้อมูลผลการตรวจวัดตั้งแต่วันที่ ๑ มกราคม ถึงวันที่ ๓๑ ธันวาคม ของแต่ละปี ยกเว้นปี ๒๕๖๖ ใช้ข้อมูลผลการตรวจวัดระหว่างวันที่ ๑ มกราคม ถึงวันที่ ๓๐ เมษายน ๒๕๖๖ โดยแต่ละจังหวัดมีจำนวนวันที่ความเข้มของฝุ่นละออง PM2.5 เกินมาตรฐานความปลอดภัย ในปี พ.ศ. ๒๕๖๐ เกินกว่า ๕๐ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร ดังนี้ จังหวัดเชียงใหม่ จำนวน ๔๑ วัน จังหวัดลำปางจำนวน ๑๙ วัน จังหวัดน่านจำนวน ๘ วัน จังหวัดตากจำนวน ๓๒ วัน

/และจังหวัด...

๑๐๐ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร จำนวน ๑ วัน จังหวัดเชียงใหม่มีความเข้มข้นของฝุ่นละออง PM2.5 เกินกว่า ๑๐๐ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร จำนวน ๓ วัน จังหวัดแม่ฮ่องสอนมีความเข้มข้นของฝุ่นละออง PM2.5 เกินกว่า ๑๐๐ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร จำนวน ๑๔ วัน จังหวัดน่านมีความเข้มข้นของฝุ่นละออง PM2.5 เกินกว่า ๑๐๐ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร จำนวน ๓ วัน จังหวัดพิษณุโลกมีความเข้มข้นของฝุ่นละออง PM2.5 เกินกว่า ๑๐๐ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร จำนวน ๑ วัน และปี พ.ศ. ๒๕๖๖ ตรวจวัด ๑๗ จังหวัด พบว่า ๑๗ จังหวัด มีจำนวนวันที่ PM2.5 เกินค่ามาตรฐาน มากกว่าปี พ.ศ. ๒๕๖๕ ทุกจังหวัด จากการดำเนินงานการแก้ไขปัญหาหมอกพิษทางอากาศ โดยเฉพาะฝุ่นละออง ซึ่งหน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้มีการดำเนินงานตามแผนปฏิบัติการขับเคลื่อนวาระแห่งชาติ การแก้ไขปัญหาหมอกพิษด้านฝุ่นละออง แผนเฉพาะกิจเพื่อการแก้ไขปัญหาหมอกพิษด้านฝุ่นละออง ปี ๒๕๖๕ รวมถึงการปรับปรุงมาตรฐานการระบายมลพิษจากแหล่งกำเนิดให้มีความเข้มข้นงวดขึ้น ประกอบกับปัจจัยทางสภาพอุตุนิยมวิทยาในช่วงปี พ.ศ. ๒๕๖๔ - ๒๕๖๕ ประเทศไทยได้รับผลกระทบจากปรากฏการณ์ลานีญามีแนวโน้มของฝนตกสะสมที่มากขึ้น ทำให้การสะสมของฝุ่นละอองในชั้นบรรยากาศลดลง ส่งผลให้ในปี พ.ศ. ๒๕๖๕ สถานการณ์ฝุ่นละอองดีขึ้นกว่าปีที่ผ่านมา อย่างไรก็ตาม ในปี พ.ศ. ๒๕๖๖ ปัจจัยหลักด้านสภาพอุตุนิยมวิทยาที่เริ่มเปลี่ยนเข้าสู่สภาวะความเป็นกลาง และกำลังพัฒนาเข้าสู่ปรากฏการณ์เอลนีโญ (ข้อมูลจาก NOAA/USA) ส่งผลให้เกิดความแห้งแล้ง ประกอบกับในช่วงปีที่ผ่านมา ทำการบริหารจัดการเชื้อเพลิงได้น้อย ทำให้ปริมาณเชื้อเพลิงสะสมเป็นจำนวนมาก จึงอาจส่งผลให้สถานการณ์ด้านฝุ่นละอองในปี พ.ศ. ๒๕๖๖ มีความรุนแรงกว่า ๒ - ๓ ปีที่ผ่านมา ทั้งนี้ จากผลการประเมินของ NOAA/USA ที่เผยแพร่อย่างเป็นทางการเมื่อวันที่ ๑ พฤษภาคม ๒๕๖๖ พบว่าการเปลี่ยนแปลงสภาวะภูมิอากาศ จะเปลี่ยนเข้าสู่สภาวะ เอลนีโญ ตั้งแต่ช่วงกลางปี พ.ศ. ๒๕๖๖ คาบเกี่ยวไปถึงต้นปี พ.ศ. ๒๕๖๗ ซึ่งจะทำให้ประเทศไทยเกิดสภาพแห้งแล้งและฝนตกน้อย จึงส่งผลให้สถานการณ์ในปี พ.ศ. ๒๕๖๗ อาจมีแนวโน้มสถานการณ์ที่รุนแรงกว่าปี ๒๕๖๖

กรมควบคุมโรคชี้แจงตามคำสั่งว่า เมื่อพิจารณาจากจำนวนประชาชนในพื้นที่จังหวัดภาคเหนือที่มีอาการของโรคที่เกิดจากหรืออาจมีผลสืบเนื่องจากสถานการณ์ฝุ่นละออง PM2.5 มีปริมาณเกินมาตรฐานในปี ๒๕๖๔ ปี ๒๕๖๕ แล้ว ไม่สามารถระบุจำนวนประชาชนในพื้นที่จังหวัดภาคเหนือที่มีอาการของโรคที่เกิดจากหรืออาจมีผลสืบเนื่องจากสถานการณ์ดังกล่าวในปี ๒๕๖๖ ได้ เนื่องจากข้อมูลในปี ๒๕๖๖ มาจากฐานการเฝ้าระวังที่แตกต่างจากในปี ๒๕๖๕ โดยในส่วนของข้อมูลจำนวนประชาชนในพื้นที่จังหวัดภาคเหนือที่มีอาการของโรคที่เกิดจากหรืออาจมีผลสืบเนื่องจากสถานการณ์ฝุ่นละออง PM2.5 มีปริมาณเกินมาตรฐานในปี ๒๕๖๖ มีจำนวนและความรุนแรงเพิ่มขึ้นเมื่อเปรียบเทียบกับปี ๒๕๖๔ และปี ๒๕๖๕ ดังนี้ ประชาชนในเขตภาคเหนือ (พื้นที่เขตสุขภาพที่ ๑ จำนวน ๘ จังหวัด ได้แก่จังหวัดเชียงใหม่ จังหวัดลำพูน จังหวัดลำปาง จังหวัดแม่ฮ่องสอน จังหวัดเชียงราย จังหวัดพะเยา จังหวัดแพร่และจังหวัดน่าน) ที่ป่วยด้วยโรค

/เกี่ยวกับ...

เกี่ยวกับมลพิษอากาศ ในปี ๒๕๖๖ แยกเป็น ๑. กลุ่มโรคหัวใจและหลอดเลือดรวมมีจำนวน ๑๑๕,๑๙๖ ราย มากกว่าในปี ๒๕๖๔ ซึ่งมีจำนวน ๖๑,๐๘๙ ราย สอดคล้องกับจังหวัดในพื้นที่มี แนวโน้มเพิ่มขึ้น ยกเว้นจังหวัดลำพูนที่พบมีผู้ป่วยกลุ่มโรคหัวใจและหลอดเลือดรวมลดลง ในปี ๒๕๖๖ ได้แก่ ๑.๑) โรคอัมพาตฉับพลันมีจำนวน ๔,๘๔๓ ราย มากกว่าในปี ๒๕๖๔ ซึ่งมีจำนวน ๒,๔๒๘ ราย สอดคล้องกับจังหวัดในพื้นที่มีแนวโน้มเพิ่มขึ้น ยกเว้นจังหวัดลำพูนที่พบมีผู้ป่วยโรคอัมพาตฉับพลันลดลงในปี ๒๕๖๖ ๑.๒) โรคกล้ามเนื้อหัวใจตายเฉียบพลัน มีจำนวน ๑,๓๕๙ ราย มากกว่าในปี ๒๕๖๔ ซึ่งมีจำนวน ๘๔๗ ราย สอดคล้องกับจังหวัดในพื้นที่ที่มี แนวโน้มเพิ่มขึ้น ยกเว้นจังหวัดลำพูน จังหวัดลำปางและจังหวัดน่านที่พบมีผู้ป่วยโรคกล้ามเนื้อหัวใจ ตายเฉียบพลันลดลงในปี ๒๕๖๖ ๑.๓) โรคภาวะหัวใจล้มเหลวเฉียบพลันมีจำนวน ๕,๕๓๑ ราย มากกว่าในปี ๒๕๖๔ ซึ่งมีจำนวน ๓,๓๕๓ ราย สอดคล้องกับจังหวัดในพื้นที่ที่มีแนวโน้มเพิ่มขึ้น ยกเว้นจังหวัดลำพูนและจังหวัดลำปางที่พบมีผู้ป่วยโรคกล้ามเนื้อหัวใจตายเฉียบพลันลดลง ในปี ๒๕๖๖ ๑.๔) โรคหลอดเลือดสมองมีจำนวน ๗,๕๕๓ ราย มากกว่าในปี ๒๕๖๔ ซึ่งมีจำนวน ๒,๒๒๙ ราย สอดคล้องกับจังหวัดในพื้นที่ที่มีแนวโน้มเพิ่มขึ้น ยกเว้นจังหวัดลำพูนและจังหวัดน่าน ที่พบมีผู้ป่วยโรคหลอดเลือดสมองลดลงในปี ๒๕๖๖ และ ๑.๕) โรคหลอดเลือดสมองอื่นมีจำนวน ๒๓๑ ราย มากกว่าในปี ๒๕๖๔ ซึ่งมีจำนวน ๑๔๙ ราย สอดคล้องกับจังหวัดในพื้นที่ที่มีแนวโน้ม เพิ่มขึ้น ยกเว้นจังหวัดลำพูนและจังหวัดน่านที่พบมีผู้ป่วยโรคหลอดเลือดสมองอื่นลดลงในปี ๒๕๖๖

๒. กลุ่มโรคทางเดินหายใจรวมมีจำนวน ๑๑๒,๕๓๐ ราย มากกว่าในปี ๒๕๖๔ ซึ่งมีจำนวน ๕๓,๘๔๐ ราย สอดคล้องกับจังหวัดในพื้นที่มีแนวโน้มเพิ่มขึ้น ยกเว้นจังหวัดลำพูนที่พบมีผู้ป่วย กลุ่มโรคทางเดินหายใจรวมลดลงในปี ๒๕๖๖ ได้แก่ ๒.๑) โรคปอดอุดกั้นเรื้อรังมีจำนวน ๑๒,๐๘๔ ราย มากกว่าในปี ๒๕๖๔ ซึ่งมีจำนวน ๗,๘๘๔ ราย สอดคล้องกับจังหวัดในพื้นที่ที่มี แนวโน้มเพิ่มขึ้น ยกเว้นจังหวัดลำพูนที่พบมีผู้ป่วยโรคปอดอุดกั้นเรื้อรังลดลงในปี ๒๕๖๖ ๒.๒) โรคไข้หวัดใหญ่ร่วมกับปอดบวม ตรวจพบไวรัสไข้หวัดใหญ่ชนิดอื่นมีจำนวน ๑๖ ราย น้อยกว่า ในปี ๒๕๖๔ ซึ่งมีจำนวน ๑,๕๘๓ ราย สอดคล้องกับจังหวัดในพื้นที่ที่มีแนวโน้มลดลง ยกเว้น จังหวัดลำปาง จังหวัดแม่ฮ่องสอน จังหวัดพะเยาและจังหวัดแพร่ที่พบมีผู้ป่วยโรคไข้หวัดใหญ่ร่วมกับ ปอดบวมเพิ่มขึ้นในปี ๒๕๖๖ ๒.๓) โรคไข้หวัดใหญ่ร่วมกับปอดบวม ไม่ระบุชนิดไวรัส มีจำนวน ๗๖ ราย น้อยกว่าในปี ๒๕๖๔ ซึ่งมีจำนวน ๓๑๒ ราย สอดคล้องกับจังหวัดในพื้นที่ ที่มีแนวโน้มลดลง ยกเว้นจังหวัดเชียงใหม่ จังหวัดลำปาง จังหวัดแม่ฮ่องสอน จังหวัดพะเยา และจังหวัดแพร่ที่พบมีผู้ป่วยโรคไข้หวัดใหญ่ร่วมกับปอดบวมเพิ่มขึ้นในปี ๒๕๖๖ ๒.๔) โรคปอดบวม มีจำนวน ๗,๖๔๒ ราย มากกว่าในปี ๒๕๖๔ ซึ่งมีจำนวน ๑,๙๘๖ ราย สอดคล้องกับจังหวัดในพื้นที่ ที่มีแนวโน้มเพิ่มขึ้นทุกจังหวัด ๒.๕) โรคหอบหืดมีจำนวน ๖,๗๒๒ ราย มากกว่าในปี ๒๕๖๔ ซึ่งมีจำนวน ๓,๐๓๓ ราย สอดคล้องกับจังหวัดในพื้นที่ที่มีแนวโน้มเพิ่มขึ้น ยกเว้นจังหวัดลำพูน จังหวัดลำปาง และจังหวัดน่านที่พบมีผู้ป่วยโรคหอบหืดลดลงในปี ๒๕๖๖ ๒.๖) โรคอาการหอบหืด

/เฉียบพลัน...

เฉียบพลันรุนแรงมีจำนวน ๔๔๖ ราย มากกว่าในปี ๒๕๖๔ ซึ่งมีจำนวน ๒๕๐ ราย สอดคล้องกับ จังหวัดในพื้นที่ที่มีแนวโน้มเพิ่มขึ้น ยกเว้นจังหวัดลำพูน จังหวัดลำปางและจังหวัดน่านที่พบมีผู้ป่วย โรคหอบหืดเฉียบพลันลดลงในปี ๒๕๖๖ ส่วนประชาชนในเขตภาคเหนือ (พื้นที่เขตสุขภาพที่ ๒ จำนวน ๕ จังหวัด ได้แก่ จังหวัดอุดรดิตถ์ จังหวัดตาก จังหวัดสุโขทัย จังหวัดพิษณุโลก และจังหวัดเพชรบูรณ์) ซึ่งในปี ๒๕๖๕ ที่ป่วยด้วยโรคเกี่ยวกับมลพิษอากาศ ๑. กลุ่มโรคทางเดินหายใจ มีจำนวน ๒ โรค ได้แก่ ๑.๑) โรคปอดอุดกั้นเรื้อรังมีจำนวน ๖๒,๒๕๓ ราย น้อยกว่าในปี ๒๕๖๔ ซึ่งมีจำนวน ๖๔,๖๑๔ ราย สอดคล้องกับจังหวัดในพื้นที่ที่มีแนวโน้มลดลง ยกเว้นจังหวัดตาก ที่พบมีผู้ป่วยโรคปอดอุดกั้นเรื้อรังเพิ่มขึ้นในปี ๒๕๖๕ ๑.๒) โรคหืดมีจำนวน ๕,๔๐๐ ราย มากกว่าในปี ๒๕๖๔ ซึ่งมีจำนวน ๔,๕๗๙ ราย สอดคล้องกับจังหวัดในพื้นที่ที่มีแนวโน้มเพิ่มขึ้น ยกเว้นจังหวัดเพชรบูรณ์ที่พบมีผู้ป่วยโรคหืดลดลงในปี ๒๕๖๕ ๒. กลุ่มโรคหัวใจขาดเลือด มีจำนวน ๑,๒๘๐ ราย มากกว่าในปี ๒๕๖๔ ซึ่งมีจำนวน ๑,๑๙๗ ราย สอดคล้องกับจังหวัด ในพื้นที่ที่มีแนวโน้มเพิ่มขึ้น ยกเว้นจังหวัดสุโขทัยที่พบผู้ป่วยโรคหัวใจขาดเลือดลดลงในปี ๒๕๖๕ ๓. กลุ่มโรคตาอักเสบมีจำนวน ๘๓,๔๖๗ ราย มากกว่าในปี ๒๕๖๔ ซึ่งมีจำนวน ๗๖,๓๖๗ ราย สอดคล้องกับจังหวัดในพื้นที่ที่มีแนวโน้มเพิ่มขึ้นทุกจังหวัด ๔. กลุ่มโรคผิวหนังอักเสบมีจำนวน ๑๐๘,๔๐๙ ราย ใกล้เคียงกับปี ๒๕๖๔ ซึ่งมีจำนวน ๑๐๘,๓๖๓ ราย สอดคล้องกับจังหวัดในพื้นที่มี แนวโน้มเพิ่มขึ้น ยกเว้นจังหวัดสุโขทัยและจังหวัดอุดรดิตถ์ที่พบมีผู้ป่วยโรคผิวหนังอักเสบลดลง ในปี ๒๕๖๕

กรมป่าไม้ชี้แจงตามคำสั่งศาลว่า กรมป่าไม้มีอำนาจหน้าที่ ควบคุม กำกับดูแล และป้องกันการบุกรุก การทำลายป่า และการกระทำผิดในพื้นที่รับผิดชอบตามกฎหมายว่าด้วยป่าไม้ กฎหมายว่าด้วยป่าสงวนแห่งชาติ กฎหมายว่าด้วยสวนป่า กฎหมายว่าด้วยเลื่อยโซยนต์ กฎหมาย ว่าด้วยป่าชุมชน และกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้อง ทั้งนี้ ตามกฎกระทรวงแบ่งส่วนราชการกรมป่าไม้ กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม พ.ศ. ๒๕๕๑ กรมป่าไม้มีหน่วยงานในการควบคุมไฟป่า ประกอบด้วย ศูนย์ส่งเสริมการควบคุมไฟป่าจำนวน ๑๕ ศูนย์ มีศูนย์ฝึกอบรมการป้องกัน และควบคุมไฟป่าจำนวน ๖ ศูนย์ และศูนย์บัญชาการควบคุมไฟป่า (ส่วนหน้า) กรมป่าไม้ จำนวน ๑ ศูนย์ มีอำนาจหน้าที่รับผิดชอบในการประสานความร่วมมือกับสำนักจัดการทรัพยากรป่าไม้ ศูนย์ป่าไม้ หน่วยป้องกันและพัฒนาป่าไม้ ในการป้องกันและควบคุมไฟป่า ประสานคณะทำงาน แก้ไขปัญหาไฟป่าและหมอกควันระดับจังหวัดและอำเภอให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ รวมทั้ง สนธิกำลังหน่วยป้องกันและพัฒนาป่าไม้ในพื้นที่รับผิดชอบและหน่วยงานต่าง ๆ เพื่อสนับสนุน ภารกิจการควบคุมไฟป่า ให้ความรู้ทางด้านวิชาการ ทักษะประสบการณ์ทำงาน และด้านอื่น ๆ ให้กับศูนย์ป่าไม้ หน่วยป้องกันและพัฒนาป่าไม้ ให้มีความรู้ความสามารถ ในการปฏิบัติการป้องกัน และควบคุมไฟป่า ศึกษาและพัฒนาการควบคุมไฟป่าร่วมกับหน่วยงานสถานศึกษาและหน่วยงาน อื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง จัดทำสื่อประชาสัมพันธ์โดยพิจารณาหารูปแบบที่จะทำการเผยแพร่ในลักษณะใหม่ ๆ

/รวมทั้ง...

รวมทั้งช่องทางที่จะทำการเผยแพร่ที่ทันสมัย สำหรับหน้าที่ในการดับไฟป่า กรมป่าไม้มีหน้าที่รับผิดชอบหลัก ๆ เกี่ยวกับปัญหาฝุ่นละออง PM2.5 โดยการลดมลพิษจากแหล่งกำเนิด คือ การลดการเกิดไฟป่าในพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติ และป่าตามพระราชบัญญัติป่าไม้ พุทธศักราช ๒๕๘๔ ซึ่งกรมป่าไม้ได้ดำเนินการด้วยตนเองเรื่อยมาจนถึงปี พ.ศ. ๒๕๕๖ จากนั้นได้มีการตราพระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๕๒ และแผนปฏิบัติการกำหนดขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (ฉบับที่ ๑) พ.ศ. ๒๕๕๕ กำหนดให้ภารกิจการควบคุมไฟป่า เป็นภารกิจที่ต้องถ่ายโอนให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (อปท.) เป็นหน่วยงานหลักในการควบคุมไฟป่า และกรมป่าไม้ เป็นหน่วยงานสนับสนุนการปฏิบัติงานควบคุมไฟป่าให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยสนับสนุนการปฏิบัติงานควบคุมไฟป่าให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ได้แก่ การฝึกอบรมให้แก่เจ้าหน้าที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น การฝึกอบรมจิตอาสาดับไฟป่าในหมู่บ้าน/ชุมชน การสร้างเครือข่ายความร่วมมือในการควบคุมไฟป่าหมู่บ้าน การบริหารจัดการเชื้อเพลิงในพื้นที่ป่าทั้งการชิงเก็บ ลดเผา การเผาตามกำหนด โดยใช้หลักวิชาการร่วมกับระบบบริหารจัดการ การเผา การทำแนวป้องกันไฟป่า เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการควบคุมไฟป่าเชิงพื้นที่ให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ตลอดจนจัดตั้งชุดปฏิบัติการพิเศษควบคุมไฟป่า (เหยี่ยวไฟ) และศูนย์บัญชาการควบคุมไฟป่า (ส่วนหน้า) กรมป่าไม้ เพื่อสนธิกำลังในการควบคุมไฟป่า กรณีเกิดไฟป่าขนาดใหญ่และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นไม่สามารถควบคุมไฟป่าได้ สำหรับการดำเนินการตามแผนปฏิบัติการขับเคลื่อนวาระแห่งชาติ “การแก้ไขปัญหามลพิษด้านฝุ่นละออง” และแผนปฏิบัติการอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง นั้น กรมป่าไม้ได้ดำเนินการตามอำนาจและหน้าที่ ดังนี้ (๑) การเพิ่มประสิทธิภาพในการบริหารจัดการเชิงพื้นที่ โดยการทบทวน วิเคราะห์ข้อมูลและประเมินผลสถานการณ์ไฟป่าที่เกิดขึ้นและการดำเนินการที่ผ่านมา เพื่อถอดบทเรียนการแก้ไขปัญหาฝุ่นละอองที่ผ่านมา ได้ดำเนินการประชุมเชิงปฏิบัติการ เรื่อง การทบทวนถอดบทเรียนและการประเมินผลการปฏิบัติงานป้องกันและควบคุมไฟป่า การปรับปรุงระบบการบริหารจัดการในภาวะฉุกเฉินและจัดทำแผนเผชิญเหตุ/แผนตอบโต้สถานการณ์ให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น ได้ดำเนินการปรับปรุงโครงสร้างการบริหารจัดการป้องกันและควบคุมไฟป่าให้สอดคล้องกับอำนาจหน้าที่ของกรมป่าไม้ และจัดทำแผนเผชิญเหตุ/แผนตอบโต้สถานการณ์ เป็น ๓ ระดับ และการดำเนินการตามแผนเผชิญเหตุ/แผนตอบโต้สถานการณ์ในช่วงวิกฤตตามที่กำหนดไว้ ใช้ระบบบริหารจัดการแบบเบ็ดเสร็จ เป็นกลไกจัดการปัญหาฝุ่นละออง โดยจัดตั้งศูนย์บัญชาการระดับจังหวัด ได้ดำเนินการจัดตั้งศูนย์บัญชาการควบคุมไฟป่า (ส่วนหน้า) กรมป่าไม้เพื่อประสานงานกับระบบบริหารจัดการแบบเบ็ดเสร็จของจังหวัด (๒) การป้องกันและลดการเกิดมลพิษที่ต้นทาง (แหล่งกำเนิด) การส่งเสริมให้มีการจัดการเศษวัสดุเชื้อเพลิงในพื้นที่ป่า โดยการนำมาใช้ประโยชน์อย่างมีประสิทธิภาพเพื่อลดการเผาในที่โล่ง ได้ดำเนินการกิจกรรม ชิงเก็บ ลดเผา และจัดทำบันทึกความเข้าใจว่าด้วยความร่วมมือกับ

/ภาคเอกชน...

ภาคเอกชนในการศึกษา วิจัยและพัฒนาเพื่อสร้างมูลค่าให้แก่เชื้อเพลิง การยกระดับการป้องกัน ไฟป่าและจัดการไฟป่าอย่างมีประสิทธิภาพ ได้ดำเนินการถ่ายโอนภารกิจการควบคุมไฟป่า ให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และเป็นพี่เลี้ยงในการถ่ายทอดองค์ความรู้ ทักษะ วิธีการ ในการควบคุมไฟป่าให้แก่เจ้าหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจัดทำแนวป้องกันไฟป่า (แนวกันไฟ) บริหารจัดการเชื้อเพลิงในพื้นที่ป่าโดยวิธีเผาตามกำหนด บริหารจัดการเชื้อเพลิง โดยการรักษาระดับความชื้นของเชื้อเพลิง (พื้นที่ป่าพรุ) จัดตั้งชุดปฏิบัติการพิเศษควบคุมไฟป่า (ชุดเหยี่ยวไฟ) ฝึกซ้อมในที่บังคับการ และการฝึกซ้อมแผนระดมพลดับไฟป่า สนธิกำลังคน วัสดุและอุปกรณ์จากนอกพื้นที่ไปยังพื้นที่วิกฤติไฟป่า การบังคับใช้กฎหมายอย่างเข้มต่อผู้ลักลอบเผาป่า การตั้งจุดสกัดเพื่อคัดกรองบุคคลที่เข้าไปในพื้นที่ป่าและการประกาศปิดป่าในพื้นที่วิกฤติไฟป่า และการประชาสัมพันธ์เพื่อสร้างเครือข่ายชุมชนในพื้นที่ที่มีการเผา ได้ดำเนินการสร้างเครือข่าย ความร่วมมือในการควบคุมไฟป่าและการณรงค์ประชาสัมพันธ์เชิงรุกทุกรูปแบบในพื้นที่เสี่ยง ต่อการเกิดไฟป่า (๓) การเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการมลพิษ เช่น การสร้างเครื่องมือ สนับสนุนการตัดสินใจในการบริหารจัดการ ได้ดำเนินการพัฒนาระบบพยากรณ์ระดับชั้นอันตราย ของไฟที่ความละเอียดสูง การประยุกต์ใช้ระบบสนับสนุนการตัดสินใจการจัดการเชื้อเพลิง และการพัฒนาระบบฐานข้อมูลและระบบเฝ้าระวัง ได้ดำเนินการพัฒนาระบบฐานข้อมูลจุดความร้อน จากภาพถ่ายดาวเทียม

กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช ชี้แจงตามคำสั่งศาลว่า กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช มีภารกิจหลักเกี่ยวกับการอนุรักษ์ ส่งเสริมและฟื้นฟูทรัพยากรป่าไม้ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช ในเขตพื้นที่ป่าเพื่อการอนุรักษ์ โดยการควบคุม ป้องกันและฟื้นฟู พื้นที่ป่าอนุรักษ์ที่มีอยู่และที่เสื่อมโทรมให้กลับสมบูรณ์ โดยปัญหาไฟป่า เป็นหนึ่งในสาเหตุที่ทำให้พื้นที่ป่าอนุรักษ์มีความเสื่อมโทรม ซึ่งส่งผลกระทบต่อตรงต่อสมดุลของระบบนิเวศ และสิ่งแวดล้อม จึงต้องป้องกันควบคุมและแก้ไขปัญหาไฟป่าในพื้นที่ป่าอนุรักษ์ เพื่อไม่ให้เกิด ความเสื่อมโทรมของระบบนิเวศและความหลากหลายทางชีวภาพแก่ป่าไม้และสัตว์ป่า ตลอดจน ความหลากหลายทางชีวภาพสำหรับเป็นแหล่งต้นน้ำลำธาร แหล่งที่อยู่อาศัยของสัตว์ป่า แหล่งอาหาร นันทนาการและการท่องเที่ยวทางธรรมชาติของประชาชน ไฟป่าเป็นสาเหตุสำคัญ ประการหนึ่งที่ทำให้เกิดการเสื่อมสภาพป่า จากข้อมูลสถิติการเกิดไฟป่าในประเทศไทยพบว่า ไฟป่าที่เกิดขึ้นล้วนเกิดจากน้ำมือของมนุษย์แทบทั้งสิ้น สาเหตุส่วนใหญ่เกิดจากการเก็บหา ของป่า การล่าสัตว์ การปศุสัตว์และการเผาพื้นที่เกษตร (ลูกกลมเข้าพื้นที่ป่าอนุรักษ์) ซึ่งเป็น ปัญหาที่ส่งผลกระทบต่อความอุดมสมบูรณ์ของระบบนิเวศป่าไม้โดยตรง แล้วยังส่งผลกระทบต่อ คุณภาพสิ่งแวดล้อมและสุขภาพอนามัยของประชาชน ซึ่งสถานการณ์ไฟป่าในพื้นที่ ๑๗ จังหวัดภาคเหนือ ตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๖๐ ถึงปัจจุบัน (ปี พ.ศ. ๒๕๖๖) พบว่าจำนวนจุดความร้อน (Hotspot) ในพื้นที่ป่าอนุรักษ์ ปี พ.ศ. ๒๕๖๐ จำนวน ๒๖,๓๓๕ จุด ปี พ.ศ. ๒๕๖๑ จำนวน

/๑๘,๓๔๗ จุด...

๑๘,๓๔๗ จุด ปี พ.ศ. ๒๕๖๒ จำนวน ๕๖,๕๒๗ จุด ปี พ.ศ. ๒๕๖๓ จำนวน ๖๒,๓๘๓ จุด ปี พ.ศ. ๒๕๖๔ จำนวน ๒๖,๐๙๙ จุด และปี พ.ศ. ๒๕๖๕ จำนวน ๖,๕๑๖ จุด จะเห็นได้ว่า จำนวนจุดความร้อนแต่ละปีแปรผันตามสภาพอากาศ ซึ่งในปี พ.ศ. ๒๕๖๒ และปี พ.ศ. ๒๕๖๓ เป็นปีที่จุดความร้อนสูงเนื่องจากในช่วงปีนั้นประเทศไทยเผชิญหน้ากับสภาพอากาศที่ร้อนจัดและแห้งแล้ง ส่วนปี พ.ศ. ๒๕๖๖ ตรวจพบจุดความร้อนในพื้นที่ป่าอนุรักษ์จำนวน ๕๒,๑๒๖ จุด เนื่องจากมีสภาพปัจจัยที่เอื้ออำนวยต่อการเกิดไฟป่า อาทิ สภาพอากาศที่ร้อนจัดจากปรากฏการณ์ลานีญาที่น้อยลง หรือมีสภาวะแห้งแล้งมากขึ้น ประกอบกับเชื้อเพลิงในพื้นที่ป่าอนุรักษ์ที่สะสมมานานกว่า ๒ ปี และปัจจัยจากมนุษย์ที่ลักลอบเผาป่าจากสาเหตุเพื่อการเก็บหาของป่า การล่าสัตว์ การปศุสัตว์ รวมถึงการเผาพื้นที่เตรียมการเกษตรในพื้นที่ที่ติดกับพื้นที่ป่าอนุรักษ์ (ลูกกลมเข้าพื้นที่ป่าอนุรักษ์) กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช กำหนดมาตรการดำเนินการแก้ไขปัญหาไฟป่าและหมอกควันให้เป็นไปตามนโยบายและแผนเฉพาะกิจเพื่อแก้ไขปัญหาหมอกพิษด้านฝุ่นละออง ปี ๒๕๖๖ ของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และสอดคล้องกับนโยบายแนวทางการปฏิบัติงานของอธิบดีกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช ภายใต้กรอบความคิด สื่อสารเชิงรุกยกระดับปฏิบัติการ สร้างการมีส่วนร่วม โดยให้สำนักบริหารพื้นที่อนุรักษ์ที่ ๑ - ๑๖ และสำนักบริหารพื้นที่อนุรักษ์สาขาทุกสาขาประสานการจัดทำประกาศจังหวัด เพื่อร่วมกันกำหนดพื้นที่เสี่ยงต่อการเกิดไฟป่าและกำหนดแนวทางของมาตรการด้านการแก้ไขปัญหาไฟป่าในระดับพื้นที่ของแต่ละจังหวัดอย่างบูรณาการ โดยมาตรการป้องกันและแก้ไขปัญหาไฟป่าของกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช ปี ๒๕๖๖ แบ่งออกเป็น ๓ ระยะ ประกอบด้วย ระยะที่ ๑ เตรียมการ โดย (๑) จัดประชุมเตรียมความพร้อมในการปฏิบัติงาน (๒) สร้างเสริมความร่วมมือ และสร้างความต่อเนื่องการมีส่วนร่วมของชุมชน/เครือข่าย (๓) รณรงค์ประชาสัมพันธ์และให้ความรู้ ในด้านการป้องกันไฟป่า (๔) ฝึกอบรม เพื่อพัฒนาความรู้ ความสามารถ แก่เจ้าหน้าที่ภายในหน่วยงาน เครือข่ายอาสาสมัคร ผู้นำชุมชน และเยาวชนในพื้นที่ (๕) เตรียมความพร้อมกำลังพลบูรณาการทุกหน่วยงานในพื้นที่ป่าอนุรักษ์ (๖) เตรียมเครื่องมืออุปกรณ์ดับไฟป่า นวัตกรรมและเทคโนโลยีสำรวจทางคมนาคมแหล่งน้ำ สภาพเชื้อเพลิง (๗) จัดทำแผนเผชิญเหตุระดับพื้นที่ ประกาศจังหวัด มาตรการระดับจังหวัด และ (๘) การบริหารจัดการเชื้อเพลิง โดยการทำแนวกันไฟ และใช้แอปพลิเคชัน “Burn Check” ในการกำหนดพื้นที่ และดำเนินการโครงการ “ชิงเก็บ ลดเผา” อย่างต่อเนื่อง ระยะที่ ๒ ปฏิบัติการ โดย (๑) ยกระดับการรณรงค์ประชาสัมพันธ์ป้องกันไฟป่าอย่างเข้ม (๒) ลาดตระเวนภาคพื้นดินตรวจหาไฟตลอด ๒๔ ชั่วโมง ทางอากาศยานและโดรน (๓) ติดตามการเกิดจุดความร้อน (Hotspot) และแจ้งเตือนหน่วยงานเพื่อเข้าดำเนินการดับไฟป่าในทันที (๔) การเข้าพื้นที่เพื่อดับไฟป่า หน่วยงานภาคสนามในสังกัดกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช รับผิดชอบในเบื้องต้น (๕) การปฏิบัติงานชุดปฏิบัติการพิเศษดับไฟป่า (เสือไฟ) พร้อมเครื่องมือ อุปกรณ์และเทคโนโลยี (๖) ปฏิบัติตามแผนระดมพลดับไฟป่า (๗) ตั้งกองอำนาจการควบคุมไฟป่า

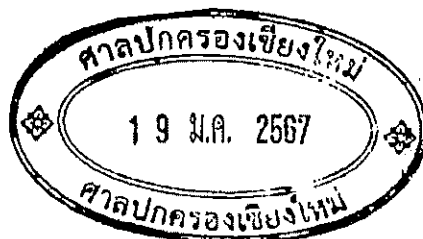
ในระดับ...

ในระดับพื้นที่สำคัญ จำนวน ๑๖ แห่ง (๘) ตั้งศูนย์สั่งการและติดตามสถานการณ์ไฟฟ้า สนับสนุนป้องกันปราบปรามและควบคุมไฟฟ้า เพื่อกำกับดูแลการดำเนินการป้องกันและ แก้ไขปัญหาไฟฟ้าของหน่วยงานภายใต้การกำกับดูแลทั่วประเทศอย่างเข้มงวด ติดตาม ผลการดำเนินการและประเมินสถานการณ์เป็นระยะอย่างต่อเนื่อง (๙) บังคับใช้กฎหมาย อย่างเคร่งครัดกับผู้กระทำผิดด้านการจุดไฟเผาป่าและควบคุมการเข้า-ออกพื้นที่ป่า (๑๐) ให้สำนักบริหารพื้นที่อนุรักษ์จัดตั้ง War Room ติดตามสถานการณ์และสั่งการสนธิกำลัง ในระดับพื้นที่ (๑๑) ให้ผู้อำนวยการสำนักบริหารพื้นที่อนุรักษ์สั่งการให้ทุกส่วนที่เกี่ยวข้อง และหัวหน้าหน่วยงานภาคสนาม และ (๑๒) การบูรณาการร่วมกับหน่วยงานอื่น ๆ เพื่อการเฝ้าระวัง และลาดตระเวนตลอด ๒๔ ชั่วโมง ระยะที่ ๓ พื้นฟูดำเนินการช่วงเวลาหลังปฏิบัติงานดับไฟฟ้า โดย (๑) สำนักบริหารพื้นที่อนุรักษ์ ตรวจสอบและประเมินความเสียหายพื้นที่เกิดไฟไหม้และรายงาน ผู้บังคับบัญชา (๒) ป้องกันพื้นที่ที่ถูกไฟไหม้มิให้มีการเข้าไปบุกรุกครอบครองทำประโยชน์ และเฝ้าระวังมิให้เกิดไฟไหม้ซ้ำซาก (๓) สำนักบริหารพื้นที่อนุรักษ์ ดำเนินการจัดทำโครงการ พื้นฟูพื้นที่ป่าที่เกิดความเสียหายจากไฟฟ้า (๔) ดำเนินการถอดบทเรียน เพื่อกำหนดแนวทางการปฏิบัติงานในปีถัดไป ในส่วนของการเตรียมความพร้อมกับปัญหาไฟฟ้า ได้จัดเตรียมกำลังพล ดับไฟฟ้าและเครื่องมือดับไฟฟ้า และจัดตั้งกองอำนาจการควบคุมไฟฟ้า ระบบบริหารจัดการ แบบเบ็ดเสร็จ ตามระดับของสถานการณ์ไฟฟ้าในพื้นที่ที่มีความสำคัญเป็นพิเศษ จำนวน ๑๗ กองอำนาจการ และในพื้นที่ภาคเหนือ จำนวน ๖ กองอำนาจการ ประกอบด้วย กองอำนาจการ ควบคุมไฟฟ้าตาก จังหวัดตาก กองอำนาจการควบคุมไฟฟ้าดอยตุง จังหวัดเชียงราย กองอำนาจการ ควบคุมไฟฟ้าเชียงใหม่ จังหวัดเชียงใหม่ กองอำนาจการควบคุมไฟฟ้าดอยอินทนนท์ จังหวัดเชียงใหม่ กองอำนาจการควบคุมไฟฟ้าแม่ฮ่องสอน จังหวัดแม่ฮ่องสอน และกองอำนาจการ ควบคุมไฟฟ้าอุทยานแห่งชาติเขาค้อ (เพิ่มเติม) และเตรียมความพร้อมชุดเฉพาะกิจป้องกันและ แก้ไขปัญหาไฟฟ้า กำหนดให้ชุดปฏิบัติการพิเศษดับไฟฟ้า (เสือไฟ) ประจำศูนย์ปฏิบัติการไฟฟ้า สำนัก ป้องกันปราบปรามและควบคุมไฟฟ้า จำนวน ๑๕ ชุด ศูนย์ละ ๑๕ นาย รวม ๒๒๕ นาย เดินทางไป ปฏิบัติภารกิจสนับสนุนการควบคุมไฟฟ้าในพื้นที่ป่าอนุรักษ์ ๑๗ จังหวัดภาคเหนือ และพื้นที่ป่า อนุรักษ์ที่มีความสำคัญทั่วประเทศตามสถานการณ์ไฟฟ้าที่เกิดขึ้น สำหรับผลการดำเนินการป้องกันและ แก้ไขปัญหาไฟฟ้า กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช ได้ติดตามตรวจสอบสถานการณ์ ไฟฟ้า รวมถึงหมอกควันและฝุ่นละออง เพื่อเฝ้าระวังความรุนแรงของสถานการณ์ และ ผลกระทบต่อสุขภาพอนามัยของประชาชนอย่างต่อเนื่อง โดยการบูรณาการร่วมกัน อย่างเข้มและต่อเนื่องของทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง พบว่า สถานการณ์ในปี พ.ศ. ๒๕๖๖ มีความรุนแรง มากขึ้นกว่าในปี พ.ศ. ๒๕๖๕ กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช พิจารณาแล้ว เพื่อให้ การปฏิบัติงานตามมาตรการแก้ไขปัญหาไฟป่าปี ๒๕๖๖ เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพจึงให้สำนักบริหาร พื้นที่อนุรักษ์ที่ ๑ - ๑๖ และสำนักบริหารพื้นที่อนุรักษ์สาขาทุกสาขา ยกระดับความเข้ม

/การปฏิบัติงาน...

การปฏิบัติงานตามมาตรการป้องกันและแก้ไขปัญหาไฟป่าปี ๒๕๖๖ ดังนี้ (๑) ยกกระดานการรณรงค์ ประชาสัมพันธ์ป้องกันไฟป่าให้เข้มแข็งขึ้น โดยกระจายกำลังเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องลงพื้นที่ชุมชน ที่มีปัญหาไฟป่า เคาะประตูบ้านเพื่อประชาสัมพันธ์และป้องปรามการลักลอบเผาป่า ห้ามเผาป่า หากพบการกระทำผิดจับกุมดำเนินคดีให้ถึงที่สุด (๒) ดำเนินการป้องปรามการจุดไฟป่าเผาป่า จากการลาดตระเวนภาคพื้นดินตรวจหาไฟตลอด ๒๔ ชั่วโมง (๓) ให้นำหน่วยงานภาคสนาม ทุกหน่วยงานที่รับผิดชอบพื้นที่เกิดเหตุดำเนินการดับไฟป่าตามภารกิจที่ได้รับมอบหมาย (๔) ให้ชุดปฏิบัติการพิเศษดับไฟป่า (เสือไฟ) จากสำนักป้องกันปราบปรามและควบคุมไฟป่า จำนวน ๑๕ ชุด กำลังพล ๒๒๕ นาย เข้าสนับสนุนการดับไฟป่าในสถานการณ์ที่เกิดไฟป่ารุนแรง และวิกฤต โดยปฏิบัติการดับไฟป่าในพื้นที่ภาคเหนือ (ศุนย์ฯ เชียงใหม่/พิษณุโลก/เชียงราย/แพร่/ตาก/อุทัยธานี) (๕) สนับสนุนเครื่องมือ อุปกรณ์และเทคโนโลยีด้านการควบคุมไฟป่า ให้กับเครือข่ายและหน่วยงานอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับงานด้านการควบคุมไฟป่า (๖) ตรวจสอบติดตาม การเกิดจุดความร้อน (Hotspot) และแจ้งเตือนหน่วยงานผู้รับผิดชอบในพื้นที่เข้าดำเนินการดับไฟป่า โดยทันที (๗) ปฏิบัติตามแผนระดมพลดับไฟป่า (๘) ติดตามการปฏิบัติงานของกองอำนวยการ ควบคุมไฟป่าในระดับพื้นที่ ๑๗ แห่ง (๙) จัดตั้งศูนย์สั่งการและติดตามสถานการณ์ไฟป่า ณ สำนักป้องกันปราบปรามและควบคุมไฟป่า เพื่อกำกับดูแลการดำเนินการป้องกันและ แก้ไขปัญหาไฟป่าของหน่วยงานภายใต้การกำกับดูแลทั่วประเทศอย่างเข้มงวด ติดตามผล การดำเนินการและประเมินสถานการณ์เป็นระยะอย่างต่อเนื่อง (๑๐) ให้สำนักบริหารพื้นที่อนุรักษ์ จัดตั้งศูนย์สั่งการและติดตามสถานการณ์ไฟป่า ติดตามสถานการณ์และสั่งการสนธิกำลัง ในระดับพื้นที่ โดยเป็นส่วนหนึ่งของศูนย์บัญชาการเหตุการณ์ป้องกันและแก้ไขปัญหาไฟป่า หมอกควัน และฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน (PM2.5) ระดับจังหวัด (๑๑) ให้ผู้อำนวยการ สำนักบริหารพื้นที่อนุรักษ์สั่งการให้ทุกส่วนที่เกี่ยวข้องและหัวหน้าหน่วยงานภาคสนามทุกหน่วยงาน ในสังกัดดำเนินการป้องกันและแก้ไขปัญหาไฟป่าและหมอกควัน (๑๒) บูรณาการการปฏิบัติงาน เพื่อป้องกันและควบคุมไฟป่าร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องอย่างรวดเร็วและมีประสิทธิภาพ เพื่อให้เกิดผลสำเร็จอย่างสูงสุด (๑๓) บังคับใช้กฎหมายอย่างเคร่งครัด ป้องปรามผู้กระทำผิด และดำเนินการกับผู้กระทำผิดด้านการจุดไฟเผาป่า พร้อมทั้งจัดตั้งจุดสกัดควบคุมการเข้า - ออก พื้นที่ป่าอนุรักษ์ จำนวนคดีไฟป่าทั้งสิ้น ๔๕ คดี (๑๔) ดำเนินการปิดพื้นที่ในส่วนที่มีสถานการณ์ไฟป่า ในระดับวิกฤต หรือคาดว่าเสี่ยงต่อการเกิดไฟป่าขั้นรุนแรง ตามอำนาจหน้าที่ ระเบียบและ กฎหมายที่เกี่ยวข้อง ทั้งนี้ ยกเว้นพื้นที่ส่วนบริการนักท่องเที่ยวหรือพื้นที่อื่น ๆ โดยไม่ให้เกิด ผลกระทบกับการดำรงชีวิตประจำวันโดยสุจริตของประชาชนในพื้นที่ และให้รับฟังความคิดเห็น ร่วมกันภายใต้กองอำนวยการแก้ไขปัญหาไฟป่าและหมอกควันระดับจังหวัดจนกว่าสถานการณ์ จะกลับคืนสู่สภาวะปกติ โดยพิจารณาปิด/ควบคุมพื้นที่ป่าอนุรักษ์ เพื่อป้องกันภัยพิบัติจากไฟป่า จำนวน ๑๐๔ แห่ง (๑๕) เข้มงวดและเพิ่มความระมัดระวังในการเลี้ยงปศุสัตว์ในพื้นที่ป่าอนุรักษ์ให้

/อยู่ตามหลักเกณฑ์...

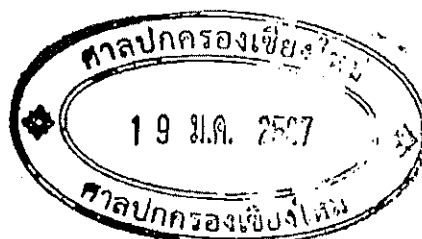
อยู่ตามหลักเกณฑ์ เพื่อไม่ให้มีการเผาป่าเพื่อเป็นพื้นที่เลี้ยงปศุสัตว์ (๑๖) ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของภาคประชาชน โดยกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช มีเครือข่ายการแก้ไขปัญหาไฟป่าและหมอกควันจำนวน ๑,๖๖๒ เครือข่าย (ภาคเหนือ ๙๙๔ เครือข่าย) เพื่อดำเนินการส่งเสริมการมีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหาไฟป่าและหมอกควัน และ (๑๗) การจัดการเชื้อเพลิง โดยดำเนินการกิจกรรมการลดปริมาณเชื้อเพลิงโดยวิธีชิงเผาตามหลักวิชาการ และกิจกรรมการจัดการเชื้อเพลิงโดยวิธีการชิงเก็บ

กรมการขนส่งทางบกชี้แจงตามคำสั่งศาลว่า กรมการขนส่งทางบกมีหน้าที่ควบคุม กำกับ ดูแลความปลอดภัยในการขนส่งทางถนนของประเทศตามพระราชบัญญัติการขนส่งทางบก พ.ศ. ๒๕๒๒ และพระราชบัญญัติรถยนต์ พ.ศ. ๒๕๒๒ ซึ่งกำหนดให้เจ้าของรถต้องดูแลอุปกรณ์ส่วนควบของรถที่นำมาใช้งานบนท้องถนนให้มีสภาพมั่นคงแข็งแรงและมีความมาตรฐานมลพิษจากท่อไอเสียไม่เกินเกณฑ์มาตรฐานที่กฎหมายกำหนด ไม่ก่อให้เกิดอันตรายต่อประชาชนและผู้ใช้รถใช้ถนนร่วมกัน และจากสถานการณ์ปัญหาค่ามลพิษฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน สูงเกินมาตรฐานในประเทศไทยนั้น ตามแผนปฏิบัติการขับเคลื่อนวาระแห่งชาติการแก้ไขปัญหามลพิษด้านฝุ่นละออง ซึ่งจัดทำโดยกรมควบคุมมลพิษ กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ระบุว่า ปัญหาฝุ่นละอองเกิดจากสาเหตุ ๒ ประการ คือ (๑) แหล่งกำเนิดฝุ่นละอองจากยานพาหนะที่ใช้เครื่องยนต์ดีเซล การเผาในที่โล่ง (การเผาวัสดุการเกษตร การเกิดไฟป่า การเผาขยะ กิ่งไม้ ใบไม้) โรงงานอุตสาหกรรม เป็นต้น และ (๒) สภาวะทางอุตุนิยมวิทยาในช่วงปลายฤดูหนาวของทุกปีบริเวณความกดอากาศสูงหรือมวลอากาศเย็นจากประเทศจีนจะแผ่ลงมาปกคลุมเป็นระลอก ๆ ทำให้มีลมสุ่มตะวันออกเฉียงเหนือที่พัดปกคลุมประเทศไทยตอนบนมีกำลังแรงขึ้น ประเทศไทยตอนบนมีอุณหภูมิลดลงโดยทั่วไป โดยมีอากาศเย็นถึงหนาวและหนาวจัดบางพื้นที่ แต่มีบางช่วงความกดอากาศสูงที่แผ่ลงมาปกคลุมบริเวณดังกล่าวมีกำลังอ่อนลงจึงส่งผลให้มรสุมตะวันออกเฉียงเหนือมีกำลังอ่อนลงหรือมีลมสงบตามไปด้วย ประกอบกับมีการผกผันกลับของอุณหภูมิในระดับล่าง ส่งผลให้ระดับเพดานการลอยตัวและการกระจายตัวของฝุ่นละอองอยู่ในระดับต่ำ การไหลเวียนและถ่ายเทของอากาศไม่ดีจึงทำให้เกิดการสะสมของฝุ่นละอองในบรรยากาศและมีปริมาณเพิ่มสูงขึ้น ส่วนการแก้ไขปัญหามลพิษที่เกิดจากยานพาหนะที่ใช้เครื่องยนต์แบบเผาไหม้ภายในเป็นแหล่งกำเนิดพลังงาน นั้น กรมการขนส่งทางบกได้ออกประกาศกำหนดให้มีการตรวจสภาพรถในส่วนของระบบไอเสียและค่ามลพิษ ได้แก่ ก๊าซคาร์บอนมอนอกไซด์และก๊าซไฮโดรคาร์บอนจากท่อไอเสีย ตามที่กำหนดในประกาศกรมการขนส่งทางบกในส่วนที่เกี่ยวข้อง โดยรถตามกฎหมายว่าด้วยรถยนต์จะต้องตรวจสภาพตามประกาศนายทะเบียนทั่วราชอาณาจักร เรื่อง ให้เจ้าของรถที่จะเสียภาษีประจำปี นำรถไปตรวจสภาพ พ.ศ. ๒๕๖๓ ลงวันที่ ๑๖ มิถุนายน ๒๕๖๓ เมื่อรถยนต์มีอายุการใช้งานครบ ๗ ปี และรถจักรยานยนต์มีอายุการใช้งานครบ ๕ ปี สำหรับรถตามกฎหมายว่าด้วยการขนส่งทางบก

/ประเภท...

ประเภทรถบรรทุกและรถโดยสารจะต้องตรวจสอบตามพระราชบัญญัติการขนส่งทางบก พ.ศ. ๒๕๒๒ ปีละ ๑ ครั้ง ส่วนรถที่ใช้ในการขนส่งประเภทการขนส่ง (ประจำทางและไม่ประจำทาง) จะต้องตรวจสอบตามประกาศกรมการขนส่งทางบก เรื่อง กำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการตรวจสอบสภาพรถ ตามเงื่อนไขในใบอนุญาตประกอบการขนส่ง ลงวันที่ ๒๙ สิงหาคม ๒๕๕๐ ปีละ ๒ ครั้ง ซึ่งในการตรวจสอบปรณยนต์ส่วนบุคคลและรถจักรยานยนต์โดยสถานตรวจสอบสภาพรถเอกชน (ตรอ.) ในปี พ.ศ. ๒๕๖๓ มีรถเข้ารับการตรวจสอบสภาพจำนวน ๑๖,๘๒๙,๘๒๖ คัน ไม่ผ่านการตรวจสอบสภาพจำนวน ๕๑,๕๐๐ คัน ปี พ.ศ. ๒๕๖๔ มีรถเข้ารับการตรวจสอบสภาพจำนวน ๑๗,๗๔๒,๘๑๖ คัน ไม่ผ่านการตรวจสอบสภาพจำนวน ๔๗,๖๗๗ คัน และปี พ.ศ. ๒๕๖๕ มีรถเข้ารับการตรวจสอบสภาพจำนวน ๑๙,๐๓๐,๔๙๖ คัน ไม่ผ่านการตรวจสอบสภาพจำนวน ๔๗,๗๘๘ คัน และในการตรวจสอบรถบรรทุกและรถโดยสารโดยฝ่ายตรวจสอบรถ ณ สำนักงานขนส่งทั่วประเทศ ในปี พ.ศ. ๒๕๖๐ มีรถเข้ารับการตรวจสอบสภาพจำนวน ๔,๗๖๙,๘๖๑ คัน ไม่ผ่านการตรวจสอบสภาพจำนวน ๕๑,๒๖๔ คัน และตรวจสอบมลพิษไม่ผ่านจำนวน ๖๐๙ คัน ปี พ.ศ. ๒๕๖๑ มีรถเข้ารับการตรวจสอบสภาพจำนวน ๔,๖๓๓,๖๙๓ คัน ไม่ผ่านการตรวจสอบสภาพจำนวน ๓๑,๐๘๓ คัน และตรวจสอบมลพิษไม่ผ่านจำนวน ๑,๒๓๐ คัน ปี พ.ศ. ๒๕๖๒ มีรถเข้ารับการตรวจสอบสภาพจำนวน ๔,๗๓๙,๘๔๔ คัน ไม่ผ่านการตรวจสอบสภาพจำนวน ๔๔,๔๔๑ คัน และตรวจสอบมลพิษไม่ผ่านจำนวน ๕,๔๘๖ คัน ปี พ.ศ. ๒๕๖๓ มีรถเข้ารับการตรวจสอบสภาพจำนวน ๔,๑๘๒,๘๘๙ คัน ไม่ผ่านการตรวจสอบสภาพจำนวน ๓๓,๙๒๔ คัน และตรวจสอบมลพิษไม่ผ่านจำนวน ๔,๑๓๑ คัน ปี พ.ศ. ๒๕๖๔ มีรถเข้ารับการตรวจสอบสภาพจำนวน ๔,๐๓๕,๒๔๕ คัน ไม่ผ่านการตรวจสอบสภาพจำนวน ๓๒,๔๑๗ คัน และตรวจสอบมลพิษไม่ผ่านจำนวน ๑๐,๓๘๙ คัน และปี พ.ศ. ๒๕๖๕ มีรถเข้ารับการตรวจสอบสภาพจำนวน ๔,๕๖๖,๑๔๔ คัน ไม่ผ่านการตรวจสอบสภาพจำนวน ๓๗,๔๓๓ คัน และตรวจสอบมลพิษไม่ผ่านจำนวน ๗,๖๒๘ คัน รวมทั้งในการตรวจสอบรถที่ใช้ในการขนส่งประเภทการขนส่ง (ประจำทางและไม่ประจำทาง) โดยฝ่ายตรวจสอบรถ ณ สำนักงานขนส่งทั่วประเทศ ในปี พ.ศ. ๒๕๖๐ มีรถเข้ารับการตรวจสอบสภาพจำนวน ๑,๐๔๕,๔๗๓ คัน ไม่ผ่านการตรวจสอบสภาพจำนวน ๒๑,๒๐๘ คัน และตรวจสอบมลพิษไม่ผ่านจำนวน ๑,๓๕๑ คัน ปี พ.ศ. ๒๕๖๑ มีรถเข้ารับการตรวจสอบสภาพจำนวน ๑,๒๖๗,๙๘๘ คัน ไม่ผ่านการตรวจสอบสภาพจำนวน ๓๙,๔๙๐ คัน และตรวจสอบมลพิษไม่ผ่านจำนวน ๑,๙๗๗ คัน ปี พ.ศ. ๒๕๖๒ มีรถเข้ารับการตรวจสอบสภาพจำนวน ๑,๒๘๖,๓๒๙ คัน ไม่ผ่านการตรวจสอบสภาพจำนวน ๗๒,๔๗๕ คัน และตรวจสอบมลพิษไม่ผ่านจำนวน ๕,๖๗๒ คัน ปี พ.ศ. ๒๕๖๓ มีรถเข้ารับการตรวจสอบสภาพจำนวน ๑,๒๘๓,๗๗๖ คัน ไม่ผ่านการตรวจสอบสภาพจำนวน ๗๔,๑๘๕ คัน และตรวจสอบมลพิษไม่ผ่านจำนวน ๕,๕๙๗ คัน ปี พ.ศ. ๒๕๖๔ มีรถเข้ารับการตรวจสอบสภาพจำนวน ๑,๒๕๓,๒๑๘ คัน ไม่ผ่านการตรวจสอบสภาพจำนวน ๑๐๖,๓๑๘ คัน และตรวจสอบมลพิษไม่ผ่านจำนวน ๙,๐๙๑ คัน และปี พ.ศ. ๒๕๖๕ มีรถเข้ารับการตรวจสอบสภาพจำนวน ๑,๒๙๘,๕๗๘ คัน ไม่ผ่านการตรวจสอบสภาพจำนวน ๑๒๔,๓๗๖ คัน และตรวจสอบมลพิษไม่ผ่านจำนวน ๑๐,๘๗๕ คัน และมีการตรวจสอบ

/ยานพาหนะ...

ยานพาหนะของหน่วยงานราชการตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยรถราชการ (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๓๘ ที่กำหนดให้ส่วนราชการต้องตรวจสอบและดูแลสภาพรถของส่วนราชการมิให้มีมลพิษทางอากาศและเสียงเกินมาตรฐานที่กระทรวงวิทยาศาสตร์เทคโนโลยีและสิ่งแวดล้อมกำหนด โดยตรวจสอบมลพิษทางอากาศและเสียงทุกกระยะ ๖ เดือน หรือทุกกระยะทาง ๑๕,๐๐๐ กิโลเมตร แล้วแต่ครบกําหนดอย่างใดก่อน ซึ่งในการตรวจสอบยานพาหนะของหน่วยงานราชการ โดยสำนักงานขนส่งทั่วประเทศ ในปี พ.ศ. ๒๕๖๐ มีรถเข้ารับการตรวจสภาพจำนวน ๗๙,๔๓๓ คัน ไม่ผ่านการตรวจสภาพจำนวน ๑,๔๑๑ คัน ปี พ.ศ. ๒๕๖๑ มีรถเข้ารับการตรวจสภาพจำนวน ๘๓,๔๙๐ คัน ไม่ผ่านการตรวจสภาพจำนวน ๑,๒๙๕ คัน ปี พ.ศ. ๒๕๖๒ มีรถเข้ารับการตรวจสภาพจำนวน ๘๖,๑๑๒ คัน ไม่ผ่านการตรวจสภาพจำนวน ๑,๗๖๓ คัน ปี พ.ศ. ๒๕๖๓ มีรถเข้ารับการตรวจสภาพจำนวน ๙๒,๙๑๘ คัน ไม่ผ่านการตรวจสภาพจำนวน ๒,๑๙๙ คัน ปี พ.ศ. ๒๕๖๔ มีรถเข้ารับการตรวจสภาพจำนวน ๙๑,๕๙๖ คัน ไม่ผ่านการตรวจสภาพจำนวน ๒,๒๑๒ คัน และปี พ.ศ. ๒๕๖๕ มีรถเข้ารับการตรวจสภาพจำนวน ๑๐๑,๗๓๘ คัน ไม่ผ่านการตรวจสภาพจำนวน ๒,๒๑๐ คัน

กรมโรงงานอุตสาหกรรมชี้แจงตามคำสั่งศาลว่า กรมโรงงานอุตสาหกรรม มีภารกิจในการกำกับดูแลให้ผู้ประกอบกิจการโรงงานปฏิบัติให้ถูกต้องตามที่กฎหมายกำหนด และลดผลกระทบต่อชุมชนและสิ่งแวดล้อมโดยรอบ และส่งเสริมและอำนวยความสะดวกให้โรงงานจัดทำหรือปรับปรุงระบบบำบัดมลพิษเดิมให้มีประสิทธิภาพที่ดียิ่งขึ้น มีมาตรการป้องกันหรือลดเหตุเดือดร้อนรำคาญ มีการปรับเปลี่ยนเครื่องจักรให้มีประสิทธิภาพที่ดียิ่งขึ้นหรือให้ผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมลดลงและมีการเปลี่ยนแปลงพลังงานของเครื่องจักรให้มีประสิทธิภาพที่ดียิ่งขึ้น โดยมีกฎหมายควบคุมการระบายอากาศเสียจากโรงงาน ซึ่งกำหนดค่าความเข้มข้นของอากาศเสียที่จะระบายออกจากปล่อง ดังนี้ (๑) ค่ามาตรฐานการระบายอากาศเสียจากปล่องสำหรับโรงงานทั่วไป โดยกำหนดค่ามาตรฐานทั่วไปสำหรับพารามิเตอร์ต่าง ๆ เช่น ฝุ่นละอองจากแหล่งกำเนิดที่มีการเผาไหม้เชื้อเพลิงน้ำมันหรือน้ำมันเตา ที่ค่า ๒๕๐ มิลลิกรัมต่อลูกบาศก์เมตร เชื้อเพลิง ถ่านหิน เชื้อเพลิงชีวมวลและเชื้อเพลิงอื่น ๆ ที่ค่า ๓๒๐ มิลลิกรัมต่อลูกบาศก์เมตร ก๊าซซัลเฟอร์ไดออกไซด์จากแหล่งกำเนิดที่มีการเผาไหม้เชื้อเพลิงน้ำมันหรือน้ำมันเตา ที่ค่า 950 ppm เชื้อเพลิงถ่านหิน ที่ค่า 70 ppm และเชื้อเพลิงชีวมวล และเชื้อเพลิงอื่น ๆ ที่ค่า 60 ppm ก๊าซออกไซด์ของไนโตรเจนจากแหล่งกำเนิดที่มีการเผาไหม้เชื้อเพลิงน้ำมันหรือน้ำมันเตา เชื้อเพลิงชีวมวลและเชื้อเพลิงอื่น ๆ ที่ค่า 200 ppm และเชื้อเพลิงถ่านหิน ที่ค่า 400 ppm (๒) กฎหมายกำหนดค่ามาตรฐานการระบายอากาศเสียเฉพาะประเภทอุตสาหกรรม เพื่อควบคุมการระบายอากาศเสียจากประเภทอุตสาหกรรมที่อาจส่งผลกระทบต่อคุณภาพอากาศได้ ได้แก่ โรงงานปูนซีเมนต์ โรงงานกลั่นน้ำมันปิโตรเลียม โรงงานผลิตแก้วและกระจก โรงแยกก๊าซธรรมชาติ โรงงานที่มีการใช้น้ำมันใช้แล้วที่ผ่านกระบวนการปรับปรุงคุณภาพและเชื้อเพลิงสังเคราะห์

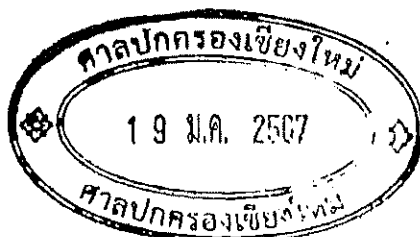
/เป็นเชื้อเพลิง...

เป็นเชื้อเพลิงในเตาอุตสาหกรรม โรงงานที่มีปล่องเตาเผาสิ่งปฏิกูลหรือวัสดุที่ไม่ใช้แล้ว และโรงไฟฟ้า และ (๓) กฎหมายกำหนดค่ามาตรฐานการระบายอากาศตามประเภทเชื้อเพลิงที่ใช้ โดยได้แบ่งประเภทเชื้อเพลิง เป็นน้ำมันหรือน้ำมันเตา ถ่านหิน เชื้อเพลิงชีวมวลและเชื้อเพลิงอื่น ๆ นอกจากนั้น ยังมีกฎหมายเกี่ยวกับการรายงานข้อมูลสิ่งแวดล้อมโรงงาน ดังนี้ โรงงานที่มีความเสี่ยงสูงต่อสิ่งแวดล้อม เช่น โรงงานกลั่นน้ำมัน โรงงานปูนซีเมนต์ โรงงานถลุงหรือหลอมโลหะ ต้องรายงานชนิดและปริมาณสารมลพิษที่ระบายออกจากโรงงาน สารมลพิษที่กำหนดให้โรงงาน รายงาน เช่น ซัลเฟอร์ไดออกไซด์ (SO₂) ออกไซด์ของไนโตรเจน (NO_x) ฝุ่นละออง (Total Suspended Particle ; TSP) สารประกอบอินทรีย์ระเหยง่ายรวม (TVOC) โดยการรายงานข้อมูลดังกล่าว ได้กำหนดให้โรงงานที่เข้าข่ายต้องจัดทำรายงาน และรายงานข้อมูลผ่านระบบอิเล็กทรอนิกส์ ของกรมโรงงานอุตสาหกรรม ปีละ ๒ ครั้ง โดยปัจจุบันมีโรงงานรายงานมลพิษอากาศ (รว.๓) กว่า ๑,๔๐๐ โรงงาน โรงงานบางประเภทที่อาจก่อให้เกิดมลพิษทางอากาศ โดยเฉพาะกระบวนการที่มีการเผาไหม้ เช่น เตาเผา หม้อน้ำ เตาอบและเตาหลอม เป็นต้น ให้ดำเนินการติดตั้งอุปกรณ์ตรวจสอบคุณภาพอากาศจากปล่องแบบอัตโนมัติอย่างต่อเนื่อง (CEMS) ซึ่งข้อมูลจากการตรวจวัดนี้ จะถูกส่งมาแสดงผลผ่านระบบเฝ้าระวังและเตือนภัยมลพิษระยะไกลบนเว็บไซต์ของกรมโรงงานอุตสาหกรรม และแอปพลิเคชันเพื่อให้ประชาชนสามารถติดตามผลการควบคุมการระบายมลพิษอากาศของโรงงานได้ตลอดเวลา โดยประกาศกระทรวงอุตสาหกรรมฉบับดังกล่าวมีผลใช้บังคับ วันที่ ๑๐ มิถุนายน ๒๕๖๖ ปัจจุบันมีโรงงานที่เข้าข่ายต้องติดตั้ง CEMS เชื่อมข้อมูลมาที่กรมโรงงานอุตสาหกรรมแล้วจำนวน ๑๐๖ โรงงาน และคาดว่าหลังจากประกาศกระทรวงอุตสาหกรรม ฉบับดังกล่าวมีผลใช้บังคับ จะมีโรงงานเข้าข่ายต้องติดตั้งเชื่อมข้อมูลมาที่กรมโรงงานอุตสาหกรรม กว่า ๖๐๐ โรงงาน และกฎหมายควบคุมการเกิด Secondary PM2.5 หรือฝุ่นทุติยภูมิ PM2.5 นอกจากจะเป็นอนุภาคที่เกิดจากการเผาไหม้โดยตรงแล้ว ยังเกิดจากกระบวนการ photochemical reaction ซึ่งเป็นปฏิกิริยาในชั้นบรรยากาศ สารตั้งต้นของปฏิกิริยาดังกล่าว ได้แก่ ก๊าซไนโตรเจน และสารอินทรีย์ระเหย (VOCs) โดยมีซัลเฟอร์ไดออกไซด์และแอมโมเนีย ช่วยในการก่อให้เกิดฝุ่น ปัจจุบันกรมโรงงานอุตสาหกรรมได้ออกกฎหมายเพื่อควบคุมการระบายสารอินทรีย์ระเหยจากกิจกรรม หรืออุปกรณ์ต่าง ๆ ได้แก่ การซ่อมบำรุง การใช้ถังกักเก็บและการใช้หอเผาทิ้งของโรงงาน ในกลุ่มที่มีการใช้สารอินทรีย์ระเหยในปริมาณมาก ได้แก่ โรงกลั่นน้ำมัน โรงแยกก๊าซธรรมชาติ และโรงปิโตรเคมี โดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา เมื่อวันที่ ๒ พฤศจิกายน ๒๕๖๕ และมีผลใช้บังคับเมื่อพ้นกำหนด ๑๘๐ วัน นับถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษา (มีผลเริ่มใช้บังคับ วันที่ ๑ พฤษภาคม ๒๕๖๖) โดยกำหนดให้โรงงานอุตสาหกรรมต้องทำการควบคุมการระบาย สารอินทรีย์ระเหย การตรวจสอบการดำเนินงานตามมาตรการที่กำหนดและการตรวจสอบผลกระทบ ในบริเวณใกล้เคียงหรือที่ริมรั้วโรงงาน จากกฎหมายดังกล่าวจะเห็นได้ว่า กรมโรงงานอุตสาหกรรม สามารถกำกับดูแลการประกอบกิจการของโรงงานไม่ให้ส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมและประชาชน

/และทำให้...

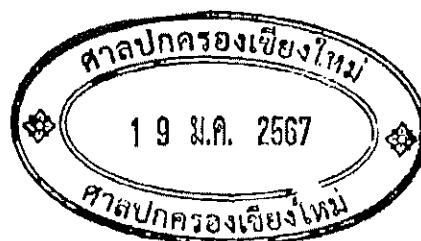
และทำให้สามารถลดความเสี่ยงที่จะเกิดจากการระบายสารอินทรีย์ระเหยโดยตรง และที่อาจเกิดจากการทำปฏิกิริยาของสารเคมีในชั้นบรรยากาศ และมีมาตรการส่งเสริมให้ผู้ประกอบการพัฒนาเทคโนโลยีการผลิตความปลอดภัยและสิ่งแวดล้อม ผ่านโครงการอุตสาหกรรมสีเขียว โครงการมาตรฐานความรับผิดชอบต่อสังคมของผู้ประกอบการ โครงการใช้ทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพ และการผลิตที่สะอาด เพื่อยกระดับและให้คำแนะนำโรงงานเพื่อให้เกิดการใช้ทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพและการผลิตที่สะอาด รวมทั้งกำกับและตรวจสอบโดยมีหนังสือขอความร่วมมือผู้ประกอบการบำรุงรักษาเครื่องจักร ตรวจสอบระบบบำบัดมลพิษอากาศให้อยู่ในสภาพที่ใช้งานได้ดี วางแผนกำลังการผลิต และควบคุมการระบายมลพิษอากาศจากการประกอบกิจการอย่างเข้มงวด ในช่วงภาวะวิกฤต (ระหว่างกลางเดือนพฤศจิกายน ๒๕๖๕ ถึงสิ้นเดือนกุมภาพันธ์ ๒๕๖๖) ทั้งนี้ มีการทำสื่อประชาสัมพันธ์ให้ข้อเสนอแนะการปรับแต่งการเผาไหม้ของหม้อน้ำ รวมถึงข้อเสนอแนะในการลดฝุ่นละอองจากการใช้หม้อน้ำ ประชาสัมพันธ์บนเว็บไซต์ ในส่วนของการแก้ไขปัญหาฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน (PM2.5) นั้น กรมโรงงานอุตสาหกรรมได้ร่วมกับกรมควบคุมมลพิษ และหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องในการกำหนดแผนการป้องกันและแก้ไขปัญหาฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน ดังนี้ ๑) แผนปฏิบัติการขับเคลื่อนวาระแห่งชาติ การแก้ไขปัญหาหมอกควันด้านฝุ่นละออง โดยกำหนดเป็น ๒ มาตรการ คือ มาตรการที่ ๑ การเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการเชิงพื้นที่ (พื้นที่ที่มีปัญหา/พื้นที่เสี่ยงต่อปัญหาฝุ่นละออง ในช่วงวิกฤต) โดยตรวจสอบและบังคับใช้กฎหมายกับโรงงานอุตสาหกรรมและหม้อไอน้ำหรือแหล่งกำเนิดความร้อนในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑลอย่างเข้มงวด และขอความร่วมมือโรงงานอุตสาหกรรมหยุดหรือลดกำลังการผลิต และมาตรการที่ ๒ การป้องกันและลดการเกิดมลพิษที่ต้นทาง (แหล่งกำเนิด) โดย (๑) ใช้มาตรการจูงใจเพื่อสนับสนุนส่งเสริมการใช้รถยนต์ไฟฟ้า (๒) บังคับใช้มาตรฐานการระบายมลพิษทางอากาศจากรถยนต์ใหม่ Euro 5 และ Euro 6 (๓) กำหนดมาตรการทางกฎหมายโดยการออกระเบียบกำหนดให้โรงงานน้ำตาลรับอ้อยไฟไหม้เข้าหีบ (๔) กำหนดมาตรฐานการระบายมลพิษทางอากาศในรูปแบบ Loading โดยคำนึงถึงความสามารถหรือศักยภาพในการรองรับมลพิษทางอากาศของพื้นที่ (๕) การติดตั้งระบบการตรวจสอบการระบายมลพิษทางอากาศ แบบอัตโนมัติต่อเนื่องที่ปล่องของโรงงานอุตสาหกรรม และรายงานผลผ่านระบบ on-line ไปยังกรมโรงงานอุตสาหกรรม (๖) จัดทำทำเนียบการปลดปล่อยและเคลื่อนย้ายมลพิษ (PRTR) (๗) ทบทวนและ ๒) ปรับปรุงมาตรฐานการระบายมลพิษทางอากาศจากโรงงานอุตสาหกรรมในเทียบเท่ามาตรฐานสากล และ (๘) ปรับปรุงการใช้พลังงานอย่างมีประสิทธิภาพ ในภาคอุตสาหกรรม และแผนเฉพาะกิจเพื่อการแก้ไขปัญหาหมอกควันด้านฝุ่นละออง ปี ๒๕๖๖ โดยมีแนวทางการดำเนินการและรายละเอียดกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับกรมโรงงานอุตสาหกรรม จำนวน ๒ แนวทาง คือ แนวทางการดำเนินงานที่ ๒ ยกระดับมาตรการการดำเนินงานตามแผนปฏิบัติการขับเคลื่อนวาระแห่งชาติ การแก้ไขปัญหาหมอกควันด้านฝุ่นละออง และแผนอื่น

/ที่เกี่ยวข้อง...

ที่เกี่ยวข้อง ดังนี้ (๑) เพิ่มความเข้มงวดในการควบคุมการระบายมลพิษจากโรงงานอุตสาหกรรม โดยเน้นโรงงานที่มีการใช้หม้อน้ำ โรงงานที่ใช้ถ่านหินเป็นเชื้อเพลิง เป็นต้น (๒) ขอความร่วมมือผู้ประกอบการโรงงานในพื้นที่กรุงเทพมหานครและปริมณฑล วางแผนการผลิตและควบคุมการระบายมลพิษอากาศจากการประกอบกิจการอย่างเข้มงวดในช่วงสถานการณ์วิกฤตฝุ่นละออง และแนวทางการดำเนินงานที่ ๔ กำกับดูแลการดำเนินการในทุกระดับอย่างเข้มงวด ติดตามผลการดำเนินการและประเมินสถานการณ์เป็นระยะอย่างต่อเนื่อง ดังนี้ การปฏิบัติการเชิงรุก เพิ่มการลงพื้นที่ควบคุมและลดฝุ่นจากแหล่งกำเนิดต่าง ๆ ทั้งจากยานพาหนะ โรงงานอุตสาหกรรม การก่อสร้างและการเผาในที่โล่ง การบังคับใช้กฎหมายอย่างเข้มงวดกับผู้ที่ไม่ปฏิบัติตามกฎหมาย การจัดทำมีแพลตฟอร์มศูนย์รวมข้อมูลหรือช่องทางที่สามารถให้ประชาชนเข้าถึงข้อมูลหรือแจ้งเหตุด้านมลพิษและติดตามการดำเนินงานในการแก้ไขปัญหาของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้

กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ชี้แจงตามคำสั่งศาลว่า ปัญหาเรื่องการเผาในที่โล่ง และพื้นที่การเกษตร ได้แก่ การที่เกษตรกรเผาซากพืชหรือวัชพืชหรือเผาพื้นที่เพื่อเตรียมแปลง การเกษตรเป็นสาเหตุก่อให้เกิดปัญหาฝุ่นละออง PM2.5 จริง ซึ่งจากข้อมูลของกรมควบคุมมลพิษ โครงการศึกษาแหล่งกำเนิดและแนวทางการจัดการฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน (PM2.5) ในพื้นที่กรุงเทพมหานครและปริมณฑล เมื่อเดือนสิงหาคม ๒๕๖๑ พบว่า แหล่งที่มาของฝุ่น PM2.5 ในพื้นที่กรุงเทพมหานคร เกิดจากการเผาชีวมวลในช่วงฤดูแล้ง คิดเป็นร้อยละ ๓๕.๕ ซึ่งการเผาต่อซึ่งฟางข้าว ๑ ตัน จะทำให้เกิดฝุ่นละออง ๒ - ๑๔ กิโลกรัม ในการแก้ปัญหาดังกล่าว กระทรวงเกษตรและสหกรณ์โดยกรมส่งเสริมการเกษตรได้ดำเนินการส่งเสริมการหยุดเผาในพื้นที่การเกษตร มีเป้าหมายในการเสริมสร้างความรู้ความเข้าใจให้กับเกษตรกรเกิดความตระหนักถึงผลกระทบที่จะเกิดขึ้น พร้อมนำเสนอทางเลือกในการใช้เทคโนโลยีการเกษตรทดแทนการเผา สร้างการมีส่วนร่วมของเกษตรกรในการป้องกันและแก้ไขปัญหาการเผา รวมทั้งสร้างต้นแบบในการทำการเกษตรปลอดการเผาเพื่อสนับสนุนการหยุดเผาในพื้นที่การเกษตรอย่างยั่งยืน นอกจากสร้างการรับรู้ ยังมีการรณรงค์เพื่อที่จะเปิดเผยความจริงให้เกษตรกรทราบถึงผลเสียต่าง ๆ โดยกรมส่งเสริมการเกษตรเป็นหน่วยงานที่ช่วยเผยแพร่ความรู้ให้แก่เกษตรกรว่า จะหยุดเผาได้อย่างไร และให้ความรู้แก่เกษตรกรว่า หากไม่เผาจะทำอย่างไร โดยมีแนวทางว่า วัสดุเหลือใช้ที่เคยเผาทุกครั้งที่จริงแล้วมีมูลค่า และในส่วนของด้านกฎหมาย กรมส่งเสริมการเกษตรไม่ได้มีกฎหมายในการดูแลที่เกี่ยวข้องกับการแก้ไขปัญหาฝุ่นละออง แต่มีแนวทางการส่งเสริมการผลิตทางการเกษตรที่ดีและเหมาะสมหรือ Good Agricultural Practices (GAP) หมายถึง แนวทางในการทำการเกษตรเพื่อให้ได้ผลผลิตที่มีคุณภาพดีตรงตามมาตรฐานที่กำหนด ได้ผลผลิตสูง คุ่มค่าการลงทุน และกระบวนการผลิตจะต้องปลอดภัยต่อเกษตรกรและผู้บริโภค มีการใช้ทรัพยากรที่เกิดประโยชน์สูงสุด เกิดความยั่งยืนทางการเกษตร และไม่ทำให้เกิดมลพิษต่อสิ่งแวดล้อม สำหรับข้อมูลเกี่ยวกับการเผาพื้นที่การเกษตรในแต่ละปี ตั้งแต่ พ.ศ. ๒๕๖๐

/จนถึงปัจจุบัน...

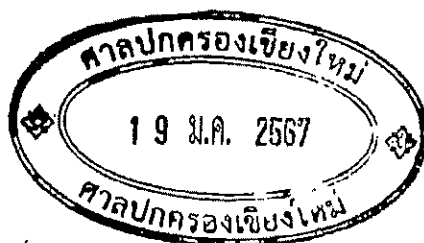
จนถึงปัจจุบัน (พ.ศ. ๒๕๖๖) นั้น ปรากฏข้อมูลจุดสะสมความร้อนจากรายงานสรุปสถานการณ์ไฟป่าและหมอกควันโดยใช้เทคโนโลยีภูมิสารสนเทศจากสำนักงานพัฒนาเทคโนโลยีอวกาศและภูมิสารสนเทศ (องค์การมหาชน) GISTDA จากดาวเทียม Terra/Aqua ระบบ MODIS เฉพาะในพื้นที่เกษตร ดังนี้ ปี พ.ศ. ๒๕๖๐ เกิดจุดสะสมความร้อนประเทศไทยจำนวน ๔,๑๒๐ จุด ปี ๒๕๖๑ เกิดจุดสะสมความร้อนประเทศไทยจำนวน ๔,๕๖๖ จุด ปี พ.ศ. ๒๕๖๒ เกิดจุดสะสมความร้อนประเทศไทยจำนวน ๗,๑๗๗ จุด ปี พ.ศ. ๒๕๖๓ เกิดจุดสะสมความร้อนประเทศไทยจำนวน ๖,๒๘๕ จุด ปี พ.ศ. ๒๕๖๔ เกิดจุดสะสมความร้อนประเทศไทยจำนวน ๓,๔๓๓ จุด ปี พ.ศ. ๒๕๖๕ เกิดจุดสะสมความร้อนประเทศไทยจำนวน ๑,๕๑๕ จุด สำหรับการส่งเสริมให้เกษตรกรปลูกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ นั้น โครงการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ของกรมส่งเสริมการเกษตร มีวัตถุประสงค์เพื่อลดต้นทุนและเพิ่มผลผลิตข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ให้กับเกษตรกร โดยในปัจจุบันการเพาะปลูกของเกษตรกรส่วนใหญ่จะมีการใช้เครื่องจักรกลการเกษตรในการเก็บเกี่ยวผลผลิต ซึ่งจะช่วยย่อยเศษซากจากผลผลิตลงสู่แปลงเกษตรกรและจะไม่ก่อให้เกิดปัญหาในการเผาทำลายในแปลงปลูก นอกจากนี้ กรมส่งเสริมการเกษตรยังมีการสนับสนุนเครื่องจักรกลการเกษตรให้กับเกษตรกรเพื่อช่วยลดปัญหาการเผาเศษซากพืชในแปลงปลูกอีกทางหนึ่ง ส่วนการรับซื้อข้าวโพดเลี้ยงสัตว์จากเกษตรกรประเทศเพื่อนบ้านเป็นภารกิจของกระทรวงพาณิชย์ในการกำหนดมาตรการการรับซื้อ ซึ่งเป็นการนำเข้าข้าวโพดเลี้ยงสัตว์มาใช้ผลิตเป็นอาหารสัตว์ตามความตกลงภายใต้เขตการค้าเสรีอาเซียน โดยสามารถนำเข้าได้ระหว่างวันที่ ๑ กุมภาพันธ์ ถึงวันที่ ๓๑ สิงหาคม ของแต่ละปี แต่อย่างไรก็ตาม กรมส่งเสริมการเกษตรได้ดำเนินงานโครงการส่งเสริมการหยุดเผาในพื้นที่การเกษตร มีการสาธิตการบริหารจัดการเศษวัสดุเหลือใช้ทางการเกษตรเพื่อทดแทนการเผา โดยจัดกิจกรรมนำร่องสาธิตเทคโนโลยีการจัดการเศษวัสดุเหลือใช้ทางการเกษตรทดแทนการเผา หรือส่งเสริมการปรับเปลี่ยนการปลูกพืชเพื่อแก้ปัญหาการเผาอย่างยั่งยืน หรือจัดทำแปลงสาธิตการบริหารจัดการเศษวัสดุเหลือใช้ทางการเกษตรเพื่อทดแทนการเผาให้พิจารณาการใช้วิทยาศาสตร์ นวัตกรรม และเทคโนโลยีการจัดการเศษวัสดุการเกษตรทดแทนการเผาที่เหมาะสมกับบริบทของพื้นที่ โดยจัดในพื้นที่ของเกษตรกร โดยมีเป้าหมายในการอบรมเกษตรกรจำนวน ๑๑๔,๓๔๐ ราย เพื่อสร้างเป็นเครือข่ายเกษตรกรปลอดการเผาในพื้นที่การเกษตร เป็นการสร้างกลไกในการขับเคลื่อนการแก้ไขปัญหาการเผาที่เกิดขึ้นทำให้เกิดกิจกรรมทดแทนการเผา โดยมีผลการดำเนินงาน ดังนี้ (๑) โลกสทขอชิงจำนวน ๙.๓ ล้านไร่ (๒) ผลิตปุ๋ยหมักจำนวน ๖๙,๐๐๐ ตัน (๓) เพาะเห็ดฟางจำนวน ๒๔๐,๐๐๐ ก้อน (๔) ผลิตอาหารสัตว์หรืออัดฟางก้อนจำนวน ๑๐๕ ล้านก้อน (๕) ผลิตวัสดุปลูกจำนวน ๗๗๐ ตัน (๖) ผลิตถ่านอัดแท่งจำนวน ๑๖๘ ตัน (๗) ผลิตกระดาษจำนวน ๑๗ ตัน (๘) ส่งขายโรงไฟฟ้าชีวมวลจำนวน ๑๘๐,๐๐๐ ตัน (๙) ปรับเปลี่ยนการปลูกพืชจากพืชไร่เป็นไม้ผลไม้ยืนต้นจำนวน ๔๓,๐๐๐ ไร่

/ (๑๐) เกิดมูลค่า...

(๑๐) เกิดมูลค่าเศรษฐกิจหมุนเวียนจำนวน ๕,๗๐๐ ล้านบาท และ (๑๑) เกิดพื้นที่ปลอดการเผา จำนวน ๑๕ ล้านไร่

ผู้อำนวยการโรงพยาบาลมหาราชนครเชียงใหม่ชี้แจงตามคำสั่งศาลว่า ข้อมูลเกี่ยวกับการตรวจรักษาผู้ป่วยนอกและผู้ป่วยในที่ได้รับผลกระทบจากปัญหาฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน (PM2.5) ของโรงพยาบาลมหาราชนครเชียงใหม่ ในปี พ.ศ. ๒๕๖๑ จนถึงปี พ.ศ. ๒๕๖๖ ได้แก่ โรคหืดกำเริบเฉียบพลัน กำเริบเฉียบพลันของโรคปอดอุดกั้นเรื้อรัง ปอดอักเสบติดเชื้อ หัวใจขาดเลือด หัวใจวาย โรคหลอดเลือดสมอง ติดเชื้อในกระแสเลือด โดยที่ในปี พ.ศ. ๒๕๖๑ มียอดรวมผู้ป่วยนอกและผู้ป่วยใน จำนวน ๒,๕๔๙ ราย ปี พ.ศ. ๒๕๖๒ มียอดรวมผู้ป่วยนอกและผู้ป่วยใน จำนวน ๒,๗๒๔ ราย ปี พ.ศ. ๒๕๖๓ มียอดรวมผู้ป่วยนอกและผู้ป่วยใน จำนวน ๒,๔๑๘ ราย ปี พ.ศ. ๒๕๖๔ มียอดรวมผู้ป่วยนอกและผู้ป่วยใน จำนวน ๒,๓๓๘ ราย ปี พ.ศ. ๒๕๖๕ มียอดรวมผู้ป่วยนอกและผู้ป่วยใน จำนวน ๒,๔๑๘ ราย และปี พ.ศ. ๒๕๖๖ มียอดรวมผู้ป่วยนอกและผู้ป่วยใน จำนวน ๒,๘๖๙ ราย สำหรับปัญหาที่เกิดขึ้นคือ ฝุ่น PM2.5 เป็นปัจจัยเสี่ยงสำคัญต่อการเสียชีวิตและการเจ็บป่วยทั้งแบบฉับพลัน ทั้งในระยะสั้น และระยะยาว การเจ็บป่วยระยะฉับพลันและระยะสั้น สามารถรุนแรงจนจำเป็นต้องไปรับการรักษาที่แผนกฉุกเฉินหรือเข้ารับการรักษาในโรงพยาบาล ซึ่งผู้ป่วยส่วนหนึ่งอาจเสียชีวิตก่อนถึงมือแพทย์ บางส่วนเสียชีวิตในโรงพยาบาลจากความรุนแรงของโรค ส่วนการเจ็บป่วยในระยะยาวที่เป็นสาเหตุของการเจ็บป่วยเรื้อรังกลุ่มโรคไม่ติดต่อ หรือทำให้โรคไม่ติดต่อดังกล่าวมีความรุนแรงเพิ่มขึ้น รวมทั้งเป็นสาเหตุสำคัญที่ทำให้เกิดโรคมะเร็งปอด ปัญหาดังกล่าวทำให้จำนวนผู้ป่วยเพิ่มมากขึ้น ในช่วงฤดูฝนทุกปีเกินกว่าอัตรากำลังของแพทย์และบุคลากรทางการแพทย์ รวมถึงมากกว่าจำนวนเตียงของจังหวัดเชียงใหม่ที่จะรับได้ ดังจะเห็นได้จากจำนวนผู้ป่วยในของโรงพยาบาลมหาราชนครเชียงใหม่ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในช่วงฤดูฝน ภาควิชาอายุรศาสตร์ต้องดูแลผู้ป่วยกลุ่มที่ได้รับผลกระทบทางสุขภาพจากฝุ่น PM2.5 จำนวนมาก จนทำให้ผู้ป่วยที่ห้องฉุกเฉินไม่สามารถเข้านอนโรงพยาบาลได้ และไม่สามารถส่งต่อผู้ป่วยไปยังโรงพยาบาลสาธารณสุขอื่น เนื่องจากเหตุผลเดียวกัน โดยที่แนวโน้มและการพยากรณ์ทางการแพทย์เกี่ยวกับปัญหาด้านสุขภาพของประชาชนในจังหวัดเชียงใหม่ จากปัญหาฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน (PM2.5) ต่อความรุนแรงของโรค ปัญหาด้านสุขภาพจากฝุ่น PM2.5 จะยังคงอยู่ต่อไปและทวีความรุนแรงเพิ่มขึ้นเรื่อย ๆ จากปัญหาการเผาป่าและวัสดุเหลือจากการเกษตร ซึ่งเป็นปัญหาระดับประเทศและนานาชาติเพราะเกี่ยวข้องกับมลพิษข้ามแดน หากผู้บริหารระดับประเทศ ไม่ได้นำข้อมูลทางสุขภาพมาวิเคราะห์อย่างองค์รวมและละเอียดการแก้ไขอย่างจริงจัง การเก็บข้อมูลสาธารณสุขอย่างเป็นระบบและองค์รวม จังหวัดเชียงใหม่เป็นเมืองใหญ่ เป็นเมืองท่องเที่ยว มีระบบสาธารณสุขที่ดูแลสุขภาพของประชาชนมากมาย นอกเหนือจากโรงพยาบาลของกระทรวงสาธารณสุขเอง เช่น โรงเรียนแพทย์และโรงพยาบาลเอกชน การจะนำข้อมูลของทั้งจังหวัด

/มาวิเคราะห์...

มาวิเคราะห์จำเป็นต้องมีการรวบรวมข้อมูลที่ถูกต้อง และรอบด้านโดยปราศจากอคติ การให้ข้อมูลสาธารณสุขที่คลาดเคลื่อนย่อมทำให้ผลกระทบของฝุ่น PM2.5 ต่อสุขภาพ ดูน้อยกว่าความเป็นจริง คำนับข้อมูลต่างประเทศทั่วโลก รวมถึงข้อมูลจากการวิจัยของนักวิจัยเอง เช่น การศึกษาในจังหวัดเชียงใหม่ ซึ่งต้องขอข้อมูลการเสียชีวิตและสาเหตุการเสียชีวิตของ ประชากรจังหวัดเชียงใหม่จากสำนักบริหารการทะเบียน กรมการปกครอง สำหรับ ปี พ.ศ. ๒๕๕๙ - ๒๕๖๑ พบว่า หากนำจำนวนวันที่มีค่าเฉลี่ยรายวันของฝุ่น PM2.5 สูงกว่าค่าเฉลี่ยรายวันที่ องค์การอนามัยโลกกำหนดมาคำนวณหาจำนวนผู้เสียชีวิตรายวันที่เพิ่มขึ้น ในช่วงเดือนมกราคม - พฤษภาคม ๒๕๖๒ เทียบกับช่วงเวลาเดียวกันในปี พ.ศ. ๒๕๖๐ และปี พ.ศ. ๒๕๖๑ พบว่า จำนวนผู้เสียชีวิตรายวันเพิ่มขึ้นจาก ๘๗ ราย ในปี พ.ศ. ๒๕๖๐ เป็น ๑๕๑ ราย ในปี พ.ศ. ๒๕๖๑ หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ ๗๓ และเพิ่มเป็น ๒๒๕ ราย ในปี พ.ศ. ๒๕๖๒ หรือเพิ่มขึ้นกว่าปี พ.ศ. ๒๕๖๐ ถึงร้อยละ ๑๕๘ แม้จำนวนวันที่มีค่าเฉลี่ยรายวันของฝุ่น PM2.5 สูงกว่าค่าเฉลี่ยรายวันที่ องค์การ อนามัยโลกกำหนดเพิ่มมากขึ้นเพียง ๑๐ และ ๑๔ วัน ตามลำดับ แต่ค่าความเข้มข้นเฉลี่ยรายวัน และค่าสูงสุดในช่วงเวลาดังกล่าวเพิ่มขึ้นอย่างมาก ผลการศึกษาเฉพาะอำเภอเชียงดาว ที่เป็นแหล่งกำเนิดฝุ่น PM2.5 จากการเผาป่า และการเผาชีวมวลเกษตรที่สำคัญพบว่า อัตราการเสียชีวิตในชุมชนเพิ่มขึ้นเป็นร้อยละ ๓.๕๖๖๖ ซึ่งสูงกว่าอัตราการเสียชีวิต ของทั้งจังหวัดกว่า ๒ เท่า ทั้งนี้อาจเกี่ยวกับประชาชนในอำเภอเชียงดาวหายใจเอาอากาศ ที่มี ฝุ่น PM2.5 ต่อวัน นานกว่าประชาชนทั้งจังหวัด เนื่องจากอาศัยอยู่ใกล้แหล่งกำเนิด ฝุ่น PM2.5 จากการเผาชีวมวลเกษตรและเผาป่า ส่วนใหญ่มีอาชีพเกษตรกร บ้านพักอาศัย เป็นแบบเปิดโล่งรับอากาศและฝุ่น PM2.5 จากภายนอกเข้ามาในตัวบ้านได้ตลอดเวลา ทำให้มีโอกาสหายใจฝุ่น PM2.5 ยาวนานทั้งในบ้านและนอกบ้านตลอดทั้งกลางวัน และกลางคืน ประชาชนอาจมีจำนวนผู้สูงวัยมากกว่า มีโรคประจำตัวมากกว่า มีผู้สูบบุหรี่ หรือเคยสูบบุหรี่มากกว่าและสูบนานกว่าค่าเฉลี่ยของประชาชนทั้งจังหวัด นอกจากนี้ยัง พบว่า ในผู้ป่วยที่นอนรับการรักษาในโรงพยาบาลได้รับผลกระทบรุนแรงกว่าประชาชนในชุมชน ราว ๔ เท่า โดยพบว่ามีอัตราการเสียชีวิตของผู้ป่วยที่นอนโรงพยาบาลเพิ่มขึ้นร้อยละ ๑๕ ต่อทุกๆ ๑๐ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร ของค่าเฉลี่ยฝุ่น PM2.5 รายวันที่เพิ่มขึ้น ซึ่งสะท้อนให้ เห็นผลกระทบรุนแรงเพิ่มขึ้นอย่างมากในผู้ที่เจ็บป่วยหนักจนต้องเข้ารับการรักษาในโรงพยาบาล การกำหนดค่ามาตรฐานระดับฝุ่น PM2.5 ของประเทศสูงกว่าค่ามาตรฐานขององค์การอนามัยโลก ส่งผลกระทบร้ายแรงต่อสุขภาพของประชากร การศึกษาของจังหวัดเชียงใหม่ในปี พ.ศ. ๒๕๕๙ พบ ความสัมพันธ์ ระหว่างอัตราการกำเริบของโรคหืดและโรคปอดอุดกั้นเรื้อรังที่ทำให้ต้องเข้ารับ การรักษาที่แผนกฉุกเฉินเพิ่มขึ้นร้อยละ ๒๙ และร้อยละ ๓๕ ตามลำดับภายใน ๗ วันหลังจากที่ ค่าเฉลี่ยรายวันฝุ่น PM10 สูงเกิน ๕๐ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร ซึ่งเป็นเกณฑ์ที่องค์การ อนามัยโลกกำหนด แต่ประเทศไทยกำหนดค่ามาตรฐานเฉลี่ยรายวันฝุ่น PM10 ณ ช่วงเวลานั้น

/ที่ ๑๒๐...

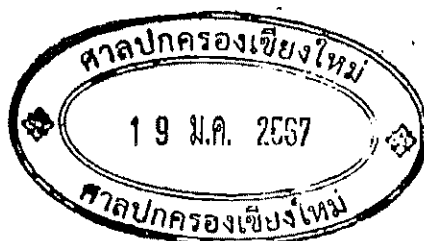
ที่ ๑๒๐ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร ซึ่งสูงเกินกว่าค่าที่องค์การอนามัยโลกกำหนดไว้มาก ซึ่งหากพิจารณาอัตราการกำเริบที่ระดับเกินระดับมาตรฐานของประเทศไทย อาจทำให้เข้าใจผิดไปจากความเป็นจริงเพราะเห็นว่าไม่พบว่าสัมพันธ์กับการกำเริบของทั้งสองโรคดังกล่าว แต่ในความเป็นจริงแล้วผู้ป่วยส่วนใหญ่มีโรคกำเริบตั้งแต่ระดับฝุ่น PM10 เกินค่าที่องค์การอนามัยโลกกำหนดไปแล้ว นอกจากนี้การกำหนดค่ามาตรฐานฝุ่น PM2.5 ของประเทศในระดับสูง ทำให้ประชาชนเข้าใจผิดว่าระดับฝุ่นในขณะนั้นอยู่ในเกณฑ์ที่ปลอดภัย ขาดการป้องกันตนเองจากการหายใจ ทำให้ส่งผลร้ายแรงต่อสุขภาพได้ สำหรับการแก้ไขปัญหามลพิษทางอากาศอย่างยั่งยืน จำเป็นต้องแก้ไขที่แหล่งกำเนิดซึ่งเป็นสาเหตุของฝุ่นแหล่งกำเนิดในเมืองที่มีประชากรหนาแน่น มีการจราจรคับคั่ง และเมืองมีโรงงานหรือนิคมอุตสาหกรรมตั้งอยู่ เกิดจากการเผาผลาญเชื้อเพลิงเป็นสาเหตุพื้นฐาน แต่การที่มีปริมาณฝุ่นเพิ่มขึ้นเป็นทวีคูณในช่วงฤดูแล้งทั้งในเมืองใหญ่ และส่วนใหญ่ของประเทศ มีแหล่งกำเนิดสำคัญคือ การเผาชีวมวลการเกษตร เมื่อคิดเฉลี่ยทั้งปี พบว่า แหล่งกำเนิดหลักของ ฝุ่น PM2.5 ที่เป็นปัญหาและมีผลกระทบต่อชีวิตและสุขภาพของประชาชนมากที่สุดคือ การเผาชีวมวล ชากผลิตผลเกษตร และไฟฟ้า ไม่ใช่การปล่อยไอเสียจากการจราจรทางบกหรือจากปากปล่องโรงงานอุตสาหกรรม โดยในช่วงฤดูแล้งของทศวรรษที่ผ่านมา มีการเผาชีวมวลเกษตรทวีความรุนแรงขึ้นเรื่อย ๆ (ช่วงเดือนธันวาคม - เมษายน) เนื่องจากมีการเผาในพื้นที่เกษตรที่เพิ่มขึ้นอย่างมากจากการส่งเสริมอุตสาหกรรมเกษตร (โดยเฉพาะ อุตสาหกรรมอ้อย ข้าวโพด และข้าว ในทุกภาคยกเว้นภาคใต้ซึ่งยังคงปลูกพืชตระกูลยางและปาล์ม น้ำมันเป็นหลัก) และยังมีการเผาในพื้นที่ทำเกษตรพืชเชิงเดี่ยวในพื้นที่ภูเขา และบ่อยครั้งที่เกิดไฟลุกลามออกนอกพื้นที่ปลูกกลายเป็นสาเหตุสำคัญส่วนหนึ่งของไฟฟ้าในภาคเหนือตอนบน นอกจากนี้ ยังมีการเพิ่มการเผาพื้นที่เกษตรจากการส่งเสริมอุตสาหกรรมเกษตรในประเทศเพื่อนบ้านเพิ่มขึ้นอีกจากการส่งเสริมเกษตรพันธะสัญญาในกลุ่มประเทศ Asean Economic Community (AEC) ทำให้ในช่วงฤดูแล้ง พื้นที่ทุกภาคของประเทศไทยยกเว้นภาคใต้ ได้รับผลกระทบจากฝุ่น PM2.5 แม้แต่กรุงเทพมหานครและปริมณฑลก็ได้รับฝุ่น PM2.5 จากการเผาชีวมวลเกษตรกรรมจากภูมิภาคต่าง ๆ ด้วยเช่นกัน เพราะอิทธิพลทางดินฟ้าอากาศช่วยส่งเสริมให้ฝุ่น PM2.5 จากการเผาขยะเกษตรกรรมจากจังหวัดปริมณฑลและจังหวัดท่าंगไกลโดยเฉพาะ จังหวัดในภาคอีสาน ภาคเหนือ และภาคตะวันตก รวมทั้งประเทศกัมพูชา โดยกระแสลมพัดพาฝุ่น PM2.5 เข้าสู่กรุงเทพมหานครและปริมณฑล เมื่อร่วมกับสภาพความกดอากาศ การกักขังอากาศไม่มีการถ่ายเท จึงเอื้อให้ฝุ่น PM2.5 กักขังในบรรยากาศอยู่นานทำให้สัดส่วนแหล่งกำเนิดฝุ่น PM2.5 ที่มาจากการเผาชีวมวลเกษตรกรรมมีอิทธิพลมากกว่าฝุ่น PM2.5 จากการใช้เชื้อเพลิงยานพาหนะหรือจากปล่องโรงงานอุตสาหกรรม กล่าวโดยสรุปได้ว่า ฝุ่น PM2.5 ในประเทศไทยเกิดขึ้นได้ในทุกภูมิภาค (ยกเว้นภาคใต้) สาเหตุสำคัญเกิดจากการเผาชีวมวลเกษตรกรรม เช่น อ้อย ข้าวโพด ข้าว เป็นหลัก ส่วนจังหวัดภาคเหนือตอนบน ที่มีพื้นที่ป่า

/และพื้นที่...

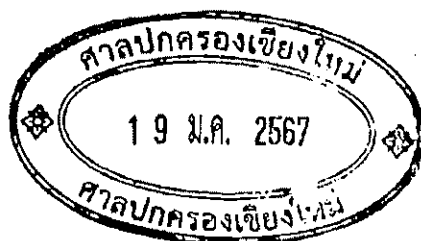
และพื้นที่เกษตรจำนวนมาก แหล่งกำเนิดฝุ่น PM2.5 นอกจากจะเกิดจากการเผาชีวมวลเกษตรในพื้นที่ราบแล้ว ยังมีปัญหาการเผาในพื้นที่ป่าจนเกิดเป็นไฟป่า และการเผาป่า นอกจากนี้ในหลายพื้นที่ยังถูกซ้ำเติมด้วยการเผาชีวมวลเกษตรกรรมจากประเทศเพื่อนบ้านทั้งราชอาณาจักรกัมพูชา ประเทศสาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมา และสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว สำหรับการแก้ไขปัญหา นั้น ภาครัฐจำเป็นต้องเปิดใจยอมรับในข้อมูลการศึกษาวิจัยต่าง ๆ แก้ไขปัญหาแหล่งกำเนิด ยกเลิกกิจกรรมที่สนับสนุนการทำเกษตรเชิงเดี่ยวซึ่งเอื้อประโยชน์ให้กับนายทุนในระบบทุนนิยม สนับสนุนการทำเกษตรแบบผสมผสานตามแนวพระราชดำริ การให้ความรู้แก่ประชาชนอย่างจริงจังเกี่ยวกับสาเหตุต้นตอที่แท้จริงและผลกระทบต่อสุขภาพของฝุ่น PM2.5 ปรับค่ามาตรฐานของฝุ่น PM2.5 ของประเทศให้สอดคล้องกับความปลอดภัยในชีวิต บังคับการใช้กฎหมายกับผู้ฝ่าฝืนอย่างเคร่งครัด รวมถึงมีมาตรการกับประเทศเพื่อนบ้านเพื่อลดผลกระทบจากมลพิษข้ามแดน และป้องกันไม่ให้เกิดฝุ่นซึ่งส่งผลกระทบต่อสุขภาพของประชากรไทยต่อไป

คณบดีคณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ชี้แจงตามคำสั่งศาลว่า ดัชนีคุณภาพอากาศตามมาตรฐานคุณภาพอากาศขององค์การอนามัยโลก ระดับมลพิษในอากาศที่มีผลต่อสุขภาพอนามัยของมนุษย์ นั้น ฝุ่น PM2.5 เป็นปัจจัยเสี่ยงสำคัญที่ทำให้เกิดกลุ่มโรค ๓ กลุ่ม ได้แก่ กลุ่มโรคติดเชื้อ กลุ่มโรคภูมิแพ้ และกลุ่มโรคไม่ติดต่อ ซึ่งมีโรคที่สัมพันธ์กับการเสียชีวิตสำคัญของฝุ่น PM2.5 อยู่ ๕ โรค คือ โรคกล้ามเนื้อหัวใจขาดเลือด โรคหลอดเลือดสมอง โรคติดเชื้อทางเดินหายใจส่วนล่าง โรคปอดอุดกั้นเรื้อรัง และมะเร็งปอด โดยที่องค์การอนามัยโลกได้กำหนดเป้าหมายที่แนะนำล่าสุดในปี พ.ศ. ๒๕๖๔ ไว้ ๒ ค่า ดังนี้ ค่าเฉลี่ยรายวัน ไม่เกิน ๑๕ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร และค่าเฉลี่ยรายปี ไม่เกิน ๕ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร ค่าเฉลี่ยของฝุ่น PM2.5 รายวัน นิยมใช้ศึกษาวิจัยผลกระทบต่อการสูญเสียชีวิตและสุขภาพในระยะสั้น ส่วนค่าเฉลี่ยรายปี นิยมใช้ศึกษาวิจัยผลกระทบต่อการสูญเสียชีวิตและสุขภาพระยะยาวต่อการเกิดโรคเรื้อรังระบบอวัยวะต่าง ๆ รวมทั้งโรคมะเร็ง และช่วงอายุขัยที่สั้นลง ซึ่งปัจจุบันค่าเฉลี่ยฝุ่นรายปีของจังหวัดเชียงใหม่ก่อนปี พ.ศ. ๒๕๖๖ มีค่าประมาณ ๓๐ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร ซึ่งสูงกว่าค่ามาตรฐานองค์การอนามัยโลกถึง ๒๕ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร ทำให้อัตราการเสียชีวิตของประชากรจังหวัดเชียงใหม่สูงกว่าประชากรในประเทศที่มีค่าฝุ่นต่ำกว่ามาตรฐานองค์การอนามัยโลกถึงร้อยละ ๒๐ ในทางกลับกัน หากผู้บริหารประเทศสามารถดำเนินการเพื่อลดระดับฝุ่น PM2.5 รายปีให้ต่ำกว่า ๕ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร ตามมาตรฐานองค์การอนามัยโลกได้ ประชากรเชียงใหม่จะมีอัตราการเสียชีวิตลดลงถึงร้อยละ ๒๐ สำหรับกลไกของฝุ่นที่ทำให้เกิดอันตรายต่อสุขภาพของมนุษย์และผลกระทบจากมลพิษละอองฝุ่นต่อสุขภาพของประชาชนทั่วไป และกลุ่มเสี่ยงในการเกิดภาวะเจ็บป่วยสะสมต่อผู้สูงอายุ เมื่อหายใจเข้าไปฝุ่นจะลงไปถึงถุงลมปอด ก่อการอักเสบของเซลล์ต่าง ๆ ในถุงลมได้โดยตรง นอกจากนี้ สารเคมีต่าง ๆ ที่ร่างกายสร้างขึ้นจากปฏิกิริยาการอักเสบยังสามารถทะลักเข้าสู่กระแสเลือด กระจายสารการอักเสบไปยังอวัยวะต่าง ๆ โดยทางอ้อม ยิ่งไปกว่านั้น

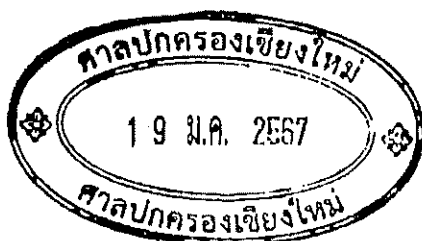
/ภายใน...

ภายในอนุภาคของฝุ่น PM2.5 ยังมีอนุภาคขนาดเล็กมาก โดยเฉพาะที่เล็กกว่า ๐.๑ ไมโครเมตร (PM0.1) ที่เรียกว่าอนุภาคเหนือละเอียด PM0.1 จะซึมผ่านรอยต่อของเซลล์ผนังถุงลมเข้าสู่หลอดเลือดฝอยได้ง่าย ผ่านระบบไหลเวียนโลหิตและเข้าสู่เซลล์ของระบบอวัยวะภายในต่าง ๆ (นอกปอด) ได้อย่างรวดเร็ว ทำให้เกิดการอักเสบของอวัยวะต่าง ๆ และก่อให้เกิดลิ้มเลือดในหลอดเลือดได้โดยตรง ส่งผลกระทบต่ออวัยวะต่าง ๆ ของร่างกาย เช่น หัวใจ สมอง ไต การกระตุ้นประสาทอัตโนมัติทำให้หลอดเลือดหดตัว อีกทั้งยังก่อให้เกิดความเสื่อมของอวัยวะระบบต่าง ๆ ของร่างกาย และยังเกิดโรคติดเชื้อได้ง่ายและรุนแรง เช่น โรคติดเชื้อทางเดินหายใจ และปอดอักเสบและเกิดโรคไม่ติดต่อเรื้อรัง ได้แก่ โรคหัวใจ โรคหลอดเลือดหัวใจ โรคหลอดเลือดสมอง โรคภูมิแพ้ทางเดินหายใจ เยื่อปอดและผิวหนัง โรคปอดอุดกั้นเรื้อรัง โรคสมาธิสั้น โรคสมองเสื่อม โรคไตเสื่อม โรคเบาหวาน โรคซึมเศร้า และมะเร็งปอด เป็นต้น ดังนั้น ประชากรกลุ่มเสี่ยงซึ่งจะได้รับผลกระทบต่อสุขภาพจากฝุ่นสูงสุด ได้แก่ ผู้สูงอายุ เป็นกลุ่มประชากรที่มักจะมีโรคประจำตัวเกี่ยวกับระบบหัวใจและไหลเวียนโลหิตอยู่เดิม ไม่ว่าจะเป็นโรคความดันโลหิตสูง โรคหัวใจวาย เส้นเลือดหัวใจตีบ เส้นเลือดสมองตีบ หรือมีโรคของเส้นเลือดสมองอยู่เดิม เมื่อมีฝุ่นหรือสารก่อการอักเสบจากฝุ่นเข้าสู่กระแสโลหิต จะทำให้เกิดการอักเสบของเส้นเลือดย่อมส่งผลกระทบต่อทุกอวัยวะ โดยเฉพาะอย่างยิ่งหัวใจและสมองเพิ่มขึ้นจากพยาธิสภาพเดิมได้โดยง่าย ในหญิงตั้งครรภ์ที่สัมผัสมลพิษทางอากาศในขณะตั้งครรภ์ โดยปริมาณฝุ่นในรक्तสัมพันธ์กับปริมาณฝุ่นที่มารดาสัมผัสจากการหายใจเข้าสู่ระบบไหลเวียนโลหิตของมารดาจนนำไปถึงรกขณะตั้งครรภ์ได้จะส่งผลกระทบต่อ การตั้งครรภ์โดยสรุป ดังนี้ ทารกแรกเกิดมีน้ำหนักตัวน้อยลง เพิ่มความเสี่ยงต่อการคลอดก่อนกำหนด เพิ่มความเสี่ยงต่อการทารกตายระหว่างคลอด เพิ่มความเสี่ยงต่อการเกิดความพิการของหัวใจ เพิ่มความเสี่ยงต่อการเกิดทารกผิดปกติ เสี่ยงต่อการเกิดอาการหอบหืดในสตรีตั้งครรภ์ เพิ่มความเสี่ยงต่อการเกิดภาวะความดันโลหิตสูงขณะตั้งครรภ์ (ภาวะครรภ์เป็นพิษ) และลดโอกาสในการตั้งครรภ์ของสตรีวัยเจริญพันธุ์ และในเด็กเล็กนั้น การที่เด็กสัมผัสฝุ่นในปริมาณมากจะทำให้เกิดการอักเสบของถุงลม ทำให้พัฒนาการของถุงลมหยุดชะงักและทำให้ถุงลมไม่สามารถเจริญพัฒนาต่อไป จนเท่ากับผู้ใหญ่ปกติได้ ส่วนข้อมูลการศึกษาวิจัยทางการแพทย์เกี่ยวกับมลพิษในอากาศที่มีผลต่อสุขภาพอนามัยของมนุษย์ นั้น ผลการศึกษาฝุ่น PM2.5 พบว่า มีผลกระทบต่อชีวิตและสุขภาพของมนุษย์มาอย่างยาวนาน โดยมีหลักฐานเชิงประจักษ์มากมายทั้งการศึกษาในมนุษย์และสัตว์ทดลอง ซึ่งผลการศึกษาสอดคล้องกันทั้งหมดว่า ฝุ่นมีผลกระทบต่อชีวิตและสุขภาพของประชากรในทุกประเทศทั่วโลก โดยความเสี่ยงดังกล่าวมีผลกระทบเป็นวงกว้าง เพราะอากาศเป็นหนึ่งในความจำเป็นในการดำรงชีวิตของมนุษย์ ซึ่งมนุษย์ทุกคนต้องหายใจ อากาศที่มีฝุ่นปนเปื้อนจึงส่งผลกระทบต่อประชากรเป็นวงกว้างมากกว่าปัจจัยเสี่ยงอื่น ๆ ที่มีผลเฉพาะบุคคล ซึ่งสัมผัสเท่านั้น โรคสำคัญที่พบบ่อย ได้แก่ โรคภูมิแพ้และโรคติดเชื้อที่โพรงจมูก โพรงอากาศข้างจมูก คอหอย กล้องเสียง หลอดลมปอดอักเสบ โรคจมูกอักเสบ ภูมิแพ้ โรคหอบหืด และโรคปอดอุดกั้น

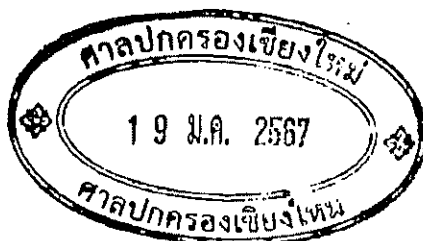
/เรื้อรัง...

เรื่องร้อง ผลการวิจัยเกี่ยวกับโรคระบบการหายใจที่มีความรุนแรงของประชากรจังหวัดเชียงใหม่ พบว่า อนุภาคฝุ่นทำให้ผู้ป่วยโรคหืดมีอาการเพิ่มขึ้น ควบคุมโรคได้ยากขึ้น ทำให้ผู้ป่วยโรคปอดอุดกั้นเรื้อรังมีอาการมากขึ้น คุณภาพชีวิตแย่ลง และมีสมรรถภาพปอดลดลง ช่วงฤดูฝนเกิดการกำเริบฉับพลันของโรคหืดและโรคปอดอุดกั้นเรื้อรัง และจากข้อมูลย้อนหลังของการเสียชีวิตในจังหวัดเชียงใหม่ ของสำนักบริหารการทะเบียน กรมการปกครอง ระหว่างปี พ.ศ. ๒๕๕๙ - ๒๕๖๑ พบว่า ทุก ๆ ๑๐ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร ของ PM2.5 รายวันที่เพิ่มขึ้น จะเพิ่มอัตราการเสียชีวิตจากการกำเริบของโรคปอดอุดกั้นเรื้อรังถึงร้อยละ ๗.๒ - ๘.๙ ระบบหัวใจและหลอดเลือด : ความสัมพันธ์ระหว่างการสัมผัสฝุ่น PM2.5 ต่อการเกิดโรคหัวใจและหลอดเลือด มีการศึกษาตั้งแต่ในระดับของกลไกการเกิดโรคจนถึงการเปลี่ยนแปลงที่ตรวจพบ โดยไม่มีอาการจนถึงการเกิดอาการของโรค และการเสียชีวิต ซึ่งมีผลทั้งในระยะสั้นที่กระตุ้นให้เกิดความผิดปกติในผู้ที่มีความเสี่ยงหรือมีโรคอยู่เดิม หรือระยะยาว โดยการก่อโรคในระดับของกลไกการเกิดโรค การสัมผัสกับ PM2.5 จะกระตุ้นการอักเสบภายในของร่างกาย ทำให้เกิดการอักเสบของผนังหลอดเลือด และเปลี่ยนแปลงของเซลล์ผนังหลอดเลือดการเปลี่ยนแปลงของระบบประสาทอัตโนมัติ เพิ่มการแข่งขันตัวของเลือดทำให้เกิดปัญหาโรคหลอดเลือดหัวใจ โรคหัวใจเต้นผิดจังหวะจนกระทั่งการเสียชีวิตจากโรคหัวใจ ส่วนการศึกษาค่าเฉลี่ยรายปีของ PM2.5 ในจังหวัดเชียงใหม่ มีค่าประมาณ ๓๐ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร แสดงให้เห็นว่าประชากรในจังหวัดเชียงใหม่ จะมีอายุขัยสั้นลง ๒.๕ ปี โดยมีปัญหาและข้อขัดข้องของแพทย์ผู้ทำการรักษาและแพทย์ผู้เชี่ยวชาญโรคระบบทางเดินหายใจ และโรคพรวงอกในการตรวจรักษาผู้ป่วยจากผลกระทบจากมลพิษละอองฝุ่นและ ภาวะความเจ็บป่วยที่รุนแรง นั้น ปัญหาที่เกิดขึ้น คือ ฝุ่น PM2.5 เป็นปัจจัยเสี่ยงสำคัญต่อการเสียชีวิตและการเจ็บป่วยทั้งแบบฉับพลันทั้งในระยะสั้นและระยะยาว การเจ็บป่วยระยะฉับพลันและระยะสั้นสามารถรุนแรงจนจำเป็นต้องไปรับการรักษาที่แผนกฉุกเฉินหรือเข้ารับการรักษาในโรงพยาบาลซึ่งผู้ป่วยส่วนหนึ่งอาจเสียชีวิตก่อนถึงมือแพทย์ บางส่วนเสียชีวิตในโรงพยาบาลจากความรุนแรงของโรค ส่วนการเจ็บป่วยในระยะยาวที่เป็นสาเหตุของการเจ็บป่วยเรื้อรังกลุ่ม โรคไม่ติดต่อหรือทำให้โรคไม่ติดต่อยุ่มีความรุนแรงเพิ่มขึ้น รวมทั้งเป็นสาเหตุสำคัญที่ทำให้เกิดโรคมะเร็งปอด ปัญหาดังกล่าวทำให้จำนวนผู้ป่วยเพิ่มมากขึ้น ในช่วงฤดูฝนทุกปีเกินกว่าอัตรากำลังของแพทย์และบุคลากรทางการแพทย์ รวมถึงมากกว่าจำนวนเตียงของจังหวัดเชียงใหม่ที่จะรับได้ ดังจะเห็นได้จากจำนวนผู้ป่วยในของโรงพยาบาลมหาราชนครเชียงใหม่ โดยเฉพาะอย่างยิ่งที่ภาควิชาอายุรศาสตร์ ที่ต้องดูแลผู้ป่วยกลุ่มที่ได้รับผลกระทบทางสุขภาพจากฝุ่น PM2.5 นี้ จะเต็มในช่วงฤดูฝน จนทำให้ผู้ป่วยที่ห้องฉุกเฉินไม่สามารถนอนโรงพยาบาลได้ และไม่สามารถส่งต่อผู้ป่วยไปยังโรงพยาบาลสาธารณสุขอื่นเนื่องจากเหตุผลเดียวกัน และมีปัญหาด้านสุขภาพจากฝุ่น PM2.5 จะยังคงอยู่ต่อไปและทวีความรุนแรงเพิ่มขึ้นเรื่อย ๆ จากปัญหาการเผาป่าและวัสดุเหลือจากการเกษตร ซึ่งเป็นปัญหาระดับประเทศและนานาชาติ เพราะเกี่ยวข้องกับมลพิษข้ามแดน

/หากผู้บริหาร...

หากผู้บริหารระดับประเทศไม่ได้นำข้อมูลทางสุขภาพมาวิเคราะห์อย่างองค์รวมและการแก้ไขอย่างจริงจัง การจะนำข้อมูลของทั้งจังหวัดมาวิเคราะห์จำเป็นต้องมีการรวบรวมข้อมูลที่ต้องการและรอบด้านโดยปราศจากอคติ การให้ข้อมูลสาธารณสุขที่คลาดเคลื่อน ย่อมทำให้ผลกระทบของฝุ่น PM2.5 ต่อสุขภาพดูน้อยกว่าความเป็นจริง การศึกษาในจังหวัดเชียงใหม่ ซึ่งต้องขอข้อมูลการเสียชีวิตและสาเหตุการเสียชีวิตของประชากรจังหวัดเชียงใหม่จากสำนักบริหารการทะเบียน กรมการปกครอง ระหว่างปี พ.ศ. ๒๕๕๙ - ๒๕๖๑ พบว่า หากนำจำนวนวันที่มีค่าเฉลี่ยรายวันของฝุ่น PM2.5 สูงกว่าค่าเฉลี่ยรายวันที่องค์การอนามัยโลกกำหนดมาคำนวณหาจำนวนผู้เสียชีวิตรายวันที่เพิ่มขึ้น ในช่วงเดือนมกราคม - พฤษภาคม ๒๕๖๒ เทียบกับช่วงเวลาเดียวกันใน พ.ศ. ๒๕๖๐ และ พ.ศ. ๒๕๖๑ พบว่า จำนวนผู้เสียชีวิตรายวันที่เพิ่มขึ้นจาก ๘๗ ราย ในปี พ.ศ. ๒๕๖๐ เป็น ๑๕๑ ราย ในปี พ.ศ. ๒๕๖๑ หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ ๗๓ และเพิ่มเป็น ๒๒๕ ราย ในปี พ.ศ. ๒๕๖๒ หรือเพิ่มขึ้นกว่าปี พ.ศ. ๒๕๖๐ ถึงร้อยละ ๑๕๘ แม้จำนวนวันที่มีค่าเฉลี่ยรายวันของฝุ่น PM2.5 สูงกว่าค่าเฉลี่ยรายวันที่องค์การอนามัยโลกกำหนดเพิ่มมากขึ้นเพียง ๑๐ และ ๑๔ วัน ตามลำดับ แต่ค่าความเข้มข้นเฉลี่ยรายวันและค่าสูงสุดในช่วงเวลาดังกล่าวเพิ่มขึ้นอย่างมาก นอกจากนี้ยังพบว่าในผู้ป่วยที่นอนรับการรักษาในโรงพยาบาลได้รับผลกระทบรุนแรงกว่าประชาชนในชุมชนราว ๔ เท่า โดยพบว่ามีอัตราการเสียชีวิตของผู้ป่วยที่นอนโรงพยาบาลเพิ่มขึ้นร้อยละ ๑๕ ต่อทุก ๆ ๑๐ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตรของค่าเฉลี่ยฝุ่น PM2.5 รายวันที่เพิ่มขึ้น ซึ่งสะท้อนให้เห็นผลกระทบรุนแรงเพิ่มขึ้นอย่างมากในผู้ที่เจ็บป่วยหนักจนต้องเข้ารับการรักษาในโรงพยาบาล ส่วนการกำหนดค่ามาตรฐานระดับฝุ่น PM2.5 ของประเทศสูงกว่าค่ามาตรฐานขององค์การอนามัยโลก ส่งผลกระทบบ้างแก่ต่อสุขภาพของประชากร การศึกษาของจังหวัดเชียงใหม่ในปี พ.ศ. ๒๕๕๙ พบความสัมพันธ์ระหว่างอัตราการกำเริบของโรคหืดและโรคปอดอุดกั้นเรื้อรังที่ทำให้ต้องเข้ารับการรักษาที่แผนกฉุกเฉินเพิ่มขึ้นร้อยละ ๒๙ และร้อยละ ๓๕ ตามลำดับ นอกจากนี้ การกำหนดค่ามาตรฐานฝุ่น PM2.5 ของประเทศในระดับสูง ทำให้ประชาชนเข้าใจผิดว่าระดับฝุ่นในขณะนั้นอยู่ในเกณฑ์ที่ปลอดภัย ขาดการป้องกันตนเองจากการหายใจ ทำให้ส่งผลร้ายแรงต่อสุขภาพได้ ดังนั้น การแก้ไขปัญหาสุขภาพอย่างยั่งยืน จำเป็นต้องแก้ไขที่แหล่งกำเนิด ซึ่งเป็นสาเหตุของฝุ่น แหล่งกำเนิดในเมืองที่มีประชากรหนาแน่น มีการจราจรคับคั่ง และเมืองมีโรงงานหรือนิคมอุตสาหกรรมตั้งอยู่ เกิดจากการเผาผลาญเชื้อเพลิงเป็นสาเหตุพื้นฐาน แต่การที่มีปริมาณฝุ่นเพิ่มขึ้นเป็นทวีคูณในช่วงฤดูแล้ง ทั้งในเมืองใหญ่และส่วนใหญ่ของประเทศ มีแหล่งกำเนิดสำคัญคือ การเผาชีวมวลการเกษตร เมื่อคิดเฉลี่ยทั้งปีพบว่าแหล่งกำเนิดหลักของฝุ่น PM2.5 ที่เป็นปัญหาและมีผลกระทบต่อชีวิตและสุขภาพของประชาชนมากที่สุด คือ การเผาชีวมวลจากผลิตผลเกษตร และฟืนป่า ไม่ใช่การปล่อยไอเสียจากการจราจรทางบกหรือจากโรงงานอุตสาหกรรม โดยในช่วงฤดูแล้งของทศวรรษที่ผ่านมา มีการเผาชีวมวลเกษตร ทวีความรุนแรงขึ้นเรื่อย ๆ และยังมี การเผาในพื้นที่ทำเกษตรพืชเชิงเดี่ยวในพื้นที่ภูเขา กลายเป็น

/สาเหตุสำคัญ...

สาเหตุสำคัญ ส่วนหนึ่งของไฟป่าในภาคเหนือตอนบน นอกจากนี้ ยังมีการเพิ่มการเผาพื้นที่เกษตรจากการส่งเสริมอุตสาหกรรมเกษตรในประเทศเพื่อนบ้านเพิ่มขึ้นอีกจากการส่งเสริมเกษตรพันธสัญญาในกลุ่มประเทศ Asean Economic Community (AEC) ทำให้ในช่วงฤดูแล้งได้รับผลกระทบจากฝุ่น PM2.5 โดยที่ภาครัฐจำเป็นต้องเปิดใจยอมรับในข้อมูลการศึกษาวิจัยต่าง ๆ แก้ไขปัญหา แหล่งกำเนิดเล็กกิจกรรมที่สนับสนุนการทำเกษตรเชิงเดี่ยว ซึ่งเอื้อประโยชน์ให้กับนายทุนในระบบทุนนิยม สนับสนุนการทำเกษตรแบบผสมผสานตามแนวพระราชดำริ การให้ความรู้แก่ประชาชนอย่างจริงจังเกี่ยวกับสาเหตุต้นตอที่แท้จริงและผลกระทบต่อสุขภาพของฝุ่น PM2.5 ปรับค่ามาตรฐานของฝุ่น PM2.5 ของประเทศให้สอดคล้องกับความปลอดภัยในชีวิต บังคับการใช้กฎหมายกับผู้ฝ่าฝืนอย่างเคร่งครัด รวมถึงมีมาตรการกับประเทศเพื่อนบ้านเพื่อลดผลกระทบจากมลพิษข้ามแดน เพื่อป้องกันไม่ให้เกิดฝุ่นซึ่งส่งผลกระทบอย่างร้ายแรงต่อสุขภาพของประชากรไทยต่อไป

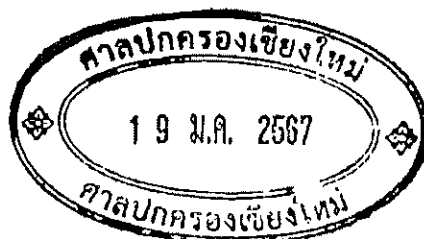
ผู้อำนวยการสำนักงานพัฒนาเทคโนโลยีอวกาศและภูมิสารสนเทศ (องค์การมหาชน) (สทอภ. หรือ GISTDA) ชี้แจงตามคำสั่งศาลว่า สำนักงานได้มีการติดตาม PM2.5 จากเทคโนโลยีดาวเทียมและภูมิสารสนเทศ ข้อมูลจากสถานีตรวจวัดภาคพื้นดิน และปัจจัยทางกายภาพที่เกี่ยวข้องกับ PM2.5 เพื่อนำไปวิเคราะห์และจัดทำเป็นฐานข้อมูล PM2.5 เป็นรายชั่วโมง ครอบคลุมทุกพื้นที่ในประเทศไทย รวมทั้งพัฒนาแพลตฟอร์ม การให้บริการข้อมูลภูมิสารสนเทศ สำหรับติดตามและประเมินสถานการณ์ PM2.5 (<http://pm25.gistda.or.th> และแอปพลิเคชัน “เช็คฝุ่น”) เพื่อให้ผู้ใช้งานสามารถเข้าถึงข้อมูลได้ทุกคน ทุกที่ ทุกเวลา โดยไม่มีค่าใช้จ่าย รวมทั้งใช้เป็นข้อมูลสนับสนุนการบริหารจัดการแก้ไขปัญหามลภาวะทางอากาศ และฝุ่นละอองเชิงพื้นที่ทั้งในระดับนโยบายและระดับปฏิบัติการ โดยที่กรมควบคุมมลพิษ กำหนดปริมาณ PM2.5 ไว้ ๕ ระดับ คือ ดีมาก (๐ - ๑๕) ดี (๑๕.๑ - ๒๕) ปานกลาง (๒๕.๑ - ๓๗.๕) เริ่มมีผลต่อสุขภาพ (๓๗.๖ - ๗๕) และมีผลต่อสุขภาพ (๗๕.๑ ขึ้นไป) ตามประกาศกรมควบคุมมลพิษ เรื่อง ดัชนีคุณภาพอากาศของประเทศไทย ลงวันที่ ๑๖ พฤษภาคม ๒๕๖๖ ซึ่งสำนักงาน สทอภ. ได้ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูล PM2.5 ในพื้นที่จังหวัดเชียงใหม่เป็นรายวัน ช่วงระยะเวลาเวลานับตั้งแต่วันที่ ๑ มกราคม ๒๕๖๓ ถึงวันที่ ๓๑ พฤษภาคม ๒๕๖๖ พบว่า ในปี พ.ศ. ๒๕๖๓ มีจำนวนวันที่ PM2.5 เกิน ๓๗.๕ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร หรือเริ่มมีผลกระทบต่อสุขภาพ เดือนมกราคม จำนวน ๔ วัน เดือนกุมภาพันธ์ จำนวน ๑๖ วัน เดือนมีนาคม จำนวน ๒๔ วัน เดือนเมษายน จำนวน ๒๒ วัน และเดือนธันวาคม จำนวน ๑ วัน ในปี พ.ศ. ๒๕๖๔ มีจำนวนวันที่ PM2.5 เกิน ๓๗.๕ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร หรือเริ่มมีผลกระทบต่อสุขภาพ เดือนมกราคม จำนวน ๑๑ วัน เดือนกุมภาพันธ์ จำนวน ๑๕ วัน เดือนมีนาคม จำนวน ๓๑ วัน และเดือนเมษายน จำนวน ๘ วัน ในปี พ.ศ. ๒๕๖๕ มีจำนวนวันที่ PM2.5 เกิน ๓๗.๕ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร หรือเริ่มมีผลกระทบต่อสุขภาพ เดือนกุมภาพันธ์ จำนวน ๔ วัน เดือนมีนาคม จำนวน ๒๑ วัน และเดือนเมษายน จำนวน ๒๐ วัน ในปี พ.ศ. ๒๕๖๖ มีจำนวนวันที่ PM2.5

/เกิน ๓๗.๕ ไมโครกรัม...

เกิน ๓๗.๕ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร หรือเริ่มมีผลกระทบต่อสุขภาพ เดือนมกราคม จำนวน ๘ วัน เดือนกุมภาพันธ์ จำนวน ๒๓ วัน เดือนมีนาคม จำนวน ๓๑ วัน เดือนเมษายน จำนวน ๓๐ วัน และเดือนพฤษภาคม จำนวน ๖ วัน โดยสรุปแล้วในปี พ.ศ. ๒๕๖๓ จำนวน ๖๗ วัน พ.ศ. ๒๕๖๔ จำนวน ๖๕ วัน พ.ศ. ๒๕๖๕ จำนวน ๔๕ วัน และพ.ศ. ๒๕๖๖ จำนวน ๙๘ วัน และชี้แจงเพิ่มเติมว่า สำนักงานพัฒนาเทคโนโลยีอวกาศและภูมิสารสนเทศ (สทอภ.) ได้ใช้ข้อมูลจากดาวเทียม Terra ระบบ MODIS ที่มีช่วงเวลาโคจร ผ่านประเทศไทย ประมาณ ๑๐.๐๐ - ๑๒.๐๐ นาฬิกา โดยอาศัยช่วงคลื่นที่มีความยาว ๕๕๐ นาโนเมตร ซึ่งมีความสามารถในการตรวจวัดการกระเจิงของแสงจากฝุ่นละอองในบรรยากาศ (Aerosol Optical Depth, AOD) มาวิเคราะห์ร่วมกับปริมาณฝุ่นละอองขนาดเล็ก (PM2.5) จากสถานีตรวจวัดภาคพื้นดินของกรมควบคุมมลพิษ และสร้างเป็นสมการทางคณิตศาสตร์ โดยที่สถานการณ์ฝุ่นละอองขนาดเล็ก (PM2.5) ในจังหวัดเชียงใหม่ โดยเฉพาะในช่วงปี พ.ศ. ๒๕๖๖ ระดับอำเภอที่มีจำนวนวันสูงสุดอยู่ที่อำเภอแม่เมาะ เกินมาตรฐาน จำนวน ๔๒ วัน อำเภอฝางและอำเภอไชยปราการ เกินมาตรฐาน จำนวน ๔๐ วัน อำเภอพร้าว เกินมาตรฐาน จำนวน ๓๗ วัน อำเภอดอยสะเก็ด เกินมาตรฐาน จำนวน ๓๕ วัน อำเภอเชียงดาว อำเภอสันกำแพงและอำเภอสันทราย เกินมาตรฐาน จำนวน ๓๔ วัน ส่วนระดับตำบลที่มีจำนวนวันสูงสุดอยู่ที่ตำบลสุเทพ อำเภอเมืองเชียงใหม่ เกินมาตรฐาน จำนวน ๕๔ วัน ตำบลแม่่นาง อำเภอแม่เมาะ เกินมาตรฐาน จำนวน ๔๔ วัน ตำบลท่าตอน อำเภอแม่เมาะ เกินมาตรฐาน จำนวน ๔๑ วัน ตำบลบ้านหลวง อำเภอแม่เมาะ เกินมาตรฐาน จำนวน ๔๑ วัน ตำบลศรีดงเย็น อำเภอไชยปราการ เกินมาตรฐาน จำนวน ๓๙ วัน ตำบลแม่ทะลบ อำเภอไชยปราการ เกินมาตรฐาน จำนวน ๓๘ วัน ตำบลลวงเหนือ อำเภอดอยสะเก็ด เกินมาตรฐาน จำนวน ๓๖ วัน และตำบลบ้านเป้า อำเภอแม่แตง เกินมาตรฐาน จำนวน ๓๔ วัน ท้ายตารางมีหมายเหตุว่า ระหว่าง พ.ศ. ๒๕๖๓ - พ.ศ. ๒๕๖๔ ข้อมูล PM2.5 ได้จากการวิเคราะห์จากข้อมูลดาวเทียมระบบ MODIS และระหว่าง พ.ศ. ๒๕๖๕ - พ.ศ. ๒๕๖๖ ข้อมูล PM2.5 ได้จากการวิเคราะห์จากข้อมูลดาวเทียม Himawari ร่วมกับเทคโนโลยีภูมิสารสนเทศ ส่วนคำว่า Nan หมายถึง เป็นช่วงที่มีเมฆปกคลุมปริมาณมาก ไม่สามารถวิเคราะห์ปริมาณ PM2.5 ได้

ผู้อำนวยการสำนักงานหลักประกันสุขภาพแห่งชาติเขต ๑ (เชียงใหม่) ชี้แจงตามคำสั่งศาลว่า ผู้ป่วยที่เข้ารับบริการแบบผู้ป่วยนอก ตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๖๑ - ๒๕๖๔ ปีละประมาณ ๗ ล้าน ๕ แสนคน จำนวน ๒๘ ล้านครั้ง และในปี พ.ศ. ๒๕๖๕ เพิ่มขึ้นประมาณ ๘ ล้าน ๗ แสนคน จำนวน ๓๑ ล้านครั้ง สำหรับผู้ป่วยที่เข้ารับบริการแบบผู้ป่วยใน ตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๖๑ - ๒๕๖๔ จำนวนผู้ป่วยอยู่ในช่วง ๒ แสนคน ถึง ๓ แสนกว่าคน และ ๓ - ๕ แสนครั้งต่อปี และมีแนวโน้มเพิ่มขึ้น นอกจากนี้ การบริหารจัดการทางการแพทย์และงบประมาณในการดำเนินการเกี่ยวกับโรคทางเดินหายใจ โดยพบผู้ป่วยนอกพื้นที่จังหวัดเชียงใหม่ที่มีจำนวนมากที่สุด ได้แก่ โรคปอดอุดกั้นเรื้อรัง โรคหอบหืด โรคปอดอุดกั้นเรื้อรังกำเริบ โรคมะเร็งปอด และโรคหอบหืดกำเริบ ตามลำดับ

/โดยที่...

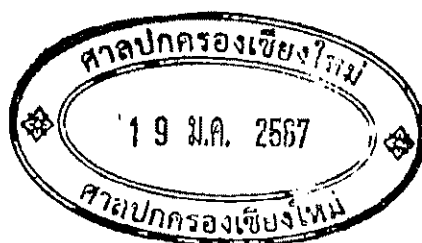
โดยที่ในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔ - ๒๕๖๕ มีแนวโน้มผู้ป่วยนอกทั้ง ๕ โรค ลดลงเล็กน้อย สำหรับปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๖ ในช่วง ๗ เดือนที่ผ่านมาในจังหวัดเชียงใหม่โรคหอบหืดกำเริบ มีแนวโน้มเพิ่มขึ้น และข้อมูลผู้ป่วยในพื้นที่จังหวัดเชียงใหม่ที่มีจำนวนมากที่สุด ได้แก่ โรคปอดอุดกั้นเรื้อรัง โรคปอดอุดกั้นเรื้อรังกำเริบ โรคมะเร็งปอด และโรคหอบหืด ตามลำดับ โดยที่ในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔ - ๒๕๖๕ มีแนวโน้มลดลง สำหรับปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๖ ผู้ป่วยในทั้ง ๕ โรค มีแนวโน้มเพิ่มขึ้น

ผู้ฟ้องคดีทั้งสองชี้แจงว่า การดำเนินการของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ และผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ รวมถึงหน่วยงานของรัฐที่ผ่านมาในการแก้ไขปัญหาสถานการณ์ฝุ่นละอองขนาดเล็กไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน ที่ผ่านมานั้นถือเป็นการดำเนินการบริหารราชการแผ่นดินในสถานการณ์ปกติ แต่ไม่มีการเตรียมการ หรือแผนการยกระดับที่เป็นรูปธรรมเพื่อให้มีการแก้ไขปัญหาฝุ่นละอองขนาดเล็กไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน ในสถานการณ์วิกฤต โดยจากข้อเท็จจริงในพื้นที่ภาคเหนือ เป็นที่ประจักษ์แล้วว่าปัญหาเกี่ยวกับฝุ่นละอองขนาดเล็กไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน เป็นปัญหาสิ่งแวดล้อมที่ส่งผลกระทบต่อระบบนิเวศ สังคม เศรษฐกิจ และสาธารณสุขในวงกว้างและซึ่งเป็นสถานการณ์วิกฤต ฉุกเฉิน และเป็นภัยอันตรายร้ายแรงต่อชีวิตและสุขภาพของประชาชน ซึ่งผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ตระหนักรับทราบถึงความร้ายแรงของปัญหาผลกระทบจากปัญหาฝุ่นละอองขนาดเล็กไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน ที่เกิดขึ้นในภาคเหนือมานับแต่ พ.ศ. ๒๕๖๒ เป็นต้นมา และแม้จะดำเนินการตามมาตรการปกติของรัฐทั้งหมดแล้ว แต่ก็ไม่สามารถแก้ไขปัญหาสถานการณ์ให้ดีขึ้นได้ ทั้งเมื่อเล็งเห็นผลกระทบที่อาจจะเกิดขึ้นกับประชาชนในพื้นที่ ๑๗ จังหวัดภาคเหนือ กลับไม่เคยใช้อำนาจตามมาตรา ๙ แห่งพระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อม พ.ศ. ๒๕๓๕ เพื่อยกระดับมาตรการในการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยในพื้นที่ ๑๗ จังหวัดดังกล่าวเป็นเขตภัยพิบัติฉุกเฉินจากการแพร่กระจายของมลพิษ แม้อต่อมาผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ได้ให้การว่าในการแก้ไขปัญหาฝุ่นละอองขนาดเล็กไม่เกิน 2.5 ไมครอน กระทรวงสาธารณสุขได้ใช้อำนาจตามพระราชบัญญัติควบคุมโรคจากการประกอบอาชีพและโรคจากสิ่งแวดล้อม พ.ศ. ๒๕๖๒ เพื่อออกประกาศกระทรวงสาธารณสุข เรื่อง ชื่อ หรืออาการสำคัญของโรคจากโรคสิ่งแวดล้อม พ.ศ. ๒๕๖๓ กำหนดให้โรคหรืออาการที่เกิดจากการสัมผัสฝุ่นละอองขนาดเล็กไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน เป็นโรคจากสิ่งแวดล้อม และต่อมาในวันที่ ๗ มีนาคม ๒๕๖๕ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุข ได้ออกประกาศกระทรวงสาธารณสุข เรื่อง ชื่อ อาการสำคัญของโรคจากสิ่งแวดล้อม (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๖๕ แก้ไขเพิ่มเติม นิยามโรคหรืออาการที่เกิดจากการสัมผัสฝุ่นละอองขนาดเล็กไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน ว่าหมายถึง โรคหรืออาการผิดปกติที่เกิดขึ้นจากหรือเป็นผลเนื่องมาจากมลพิษที่มีฝุ่นละอองขนาดเล็กไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน เกินกว่ามาตรฐานตามที่กฎหมายว่าด้วยการส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติกำหนดและเพิ่มเติมรายละเอียดอาการสำคัญของโรค และตามมาตรา ๓๕ แห่งพระราชบัญญัติควบคุมโรคจากการประกอบอาชีพและโรคจากสิ่งแวดล้อม พ.ศ. ๒๕๖๒

/บัญญัติว่า...

บัญญัติว่า เพื่อประโยชน์ในการป้องกันและควบคุมโรคจากการประกอบอาชีพและโรคจากสิ่งแวดล้อม ซึ่งหากปล่อยไว้อาจเกิดหรือก่อให้เกิดอันตรายอย่างร้ายแรงต่อชีวิต ร่างกาย หรือ สุขภาพอนามัย ของประชาชนในเขตพื้นที่ ให้อธิบดีกรมควบคุมโรคหรือผู้ซึ่งอธิบดีกรมควบคุมโรคมอบหมาย โดยคำแนะนำของคณะกรรมการควบคุมโรคจากการประกอบอาชีพและโรคจากสิ่งแวดล้อมจังหวัด หรือคณะกรรมการควบคุมโรคจากการประกอบอาชีพและโรคจากสิ่งแวดล้อมกรุงเทพมหานคร แล้วแต่กรณีมีอำนาจประกาศเขตพื้นที่ที่จำเป็นต้องเฝ้าระวัง ป้องกัน หรือควบคุมโรค จากการประกอบอาชีพหรือโรคจากสิ่งแวดล้อม รวมทั้งประกาศยกเลิกเมื่อมีเหตุอันสมควร หรือสถานการณ์ของโรคนั้นสงบลงการประกาศกำหนดเขตพื้นที่ตามวรรคหนึ่ง ให้กำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขเกี่ยวกับการเฝ้าระวัง การป้องกัน หรือการควบคุมโรคจากการประกอบอาชีพ หรือโรคจากสิ่งแวดล้อมที่ก่อหรืออาจก่อให้เกิดความเสียหายอย่างรวดเร็วหรือกว้างขวาง เพื่อให้พนักงานเจ้าหน้าที่ดำเนินการ สำหรับเขตพื้นที่นั้นเป็นการเฉพาะหรือกำหนดมาตรการอื่นใด ที่เหมาะสมแก่สภาพพื้นที่นั้นเป็นการเฉพาะก็ได้ ทั้งนี้ เพื่อให้สามารถควบคุมคุณภาพอากาศให้ดีขึ้น อย่างต่อเนื่องและเป็นรูปธรรมแผนปฏิบัติการขับเคลื่อนวาระแห่งชาติการแก้ไขปัญหามลพิษ ด้านฝุ่นละออง (พ.ศ. ๒๕๖๒ - ๒๕๖๗) เพื่อใช้เป็นแผนดำเนินการแก้ไขปัญหามลพิษ ด้านฝุ่นละออง PM2.5 ในภาพรวมของประเทศและในพื้นที่วิกฤตของประเทศ จึงวางมาตรการหลัก ๓ มาตรการ โดยเฉพาะมาตรการหลักที่ ๓ การเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการมลพิษ สำหรับการแก้ไข ปัญหาระยะสั้น ระหว่างปี พ.ศ. ๒๕๖๒ - ๒๕๖๔ และระยะยาว ระหว่างปี พ.ศ. ๒๕๖๕ - ๒๕๖๗ ให้มีการทบทวน ปรับปรุงกฎหมาย มาตรฐาน แนวทางปฏิบัติให้สอดคล้องกับสถานการณ์ โดยในมาตรการระยะยาว พ.ศ. ๒๕๖๕ - ๒๕๖๗ ระบุให้มีการพิจารณากำหนดค่ามาตรฐาน PM2.5 ในบรรยากาศเฉลี่ย ๒๔ ชั่วโมง ให้เป็นไปตามเป้าหมายระยะที่ ๓ ขององค์การอนามัยโลก (WHO IT-3) คือ ๓๕.๕ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร ซึ่งเมื่อผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ได้ออกประกาศ คณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ เรื่อง กำหนดมาตรฐานฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน ในบรรยากาศโดยทั่วไป ลงวันที่ ๒๓ มิถุนายน ๒๕๖๕ แล้วนั้น จึงจำเป็นต้องมีการทบทวน ปรับปรุงแผนปฏิบัติการขับเคลื่อนวาระแห่งชาติ “การแก้ไขปัญหามลพิษด้านฝุ่นละออง” (พ.ศ. ๒๕๖๒ - ๒๕๖๗) ให้สอดคล้องและรองรับกับค่ามาตรฐานใหม่ ซึ่งเป็นค่ามาตรฐานคุณภาพ อากาศที่จะสามารถปกป้องประชาชนจากผลกระทบที่เป็นผลเสียจากมลพิษทางอากาศด้วย ดังนั้น กรณีจึงถือได้ว่าผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ และผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ละเลยต่อหน้าที่ตามที่กฎหมายกำหนดให้ ปฏิบัติหรือปฏิบัติหน้าที่ดังกล่าวล่าช้าเกินสมควร แก้ไขแผนปฏิบัติการขับเคลื่อนวาระแห่งชาติ “การแก้ไขปัญหามลพิษด้านฝุ่นละออง” (พ.ศ. ๒๕๖๒ - ๒๕๖๗) ให้สอดคล้องกับประกาศ คณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ เรื่อง กำหนดมาตรฐานฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน ในบรรยากาศโดยทั่วไป ลงวันที่ ๒๓ มิถุนายน ๒๕๖๕ ด้วยเหตุผล ข้อเท็จจริง และข้อกฎหมาย ตามคำฟ้องและคำชี้แจงเพิ่มเติมข้างต้น ผู้ฟ้องคดีทั้งสองสืบในฐานะประชาชนและตัวแทนของประชาชน

/ซึ่งเป็น...

ซึ่งเป็นผู้ได้รับความเดือดร้อนเสียหายโดยตรง หรืออาจจะได้รับความเดือดร้อนเสียหายอย่างมีอาจหลีกเลี่ยงได้ จึงขอให้ศาลพิจารณาทิพภักษาให้ผู้ถูกฟ้องคดีทั้งสองปฏิบัติตามอำนาจหน้าที่ให้เป็นไปตามคำขอท้ายฟ้อง เพื่อคุ้มครองสิทธิการดำรงชีวิตอยู่ในสิ่งแวดล้อมที่ดีและปลอดภัยต่อสุขภาพ และสิทธิการมีส่วนร่วมดูแลรักษาสิ่งแวดล้อมของผู้ฟ้องคดีทั้งสิบและประชาชนทั่วไป และเพื่อเป็นการสร้างบรรทัดฐานการปฏิบัติราชการทางปกครองของหน่วยงานเจ้าหน้าที่รัฐ ให้เป็นไปในทางคุ้มครองสิทธิของผู้ฟ้องคดี ประชาชน สิ่งแวดล้อม และประโยชน์สาธารณะ ตามหลักความยุติธรรมทางสิ่งแวดล้อมต่อไป

ศาลไต่สวนคู่กรณี เมื่อวันที่ ๒๒ พฤศจิกายน ๒๕๖๖ ผู้ฟ้องคดีทั้งสิบให้ถ้อยคำต่อศาลว่า ตามฟ้องที่ผู้ฟ้องคดีมีคำขอให้มีการแก้ไขแผนปฏิบัติการขับเคลื่อนวาระแห่งชาติ การแก้ไขปัญหามลพิษด้านฝุ่นละอองให้บรรลุผลตามเกณฑ์มาตรฐานฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน ๒.๕ ไมโครกรัม ตามประกาศคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ เรื่อง กำหนดมาตรฐานฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน ๒.๕ ไมโครกรัม ในบรรยากาศทั่วไป ลงวันที่ ๒๓ มิถุนายน ๒๕๖๕ นั้น เป็นกรณีที่แผนปฏิบัติการขับเคลื่อนวาระแห่งชาติได้มีการจัดทำแผนไว้ตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๖๒ แต่ปัจจุบัน (ตั้งแต่วันที่ ๑ มิถุนายน ๒๕๖๖) ได้มีประกาศคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ ดังกล่าวกำหนดให้ค่า PM2.5 ใน ๒๔ ชั่วโมง ต้องไม่เกิน ๓๗.๕ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร จึงไม่สอดคล้องกัน เนื่องจากแผนปฏิบัติการขับเคลื่อนวาระแห่งชาติยังใช้ค่า PM2.5 ใน ๒๔ ชั่วโมง ต้องไม่เกิน ๕๐ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร ผู้ฟ้องคดีจึงประสงค์ขอให้มีการแก้ไขแผนให้สอดคล้องกับประกาศคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมดังกล่าว และโดยที่ข้อมูลของกรมควบคุมมลพิษ ระหว่างวันที่ ๑ มกราคม ๒๕๖๖ ถึงวันที่ ๑๔ พฤษภาคม ๒๕๖๖ มีค่าฝุ่นเกินค่ามาตรฐานถึง ๙๕ วัน จึงเห็นว่า ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ และผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ปฏิบัติการในภาวะปกติซึ่งไม่สามารถแก้ไขปัญหาทันท่วงที ผู้ฟ้องคดีทั้งสิบมีความประสงค์ให้ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ใช้อำนาจตามกฎหมายสั่งการให้หน่วยงานของรัฐมีระบบการทำงานที่สอดคล้องและบูรณาการร่วมกัน และรับมือแก้ปัญหาได้อย่างทันท่วงที เช่น การประกาศเขตควบคุมมลพิษเพื่อให้เกิดการตระหนักในปัญหาเรื่องนี้ ให้หน่วยงานรัฐและประชาชนเข้ามาร่วมกันแก้ไข เช่น เรื่องการจัดการที่มาของฝุ่นให้มีประสิทธิภาพ และเยียวยาและช่วยเหลือผู้ได้รับผลกระทบ โดยการประกาศให้มีการหยุดงานหยุดเรียน ตามสิทธิที่มีการรับรองตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย นอกจากนี้ ผู้ฟ้องคดีทั้งสิบเห็นว่าหน่วยงานของรัฐไม่แก้ไขปัญหาได้อย่างทันท่วงที ละเลยการปฏิบัติหน้าที่ ผู้ฟ้องคดีทั้งสิบประสงค์ให้ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ และผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ใช้อำนาจตามมาตรา ๑๐ แห่งพระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อม พ.ศ. ๒๕๓๕ วางแผนรับมือในอนาคต และประสงค์จะให้ศาลมีคำสั่งให้ใช้หลักการป้องกันไว้ก่อน ส่วนคำฟ้องข้อที่ ๔ ตามคำฟ้องที่ขอให้ศาลมีการปรับแผนการปฏิบัติการขับเคลื่อนวาระแห่งชาติโดยการมีส่วนร่วมอย่างทั่วถึงและเพียงพอต่อประชาชน หมายถึง ให้มีพื้นที่ให้ประชาชนเข้ามีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็น เสนอแนะและ

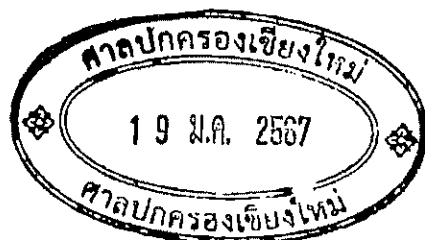

/ออกมาตรการ...

ออกมาตรการต่าง ๆ ร่วมกับหน่วยงานที่มีหน้าที่ในการควบคุมฝุ่นละอองทุกขนาด รวมถึงการกระจายงบประมาณให้ทั่วถึงแก่ประชาชนที่เป็นจิตอาสาและหมู่บ้านที่เข้าไปดูแลในพื้นที่อย่างทั่วถึง สำหรับกรณีค่าชี้แจงของกรมควบคุมมลพิษและกรมควบคุมโรค นั้น ผู้ฟ้องคดีทั้งสองเห็นว่า ยังเก็บข้อมูลไม่ครบถ้วนและแม้ปัจจุบันจะมีการปรับค่าดัชนีมาตรฐานฝุ่น PM2.5 มาเป็น ๓๗.๕ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร ต่อ ๒๔ ชั่วโมงแล้ว ก็ยังไม่เป็นไปตามค่ามาตรฐานขององค์การอนามัยโลก ซึ่งกำหนดไว้ที่ ๑๕ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร ต่อ ๒๔ ชั่วโมง นอกจากนี้ ผลกระทบจากฝุ่นละออง PM2.5 ยังก่อให้เกิดผลกระทบในระยะยาวต่อประชาชนในพื้นที่ภาคเหนือ ซึ่งในปัจจุบันหน่วยงานภาครัฐยังไม่มีประกาศเขตพื้นที่มลพิษทางอากาศส่งผลกระทบต่อสุขภาพของประชาชนและไม่มีมาตรการป้องกันระยะยาวแต่อย่างใด และประสงค์จะให้รัฐบาลมีการเจรจากับประเทศเพื่อนบ้านในการจัดการกับปัญหาเรื่องฝุ่นข้ามแดนที่มีผลกระทบมาจากสาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมา ซึ่งกรณีดังกล่าวผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ และผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ สามารถบริหารจัดการได้ ยกตัวอย่างประเทศสิงคโปร์ โดยสิงคโปร์ได้ออกกฎหมาย Transboundary Haze Pollution Act ปี ค.ศ. ๒๐๑๔ เอาผิดกับผู้ประกอบการสัญชาติสิงคโปร์ซึ่งประกอบธุรกิจที่ประเทศอินโดนีเซีย โดยผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ และผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ สามารถออกกฎหมายภายในลักษณะดังกล่าวได้ เช่น การออกประกาศกรมศุลกากรกำกับสินค้านำเข้าจากสาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมา และผู้ฟ้องคดีทั้งสองเห็นว่า กรณีกลุ่มเปราะบางด้านสุขภาพ เช่น เด็กเล็ก ผู้สูงอายุ ผู้ป่วยติดเตียง และผู้ป่วยที่อาจมีผลกระทบจากฝุ่น PM2.5 หน่วยงานรัฐยังไม่มีมาตรการด้านต่าง ๆ เช่น ด้านการศึกษา ยังคงเปิดให้มีการเรียนการสอนในโรงเรียนในช่วงที่ฝุ่น PM2.5 มีผลกระทบต่อสุขภาพ นอกจากนี้ ปัญหา PM2.5 ยังเป็นกรณีที่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ และผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ออกมาตรการทั่วไป ซึ่งไม่สามารถแก้ไขปัญหาได้จริง การแก้ไขปัญหาได้จริงจะต้องตอบสนองโดยมีการออกประกาศเขตควบคุมมลภาวะเป็นพิษในสถานการณ์ฉุกเฉิน ตามมาตรา ๕๙ แห่งพระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๓๕ ทั้งนี้ การออกประกาศดังกล่าวจะช่วยแก้ไขปัญหา ดังนี้

- (๑) สร้างความตระหนักรู้ในการป้องกันตัวเอง เช่น การช่วยลดการเผา การไม่ออกไปที่โล่งแจ้ง
- (๒) ทำให้มีการระดมกำลังคนและทรัพยากรในการแก้ไขปัญหาความเดือดร้อนที่เกิดขึ้นได้เร็วขึ้น
- (๓) การจัดสรรงบประมาณเพื่อช่วยเหลือของภาครัฐจะเกิดขึ้นอย่างเพียงพอและรวดเร็วกว่าในสถานการณ์ทั่วไป

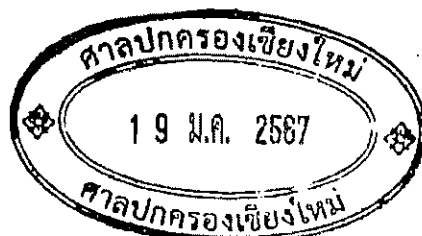
นอกจากนี้ ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ และผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ควรกำหนดมาตรการเพื่อกลุ่มเปราะบาง โดยจัดพื้นที่การศึกษาให้เด็กได้มีสภาพแวดล้อมที่ดี และเมื่อเกิดสถานการณ์ค่าฝุ่น PM2.5 ในปริมาณมาก ควรให้มีการหยุดการทำงานในที่ทำงานและใช้การทำงานอยู่ที่บ้านแทน และรัฐต้องจัดให้มีเครื่องฟอกอากาศและหน้ากากอนามัย นอกจากนี้ ผู้ฟ้องคดีทั้งสองประสงค์จะเห็นการทำงานร่วมกันและใช้ข้อมูลที่หลากหลายอย่างเป็นรูปธรรมในทุกมิติ อีกทั้งภาครัฐยังไม่มีมาตรการในการลดการเผาของเกษตรกรได้จริง ไม่มีมาตรการ

/กับประชาชน...

กับประชาชนที่มีความจำเป็นจะต้องทำงานในที่โล่งแจ้งให้ได้รับการดูแลด้านสุขภาพที่ดีขึ้น และในกรณีที่น่าจะได้มีการออกมาตรการการห้ามเผาเศษชีวมวลในภาคการเกษตร นั้น ความจริงแล้วอาจก่อให้เกิดปัญหาการเกิดฝุ่นละอองในระยะยาวขึ้น เนื่องจากเกษตรกรจะเผาก่อน ช่วงห้ามเผาและภายหลังช่วงห้ามเผา และในระหว่างที่ห้ามเผาก็จะมีการแอบเผากัน การออก มาตรการห้ามเผาจึงอาจไม่ได้ผลจริง

ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ และผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ได้ให้ถ้อยคำต่อศาลว่า ขอยืนยัน ตามคำให้การของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ลงวันที่ ๒๔ พฤษภาคม ๒๕๖๖ และคำชี้แจง ลงวันที่ ๑๖ มิถุนายน ๒๕๖๖ คำให้การของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ลงวันที่ ๒๔ พฤษภาคม ๒๕๖๖ และคำชี้แจง ของกรมควบคุมมลพิษ ลงวันที่ ๑๑ พฤษภาคม ๒๕๖๖ และขอให้ถ้อยคำเพิ่มเติมว่า ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ และผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ได้มีการติดตามปัญหาฝุ่น PM2.5 ทุกระยะ มีมาตรการควบคุมโดยเร่งด่วน และยอมรับว่าปัญหาฝุ่นดังกล่าวเกิดจากการเผาของเกษตรกรผู้ลักลอบเผาป่า ซึ่งเกิดขึ้นมานาน กว่า ๒๐ ปี ซึ่งกรมควบคุมมลพิษก็ได้ดำเนินการแก้ไขปัญหาดังกล่าว เช่น มีการสั่งซื้อซากข้าวโพด จากเกษตรกรมาทำปุ๋ยชีวภาพ ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ และผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ได้ดำเนินการแก้ไขปัญหามาโดยตลอดแต่ปัญหาเกิดจากสภาพอากาศในทุกจุดในภาคเหนือ การเข้าไปดูแลจึงเป็นปัญหา ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ได้สั่งการให้หน่วยงานในพื้นที่ต่าง ๆ ดำเนินการแก้ปัญหาแล้ว ส่วนกรณี หากเกิดมีเหตุฉุกเฉิน นั้น ก็เป็นเรื่องของกฎหมายและเรื่องทางปกครอง โดยผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ตระหนักถึงการประกาศเขตภัยพิบัติซึ่งอาจมีผลต่อการท่องเที่ยวได้ และผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ได้ติดตาม เฝ้าระวัง และดำเนินการเป็นขั้นตอนโดยตลอดแล้ว สำหรับเอกสารค่าเฉลี่ย ดัชนีคุณภาพอากาศของผู้ฟ้องคดีทั้งสองที่อ้าง นั้น เห็นว่าแตกต่างจากของกรมควบคุมมลพิษ โดยที่ค่าเป้าหมายเมื่อเทียบกับประเทศไทย กรณีค่าเฉลี่ยรายปีและค่าเฉลี่ยราย ๒๔ ชั่วโมง ใช้ค่าเศรษฐกิจของแต่ละประเทศเป็นสำคัญ โดยยังไม่มีประเทศใดในโลกกำหนดค่ามาตรฐาน เท่ากับขององค์การอนามัยโลก (World Health Organization หรือ WHO) แต่อย่างใด นอกจากนั้น ปัจจุบันได้มีการจัดตั้งคณะกรรมการจัดการปัญหามลพิษทางอากาศอย่างยั่งยืน โดยในแต่ละปีจะมีแผนขับเคลื่อนวาระแห่งชาติและแผนเฉพาะกิจของแต่ละปี มีการประชุม ร่วมกับระดับจังหวัดเพื่อออกมาตรการในแต่ละปี ส่วนพื้นที่เผาไหม้หรือจุดความร้อน (Hotspot) ในพื้นที่ ๑๗ จังหวัดภาคเหนือ นั้น เป็นไปตามข้อมูลของสำนักงานพัฒนาเทคโนโลยี อวกาศและภูมิสารสนเทศ (องค์การมหาชน) (GISTDA) ซึ่งส่วนใหญ่จะอยู่ในพื้นที่ป่า และภายหลังจากการประชุมกับประเทศเพื่อนบ้านในเรื่องดังกล่าวแล้วก็มีแผนต่อ ๆ ไป การประชุมดังกล่าวเป็นเพียงการเริ่มต้นไม่ให้มีการเผา ส่วนประกาศกรมควบคุมมลพิษ เรื่อง ดัชนีค่ามาตรฐานของประเทศไทย ลงวันที่ ๒๔ กันยายน ๒๕๖๑ ได้อ้างอิงแหล่งข้อมูลจาก การกำหนดมาตรฐานขององค์การอนามัยโลกมาเป็นแหล่งข้อมูลในการกำหนดค่ามาตรฐาน คุณภาพทางอากาศในการประสานความร่วมมือระหว่างประเทศเพื่อแก้ไขปัญหาหมอกควัน

/ ทั้งนี้...

ทั้งนี้ ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ได้มีการประชุมระหว่างประเทศในกลุ่มน้ำโขงเพื่อขอความร่วมมือในการแก้ไขปัญหาหมอกควัน และได้เชิญผู้แทนจากสาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมาและสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว มาดูงานการจัดการปลูกพืชในพื้นที่สูงของไทย โดยได้รับความร่วมมือจากประเทศดังกล่าวเป็นอย่างดี ส่วนการแก้ไขปัญหาในฤดูแล้งเนื่องจากเกิดไฟไหม้ป่า นั้น ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ จะหาแหล่งน้ำจากแหล่งใกล้เคียง หากหาไม่ได้จะใช้เครื่องมือในการเป่าเพื่อดับไฟป่า ส่วนในพื้นที่ที่มีการทับซ้อนกันหลายหน่วยงานที่รับผิดชอบ นั้น จังหวัดได้มีการประชุมซักซ้อมความเข้าใจกรณีที่เกิดไฟไหม้ป่าในพื้นที่กว้างครอบคลุมหลายพื้นที่ที่รับผิดชอบแล้ว สำหรับการดำเนินการ เรื่อง วาระประชุมกับประเทศเพื่อนบ้าน นั้น ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ได้กำหนดมาตรฐานตามกฎหมาย โดยคำนึงถึงเศรษฐกิจ สังคม และเทคโนโลยีที่เกี่ยวข้องแล้ว ส่วนการประกาศเขตภัยพิบัตินั้นจะเป็นไปตามหลักเกณฑ์ตามกฎหมายนั้น ๆ และสำหรับกรณีเรื่องการประกาศเขตควบคุมมลพิษนั้น ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ เคยถูกฟ้องเป็นคดีต่อศาลปกครองเชียงใหม่แล้ว (คดีหมายเลขดำที่ ส. ๑/๒๕๖๔ หมายเลขแดงที่ ส. ๑/๒๕๖๔ ขณะนี้อยู่ระหว่างการพิจารณาของศาลปกครองสูงสุด)

นอกจากนี้ ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ และผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ได้จัดให้มีการอบรมเชิงปฏิบัติการเพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหาหมอกควันข้ามแดน ระหว่างวันที่ ๒๓ - ๒๕ พฤษภาคม ๒๕๖๖ โดยได้มีการประชุมระดับผู้นำสามฝ่ายระหว่าง สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว สาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมา และประเทศไทย โดยก่อนหน้านั้นได้มีการประชุมในระดับเจ้าหน้าที่อาวุโส เมื่อวันที่ ๗ เมษายน ๒๕๖๖ เพื่อหารือแนวทางการจัดการปัญหามลพิษจากหมอกควันข้ามแดน ซึ่งที่ประชุมมีมติร่วมกันขับเคลื่อนการแก้ไขปัญหาผ่านยุทธศาสตร์ฟ้าใส (CLEAR Sky Strategy) โดยประเทศไทยจะให้การสนับสนุนองค์ความรู้ด้านวิชาการให้แก่ สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว และสาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมา สืบเนื่องจากการประชุมดังกล่าวกรมควบคุมมลพิษได้จัดการอบรมเชิงปฏิบัติการเพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหาหมอกควันข้ามแดน ระหว่างวันที่ ๒๓ - ๒๕ พฤษภาคม ๒๕๖๖ ณ จังหวัดเชียงใหม่ โดยมีผู้แทนจากหน่วยงานที่รับผิดชอบเรื่องการจัดการปัญหามลพิษหมอกควันข้ามแดนจากประเทศไทย สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว สาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมา เข้าร่วมอบรมและจัดทำแผนปฏิบัติการร่วมในการป้องกันและแก้ไขปัญหาหมอกควันข้ามแดนร่วมกัน เช่น การจัดทำฐานข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับ PM2.5 แผนที่เสียงไฟ ระบบตรวจสอบย้อนกลับ การจัดการเกษตรในพื้นที่สูง ซึ่งสำนักงานกองทุนสนับสนุนการเสริมสร้างสุขภาพ (สสส.) สถาบันธรรมรัฐเพื่อการพัฒนาสังคมและสิ่งแวดล้อม (GSE) และองค์การความร่วมมือระหว่างประเทศของประเทศเยอรมนี (GIZ) เป็นผู้สนับสนุนค่าใช้จ่าย โดยมีมาตรการที่มีความเป็นไปได้ในการป้องกันและแก้ไขปัญหาหมอกควันข้ามแดน จากการอบรมเชิงปฏิบัติการดังกล่าว

ศาลมีคำสั่งเรียกคำพิพากษาในคดีหมายเลขแดงที่ ส. ๑/๒๕๖๖ ลงวันที่ ๒๘ มีนาคม ๒๕๖๖ ของศาลปกครองเชียงใหม่เข้ามาในสำนวนคดีนี้ ซึ่งคดีถึงที่สุด เมื่อวันที่ ๒๗ เมษายน ๒๕๖๖

/เนื่องจาก...

เนื่องจากไม่มีการอุทธรณ์คำพิพากษาของศาลปกครองเชียงใหม่ และเรียกคำฟ้องและคำพิพากษาของศาลปกครองเชียงใหม่ คดีหมายเลขดำที่ ส. ๒/๒๕๖๖ คดีหมายเลขแดงที่ ส. ๒/๒๕๖๖ ลงวันที่ ๑๐ กรกฎาคม ๒๕๖๖ เข้ามาในสำนวนคดีนี้ ซึ่งคดีอยู่ระหว่างการอุทธรณ์คำพิพากษาของศาลปกครองเชียงใหม่ต่อศาลปกครองสูงสุด

ศาลออกนั่งพิจารณาคดีครั้งแรกเมื่อวันที่ ๑๒ มกราคม ๒๕๖๗ โดยได้รับฟังสรุปข้อเท็จจริงของตุลาการเจ้าของสำนวน และคำแถลงการณ์ด้วยวาจาของตุลาการผู้แถลงคดี

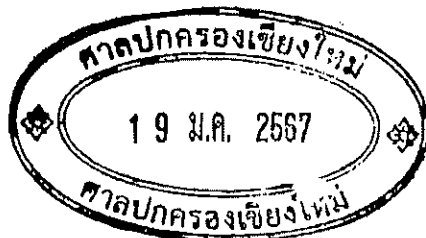
ศาลได้ตรวจพิจารณาพยานหลักฐานในคำฟ้อง คำให้การ และพยานหลักฐานอื่นจากการแสวงหาข้อเท็จจริงของศาลแล้ว

ข้อเท็จจริงรับฟังได้ว่า ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ โดยคณะรัฐมนตรีได้มีมติในการประชุมครั้งที่ ๕/๒๕๖๒ เมื่อวันที่ ๑๕ สิงหาคม ๒๕๖๒ เห็นชอบแผนปฏิบัติการขับเคลื่อนวาระแห่งชาติ “การแก้ไขปัญหามลพิษด้านฝุ่นละออง” ตามที่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ เสนอ โดยเน้นการป้องกันและแก้ไขปัญหามลพิษในพื้นที่ที่ประสบปัญหาฝุ่นละอองไว้ ๓ มาตรการ แบ่งเป็นระยะเร่งด่วน/ช่วงวิกฤตระยะสั้น (พ.ศ. ๒๕๖๒ - ๒๕๖๔) และระยะยาว (พ.ศ. ๒๕๖๕ - ๒๕๖๗) ซึ่งมีมาตรการดังนี้ มาตรการที่ ๑ การเพิ่มประสิทธิภาพในการบริหารจัดการเชิงพื้นที่ที่มีวัตถุประสงค์ที่จะมุ่งเน้นการบริหารจัดการ/ควบคุมมลพิษจากแหล่งกำเนิดในเชิงพื้นที่โดยการกำหนดแนวทางปฏิบัติในการแก้ไขปัญหามลพิษในช่วงวิกฤตสถานการณ์ รวมถึงการดำเนินงานในระยะเร่งด่วนในการแก้ไขปัญหามลพิษทางอากาศเพื่อรองรับสถานการณ์ในช่วงวิกฤต ทั้งนี้ ในช่วงระหว่างเกิดสถานการณ์วิกฤต (เดือนธันวาคมถึงเดือนเมษายน) เป็นขั้นปฏิบัติการช่วงปริมาณฝุ่นละออง PM2.5 เกินมาตรฐานเพื่อให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องหรือผู้มีอำนาจหน้าที่สามารถปฏิบัติได้ทันที ตามการเปลี่ยนแปลงของสถานการณ์ฝุ่นละอองโดยกำหนดเป็น ๔ ระดับ คือ ระดับที่ ๑ ปริมาณฝุ่นละออง PM2.5 มีค่าไม่เกิน ๕๐ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร ส่วนราชการทุกหน่วยต้องดำเนินการตามภารกิจ อำนาจหน้าที่และกฎหมายที่มีอยู่ให้ครบถ้วน ระดับที่ ๒ ปริมาณฝุ่นละออง PM2.5 มีค่าระหว่าง ๕๑ - ๗๕ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร ให้ทุกส่วนราชการต้องเพิ่มและยกระดับมาตรการต่าง ๆ ให้เข้มงวดขึ้น โดยผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครและผู้ว่าราชการจังหวัดที่ประสบปัญหาฝุ่นละอองเป็นผู้บัญชาการเหตุการณ์ในพื้นที่รับผิดชอบ โดยมีส่วนราชการอื่น ๆ เป็นหน่วยสนับสนุนในการปฏิบัติการ ระดับที่ ๓ ปริมาณฝุ่นละออง PM2.5 มีค่าระหว่าง ๗๖ - ๑๐๐ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร ให้ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครและผู้ว่าราชการจังหวัดที่ประสบปัญหาฝุ่นละออง ดำเนินการตามกฎหมาย เช่น พระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. ๒๕๓๕ พระราชบัญญัติป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๐ เป็นต้น เพื่อเข้าไปควบคุมพื้นที่หรือควบคุมแหล่งกำเนิดที่ก่อให้เกิดเหตุรำคาญหรือมีผลกระทบต่อประชาชน ซึ่งผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครและผู้ว่าราชการจังหวัดอาจสั่งการตามกฎหมายให้หยุดกิจกรรมใด ๆ เพื่อให้คุณภาพอากาศกลับสู่สภาวะปกติ โดยคำแนะนำของคณะกรรมการ

/ควบคุมมลพิษ...

ควบคุมมลพิษ ในการให้ข้อเสนอแนะ สนับสนุนข้อมูลทางวิชาการและพิจารณากำหนด มาตรการควบคุมแหล่งกำเนิดมลพิษ เพื่อระดับยับยั้งสถานการณ์ค่าฝุ่นละอองขนาดเล็ก PM2.5 ที่มีแนวโน้มสูงขึ้น และระดับที่ ๔ ปริมาณฝุ่นละออง PM2.5 มีค่ามากกว่า ๑๐๐ ไมโครกรัม ต่อลูกบาศก์เมตร และมีการดำเนินการในระดับที่ ๓ แล้ว แต่สถานการณ์ฝุ่นละอองยังไม่ลดลง และมีแนวโน้มสูงขึ้นมากกว่า ๑๐๐ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร ต่อเนื่อง ทั้งนี้ แนวทางปฏิบัติ กำหนดให้มีการประชุมคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติเป็นกรณีเร่งด่วนพิเศษ และพิจารณากลับกรองแนวทางในการแก้ไขปัญหาฝุ่นละอองขนาดเล็กโดยจะต้องนำเรียนผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ เป็นการเร่งด่วน เพื่อพิจารณาในการสั่งการอย่างใดอย่างหนึ่งที่เป็นแนวทางหรือมาตรการ ในการลดมลพิษจากแหล่งกำเนิดของหน่วยงานต่าง ๆ ต่อไป มาตรการที่ ๒ การป้องกันและลดการเกิดมลพิษที่ต้นทาง (แหล่งกำเนิด) มีวัตถุประสงค์ที่จะมุ่งให้ความสำคัญในการควบคุม และลดการระบายนมลพิษทางอากาศจากแหล่งกำเนิดรวมถึงลดจำนวนแหล่งกำเนิดมลพิษ และมาตรการที่ ๓ การเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการมลพิษเป็นการพัฒนาระบบ เครื่องมือกลไก ในการบริหารจัดการ รวมถึงการศึกษาวิจัยเพื่อพัฒนาองค์ความรู้ด้านต่าง ๆ เพื่อเป็นข้อมูล ประกอบการตัดสินใจและกำหนดแนวทางมาตรการป้องกันและแก้ไขปัญหาในอนาคต ต่อมา กรมควบคุมมลพิษได้มีประกาศ เรื่อง ดัชนีคุณภาพอากาศของประเทศไทย ลงวันที่ ๒๔ กันยายน ๒๕๖๑ และผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ออกประกาศคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ เรื่อง กำหนด มาตรฐานฝุ่นละอองขนาดเล็กไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน ในบรรยากาศโดยทั่วไป ลงวันที่ ๒๓ มิถุนายน ๒๕๖๕ นอกจากนี้ กรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยได้มีการจัดการกับเหตุสาธารณภัย เพื่อให้เป็นตามพระราชบัญญัติป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย พ.ศ. ๒๕๕๐ และตามแผน ป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๔ - ๒๕๗๐ โดยสามารถแบ่งระดับการจัดการ สาธารณภัยเป็น ๔ ระดับ ได้แก่ ระดับที่ ๑ สาธารณภัยขนาดเล็ก ผู้มีอำนาจตามกฎหมาย คือ ผู้อำนวยการอำเภอ ผู้อำนวยการท้องถิ่น ควบคุมและสั่งการ ระดับที่ ๒ สาธารณภัยขนาดกลาง ผู้มีอำนาจตามกฎหมาย คือ ผู้อำนวยการจังหวัด ควบคุม สั่งการและบัญชาการ ระดับที่ ๓ สาธารณภัยขนาดใหญ่ ผู้มีอำนาจตามกฎหมาย คือ ผู้บัญชาการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย แห่งชาติ ควบคุม สั่งการและบัญชาการ และระดับที่ ๔ สาธารณภัยร้ายแรงอย่างยิ่ง ผู้มีอำนาจ ตามกฎหมาย คือ ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ หรือรองนายกรัฐมนตรีที่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ มอบหมาย ควบคุม สั่งการและบัญชาการ ต่อมา ในปี พ.ศ. ๒๕๖๖ ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ในการประชุมครั้งที่ ๑/๒๕๖๖ เมื่อวันที่ ๑๕ มีนาคม ๒๕๖๖ ได้มีมติให้ยกระดับการป้องกันและแก้ไขปัญหา มลพิษจาก ฝุ่นละอองในสถานการณ์วิกฤตระยะเร่งด่วนและระยะยาว โดยมอบหมายให้ศูนย์แก้ไขปัญหา มลพิษทางอากาศเร่งรัดติดตามการดำเนินการตามแผนงานต่อไป ทั้งนี้ มีการยกระดับมาตรการ ในการป้องกันและแก้ไขปัญหา มลพิษจากฝุ่นละอองในช่วงสถานการณ์วิกฤต โดยเห็นชอบ การยกระดับมาตรการในการป้องกันและแก้ไขปัญหา มลพิษจากฝุ่นละอองในสถานการณ์วิกฤต

/ระยะเร่งด่วน...

ระยะเร่งด่วนและระยะยาว และให้เพิ่มเติมมาตรการระยะเร่งด่วนของกระทรวงสาธารณสุข รวมทั้งมอบหมายให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องดำเนินงาน และมอบกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมนำเรียนผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ เป็นการเร่งด่วน เพื่อพิจารณาสั่งการที่เป็นแนวทางหรือมาตรการในการลดมลพิษจากแหล่งกำเนิดต่าง ๆ ต่อไป

สำหรับสถานการณ์ปัญหาฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน (PM2.5) ในพื้นที่ภาคเหนือ ในช่วงเดือนกุมภาพันธ์ถึงเดือนเมษายน ๒๕๖๖ ปรากฏว่าในเดือนกุมภาพันธ์ ๒๕๖๖ จังหวัดเชียงราย เกินมาตรฐาน (PM2.5 เกินกว่า ๕๐ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร) จำนวน ๒๑ วัน และอยู่ในระดับมีผลกระทบต่อสุขภาพ สีแดง (PM2.5 เกินกว่า ๙๑ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร ขึ้นไป) จำนวน ๕ วัน จังหวัดเชียงใหม่ เกินมาตรฐาน (PM2.5 เกินกว่า ๕๐ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร) จำนวน ๒๔ วัน และอยู่ในระดับมีผลกระทบต่อสุขภาพ สีแดง (PM2.5 เกินกว่า ๙๑ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตรขึ้นไป) จำนวน ๑๗ วัน จังหวัดลำปาง เกินมาตรฐาน (PM2.5 เกินกว่า ๕๐ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร) จำนวน ๒๑ วัน และอยู่ในระดับมีผลกระทบต่อสุขภาพ สีแดง (PM2.5 เกินกว่า ๙๑ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตรขึ้นไป) จำนวน ๙ วัน จังหวัดลำพูน เกินมาตรฐาน (PM2.5 เกินกว่า ๕๐ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร) จำนวน ๒๐ วัน และอยู่ในระดับมีผลกระทบต่อสุขภาพ สีแดง (PM2.5 เกินกว่า ๙๑ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร ขึ้นไป) จำนวน ๑๓ วัน จังหวัดน่าน เกินมาตรฐาน (PM2.5 เกินกว่า ๕๐ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร) จำนวน ๒๒ วัน และอยู่ในระดับมีผลกระทบต่อสุขภาพ สีแดง (PM2.5 เกินกว่า ๙๑ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร ขึ้นไป) จำนวน ๔ วัน จังหวัดสุโขทัย เกินมาตรฐาน (PM2.5 เกินกว่า ๕๐ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร) จำนวน ๒๘ วัน และอยู่ในระดับมีผลกระทบต่อสุขภาพ สีแดง (PM2.5 เกินกว่า ๙๑ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร ขึ้นไป) จำนวน ๑๓ วัน และจังหวัดพิษณุโลก เกินมาตรฐาน (PM2.5 เกินกว่า ๕๐ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร) จำนวน ๒๒ วัน และอยู่ในระดับมีผลกระทบต่อสุขภาพ สีแดง (PM2.5 เกินกว่า ๙๑ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร ขึ้นไป) จำนวน ๙ วัน เดือนมีนาคม ๒๕๖๖ เช่น จังหวัดเชียงราย เกินมาตรฐาน (PM2.5 เกินกว่า ๕๐ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร) จำนวน ๒๘ วัน และอยู่ในระดับมีผลกระทบต่อสุขภาพ สีแดง (PM2.5 เกินกว่า ๙๑ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร ขึ้นไป) จำนวน ๑๙ วัน จังหวัดเชียงใหม่ เกินมาตรฐาน (PM2.5 เกินกว่า ๕๐ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร) จำนวน ๒๖ วัน และอยู่ในระดับมีผลกระทบต่อสุขภาพ สีแดง (PM2.5 เกินกว่า ๙๑ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร ขึ้นไป) จำนวน ๑๗ วัน จังหวัดลำปาง เกินมาตรฐาน (PM2.5 เกินกว่า ๕๐ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร) จำนวน ๒๓ วัน และอยู่ในระดับมีผลกระทบต่อสุขภาพ สีแดง (PM2.5 เกินกว่า ๙๑ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตรขึ้นไป) จำนวน ๑๖ วัน จังหวัดลำพูน เกินมาตรฐาน (PM2.5 เกินกว่า ๕๐ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร) จำนวน ๒๗ วัน และอยู่ในระดับมีผลกระทบต่อสุขภาพ สีแดง (PM2.5 เกินกว่า ๙๑ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตรขึ้นไป)

/จำนวน...

ต้องปฏิบัติหรือปฏิบัติหน้าที่ดังกล่าวล่าช้าเกินสมควร ในการแก้ปัญหาฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน (PM2.5) จึงนำคดีมาฟ้องต่อศาล เมื่อวันที่ ๑๐ เมษายน ๒๕๖๖

ศาลได้ตรวจพิจารณากฎหมาย ระเบียบ และข้อบังคับที่เกี่ยวข้องประกอบด้วยแล้ว คดีมีประเด็นที่ต้องวินิจฉัย ๒ ประเด็น ดังนี้

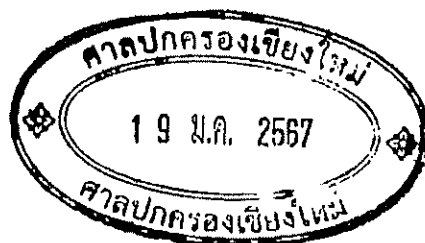
ประเด็นที่หนึ่ง ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ละเลยต่อหน้าที่ตามที่พระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๓๕ กำหนดให้ต้องปฏิบัติหรือปฏิบัติหน้าที่ดังกล่าวล่าช้าเกินสมควร ในการสั่งการให้ส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ หรือบุคคลใดกระทำหรือร่วมกระทำการใด ๆ อันจะมีผลควบคุม ระวัง หรือบรรเทาผลร้ายจากปัญหาฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน (PM2.5) หรือไม่ อย่างไร

พิเคราะห์แล้วเห็นว่า รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา ๔๓ วรรคหนึ่ง บัญญัติว่า บุคคลและชุมชนย่อมมีสิทธิ... (๒) จัดการ บำรุงรักษา และใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม และความหลากหลายทางชีวภาพอย่างสมดุลและยั่งยืนตามวิธีการที่กฎหมายบัญญัติ... มาตรา ๕๑ บัญญัติว่า การใดที่รัฐธรรมนูญบัญญัติให้เป็นหน้าที่ของรัฐตามหมวดนี้ ถ้าการนั้นเป็นการทำเพื่อให้เกิดประโยชน์แก่ประชาชนโดยตรง ย่อมเป็นสิทธิของประชาชนและชุมชนที่จะติดตามและเร่งรัดให้รัฐดำเนินการ รวมตลอดทั้งฟ้องร้องหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้อง เพื่อจัดให้ประชาชนหรือชุมชนได้รับประโยชน์นั้นตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กฎหมายบัญญัติ มาตรา ๕๓ บัญญัติว่า รัฐต้องดูแลให้มีการปฏิบัติตามและบังคับใช้กฎหมายอย่างเคร่งครัด มาตรา ๕๔ วรรคหนึ่ง บัญญัติว่า รัฐต้องดำเนินการให้ประชาชนได้รับบริการสาธารณสุขที่มีประสิทธิภาพอย่างทั่วถึง เสริมสร้างให้ประชาชนมีความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับการส่งเสริมสุขภาพและการป้องกันโรค และส่งเสริม และสนับสนุนให้มีการพัฒนาภูมิปัญญาด้านแพทย์แผนไทยให้เกิดประโยชน์สูงสุด วรรคสอง บัญญัติว่า บริการสาธารณสุขตามวรรคหนึ่ง ต้องครอบคลุมการส่งเสริมสุขภาพ การควบคุม และป้องกันโรค การรักษาพยาบาล และการฟื้นฟูสุขภาพด้วย และวรรคสาม บัญญัติว่า รัฐต้องพัฒนาการบริการสาธารณสุขให้มีคุณภาพและมีมาตรฐานสูงขึ้นไปอย่างต่อเนื่อง และมาตรา ๕๗ บัญญัติว่า รัฐต้อง... (๒) อนุรักษ์ คุ้มครอง บำรุงรักษา ฟื้นฟู บริหารจัดการ และใช้หรือจัดให้มีการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม และความหลากหลายทางชีวภาพ ให้เกิดประโยชน์อย่างสมดุลและยั่งยืน โดยต้องให้ประชาชนและชุมชนในท้องถิ่นที่เกี่ยวข้องมีส่วนร่วมดำเนินการและได้รับประโยชน์จากการดำเนินการดังกล่าวด้วยตามที่กฎหมายบัญญัติ ประกอบกับพระราชบัญญัติสุขภาพแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๐ มาตรา ๕ วรรคหนึ่ง บัญญัติว่า บุคคลมีสิทธิในการดำรงชีวิตในสิ่งแวดล้อมและสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อสุขภาพ พระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๓๕ มาตรา ๔ บัญญัติว่า ในพระราชบัญญัตินี้... “มลพิษ” หมายความว่า ของเสีย วัตถุอันตราย และมลสารอื่นๆ รวมทั้ง กาก ตะกอน หรือสิ่งตกค้างจากสิ่งเหล่านั้น ที่ถูกปล่อยทิ้งจากแหล่งกำเนิดมลพิษ หรือที่มีอยู่ใน

/สิ่งแวดล้อม...

สิ่งแวดล้อมตามธรรมชาติ ซึ่งก่อให้เกิดหรืออาจก่อให้เกิดผลกระทบต่อคุณภาพสิ่งแวดล้อม หรือภาวะที่เป็นพิษภัยอันตรายต่อสุขภาพอนามัยของประชาชนได้ และให้หมายความรวมถึง รังสี ความร้อน แสง เสียง กลิ่น ความสั่นสะเทือน หรือเหตุรำคาญอื่นๆ ที่เกิดหรือถูกปล่อยออกจาก แหล่งกำเนิดมลพิษด้วย “ภาวะมลพิษ” หมายความว่า สภาวะที่สิ่งแวดล้อมเปลี่ยนแปลงหรือปนเปื้อนโดยมลพิษซึ่งทำให้คุณภาพของสิ่งแวดล้อมเสื่อมโทรมลง เช่น มลพิษทางน้ำ มลพิษทางอากาศ มลพิษในดิน “อากาศเสีย” หมายความว่า ของเสียที่อยู่ในสภาพเป็นไอเสีย กลิ่นควัน ก๊าซ เขม่า ฝุ่นละออง เถ้าถ่าน หรือมลสารอื่นที่มีสภาพละเอียดบางเบาจนสามารถรวมตัวอยู่ในบรรยากาศได้ มาตรา ๙ วรรคหนึ่ง บัญญัติว่า เมื่อมีเหตุฉุกเฉินหรือเหตุภัยอันตรายต่อสาธารณสุข อันเนื่องมาจากภัยธรรมชาติ หรือภาวะมลพิษที่เกิดจากการแพร่กระจายของมลพิษ ซึ่งหากปล่อยไว้ เช่นนั้นจะเป็นอันตรายอย่างร้ายแรงต่อชีวิต ร่างกาย หรือสุขภาพอนามัยของประชาชน หรือก่อความเสียหายต่อทรัพย์สินของประชาชน หรือของรัฐเป็นอันมากให้นายกรัฐมนตรีมีอำนาจสั่งตามที่เห็นสมควร ให้ส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ หรือบุคคลใด รวมทั้งบุคคลซึ่งได้รับหรืออาจได้รับอันตรายหรือความเสียหายดังกล่าว กระทำหรือร่วมกันกระทำการใด ๆ อันจะมีผลเป็นการควบคุม ระวัง หรือบรรเทาผลร้ายจากอันตรายและความเสียหายที่เกิดขึ้นนั้นได้อย่างทันที่... และ มาตรา ๑๐ บัญญัติว่า เพื่อเป็นการป้องกันแก้ไข ระวังหรือบรรเทาเหตุฉุกเฉิน หรือเหตุภัยอันตรายจากภาวะมลพิษตามมาตรา ๙ ให้รัฐมนตรีกำหนดมาตรการป้องกันและจัดทำแผนฉุกเฉินเพื่อแก้ไขสถานการณ์ที่เกิดขึ้นไว้ล่วงหน้า มาตรา ๑๒ บัญญัติว่า ให้มีคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ ประกอบด้วย นายกรัฐมนตรีเป็นประธานกรรมการ รองนายกรัฐมนตรีซึ่งนายกรัฐมนตรีมอบหมาย เป็นรองประธานกรรมการคนหนึ่ง รัฐมนตรีว่าการกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เป็นรองประธานกรรมการคนที่สอง... มาตรา ๑๓ บัญญัติว่า คณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ มีอำนาจและหน้าที่ดังต่อไปนี้ (๑) เสนอนโยบายและแผนการส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ เพื่อขอความเห็นชอบจากคณะรัฐมนตรี (๒) กำหนดมาตรฐานคุณภาพสิ่งแวดล้อม ตามมาตรา ๓๒ (๓) พิจารณาให้ความเห็นชอบในแผนจัดการคุณภาพสิ่งแวดล้อมที่รัฐมนตรีเสนอ ตามมาตรา ๓๕ (๔) พิจารณาให้ความเห็นชอบแผนปฏิบัติการเพื่อการจัดการคุณภาพสิ่งแวดล้อม ในระดับจังหวัดตามมาตรา ๓๗... (๗) พิจารณาให้ความเห็นชอบในแผนปฏิบัติการเพื่อป้องกันหรือแก้ไขอันตรายอันเกิดจากการแพร่กระจายของมลพิษหรือภาวะมลพิษที่คณะกรรมการควบคุม มลพิษเสนอตามมาตรา ๕๓ (๑)... (๑๑) กำหนดมาตรการเพื่อเสริมสร้างความร่วมมือและประสานงานระหว่างส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ และเอกชนในเรื่องที่เกี่ยวกับการส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อม... (๑๔) ปฏิบัติการอื่นใดตามที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัตินี้หรือกฎหมายอื่น ให้เป็นอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ และมาตรา ๕๙ บัญญัติว่า ในกรณีที่มีปรากฏว่าท้องที่ใดมีปัญหามลพิษซึ่งมีแนวโน้มที่จะร้ายแรงถึงขนาดเป็นอันตรายต่อสุขภาพอนามัยของประชาชน หรืออาจก่อให้เกิดผลกระทบต่อคุณภาพสิ่งแวดล้อม ให้คณะกรรมการ

/สิ่งแวดล้อม...

สิ่งแวดล้อมแห่งชาติมีอำนาจประกาศในราชกิจจานุเบกษา กำหนดให้ท้องที่นั้นเป็นเขตควบคุมมลพิษ เพื่อดำเนินการควบคุม ลด และขจัดมลพิษได้

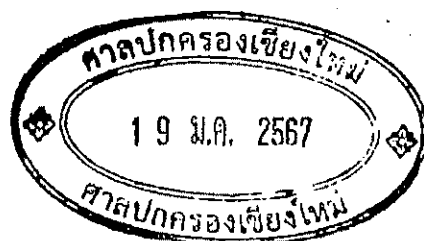
จากบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยและกฎหมายดังกล่าวข้างต้น จะเห็นได้ว่า รัฐมีหน้าที่ที่จะต้องระมัดระวังในการดำเนินการที่อาจส่งผลกระทบต่อทรัพยากรธรรมชาติ คุณภาพสิ่งแวดล้อม สุขภาพ อนามัย และคุณภาพชีวิตเพื่อให้เกิดผลกระทบต่อประชาชน ชุมชน สิ่งแวดล้อม และความหลากหลายทางชีวภาพให้น้อยที่สุด และต้องดำเนินการให้มีการเยียวยา ความเดือดร้อนหรือเสียหายแก่ประชาชนหรือชุมชนที่ได้รับผลกระทบอย่างเป็นธรรมโดยไม่ชักช้า และประชาชนชาวไทยมีสิทธิในการจัดการ และบำรุงรักษาสิ่งแวดล้อมอย่างสมดุลและยั่งยืน ในขณะที่เดียวกันรัฐก็มีหน้าที่ในการคุ้มครอง บำรุงรักษา ปันฟู และบริหารจัดการสิ่งแวดล้อมให้เกิด ประโยชน์อย่างสมดุลและยั่งยืนเช่นกัน โดยต้องให้ประชาชนและชุมชนในท้องถิ่นที่เกี่ยวข้องมีส่วนร่วม ดำเนินการและได้รับประโยชน์จากการดำเนินการดังกล่าวด้วย และโดยที่ปัญหาเกี่ยวกับ ฝุ่นละอองขนาดเล็กไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน (PM2.5) เป็นปัญหาสิ่งแวดล้อมที่ส่งผลกระทบต่อระบบนิเวศ สังคม เศรษฐกิจ และสาธารณสุขในวงกว้าง กอปรกับกฎหมายว่าด้วยการส่งเสริมและรักษา คุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ เป็นกฎหมายซึ่งมีเจตนารมณ์เพื่อส่งเสริมประชาชนและองค์กรเอกชน ให้มีส่วนร่วมในการส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อม จัดระบบการบริหารงานด้านสิ่งแวดล้อม ให้เป็นไปตามหลักการจัดการคุณภาพสิ่งแวดล้อม กำหนดอำนาจหน้าที่ของส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ และราชการส่วนท้องถิ่นให้เกิดการประสานงาน และมีหน้าที่ร่วมกันในการส่งเสริม และรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมและกำหนดแนวทางปฏิบัติในส่วนที่ไม่มีหน่วยงานใดรับผิดชอบ โดยตรง กำหนดมาตรการควบคุมมลพิษด้วยการจัดให้มีระบบบำบัดอากาศเสีย ระบบบำบัดน้ำเสีย ระบบกำจัดของเสีย และเครื่องมือหรืออุปกรณ์ต่าง ๆ เพื่อแก้ไขปัญหาเกี่ยวกับมลพิษ กำหนดหน้าที่ความรับผิดชอบของผู้ที่เกี่ยวข้องกับการก่อให้เกิดมลพิษให้เป็นไปโดยชัดเจน และกำหนดให้มีมาตรการส่งเสริมด้านกองทุนและความช่วยเหลือด้านต่าง ๆ เพื่อเป็นการจูงใจ ให้มีการยอมรับที่จะปฏิบัติหน้าที่ในการรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อม รวมทั้งกำหนดมาตรการ เพื่อเป็นการป้องกันผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นกับทรัพยากรธรรมชาติ คุณภาพสิ่งแวดล้อม สุขภาพ อนามัย คุณภาพชีวิต หรือส่วนได้เสียสำคัญอื่นใดของประชาชน หรือชุมชน หรือสิ่งแวดล้อม อย่างรุนแรง และป้องกัน ควบคุม แก้ไข ระวัง บรรเทา เยียวยาความเดือดร้อนหรือเสียหายแก่ ชีวิต ร่างกาย สุขภาพอนามัย หรือทรัพย์สินของประชาชนจากอันตรายและความเสียหายที่เกิดขึ้น จากภาวะมลพิษได้อย่างทันทั่วทั้งที่ และเมื่อพิจารณาจากบทนิยามคำว่า “ภาวะมลพิษ” คำว่า “อากาศเสีย” และคำว่า “มลพิษ” ตามมาตรา ๔ แห่งพระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพ สิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๓๕ แล้วจะเห็นได้ว่า ปัญหาฝุ่นละอองขนาดเล็กไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน (PM2.5) เป็นกรณีสภาวะที่สิ่งแวดล้อมเปลี่ยนแปลงหรือปนเปื้อนโดยมลพิษซึ่งทำให้คุณภาพของสิ่งแวดล้อม เสื่อมโทรมลง เช่น มลพิษทางอากาศ และฝุ่นละอองขนาดเล็กไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน (PM2.5) ถือว่า

/เป็นของเสีย...

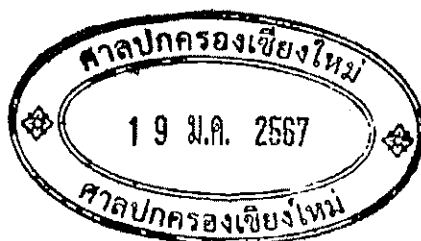
เป็นของเสียที่อยู่ในสภาพเป็นไอเสียบ กลิ่นควัน ก๊าซ เขม่า ฝุ่นละออง ฝ้าถ่าน หรือมลสารอื่นที่มีสภาพละเอียดบางเบาจนสามารถรวมตัวอยู่ในบรรยากาศได้ ซึ่งก่อให้เกิดหรืออาจก่อให้เกิดผลกระทบต่อคุณภาพสิ่งแวดล้อม หรือภาวะที่เป็นพิษ ภัยอันตรายต่อสุขภาพอนามัยของประชาชนได้ โดยที่สถานการณ์ฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน (PM2.5) ที่มีค่าสูงกว่าเกณฑ์มาตรฐานเป็นกรณีที่ดีถือว่าเป็นภาวะมลพิษ ประกอบกับมาตรา ๙ แห่งพระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๓๕ ได้กำหนดให้เมื่อมีเหตุฉุกเฉินหรือเหตุภัยอันตรายต่อสาธารณสุขอันเนื่องมาจากภัยธรรมชาติ หรือภาวะมลพิษที่เกิดจากการแพร่กระจายของมลพิษ ซึ่งหากปล่อยไว้เช่นนั้นจะเป็นอันตรายอย่างร้ายแรงต่อชีวิตร่างกายหรือสุขภาพอนามัยของประชาชน ทั้งในระยะสั้นและระยะยาว หรือก่อความเสียหายต่อทรัพย์สินของประชาชนหรือเศรษฐกิจ การท่องเที่ยวของรัฐเป็นอันมาก เป็นอำนาจของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ โดยมีผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ในฐานะประธานกรรมการของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ที่จะมีอำนาจสั่งการตามที่เห็นสมควรให้ส่วนราชการกระทำหรือร่วมกันกระทำการใด ๆ อันจะมีผลเป็นการควบคุม ระวังหรือบรรเทาผลร้ายจากอันตรายและความเสียหายที่เกิดขึ้นนั้นได้อย่างทันที่ ทั้งนี้ ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ จึงมีหน้าที่ต้องปฏิบัติตามที่พระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๓๕ ในการสั่งการให้ส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ หรือบุคคลใดรวมทั้งบุคคลซึ่งได้รับหรืออาจได้รับอันตรายหรือความเสียหายดังกล่าวกระทำหรือร่วมกระทำการใด ๆ อันจะมีผลในการป้องกัน ควบคุม แก้ไข ระวัง หรือบรรเทาผลร้ายจากปัญหาฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน (PM2.5) ซึ่งถือเป็นมลพิษทางอากาศ ให้อยู่ในเกณฑ์มาตรฐานฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน ในบรรยากาศโดยทั่วไปกำหนดไว้

เมื่อข้อเท็จจริงคดีนี้ปรากฏว่า กรมควบคุมมลพิษได้ออกประกาศกรมควบคุมมลพิษ เรื่อง ดัชนีคุณภาพอากาศของประเทศไทย ลงวันที่ ๒๔ กันยายน ๒๕๖๑ กำหนดว่า ในประกาศนี้ “ดัชนีคุณภาพอากาศ” หมายความว่า ดัชนีที่ใช้เป็นตัวแทนของคุณภาพอากาศ ๑ ค่า ใช้เป็นตัวแทนค่าความเข้มข้นของสารมลพิษทางอากาศ ๖ ชนิด ได้แก่ ฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน (PM2.5) ฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน ๑๐ ไมครอน (PM10) ก๊าซคาร์บอนมอนอกไซด์ (CO) ก๊าซโอโซน (O3) ก๊าซไนโตรเจนไดออกไซด์ (NO2) และก๊าซซัลเฟอร์ไดออกไซด์ (SO2) และดัชนีคุณภาพอากาศแบ่งเป็น ๕ ระดับ การแจ้งเตือนโดยใช้สีเป็นสัญลักษณ์ โดยมีคะแนนตั้งแต่ ๐ ถึงมากกว่า ๒๐๐ โดยดัชนีคุณภาพอากาศ ๑๐๐ มีค่าเทียบเท่ากับมาตรฐานคุณภาพอากาศในบรรยากาศโดยทั่วไป หากดัชนีคุณภาพอากาศมีค่าสูงเกินกว่า ๑๐๐ แสดงว่าความเข้มข้นของมลพิษทางอากาศเกินค่ามาตรฐาน ระดับการแจ้งเตือน มีดังนี้ ดัชนีคุณภาพอากาศ ๐ - ๒๕ เทียบค่าความเข้มข้น PM2.5 เท่ากับ ๐ - ๒๕ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร ระดับดีมาก สีฟ้า หมายถึง คุณภาพอากาศดีมาก เหมาะสำหรับกิจกรรมกลางแจ้ง และการท่องเที่ยว ดัชนีคุณภาพอากาศ ๒๖ - ๕๐ เทียบค่าความเข้มข้น PM2.5 เท่ากับ ๒๖ - ๓๗ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร ระดับดี สีเขียว หมายถึง

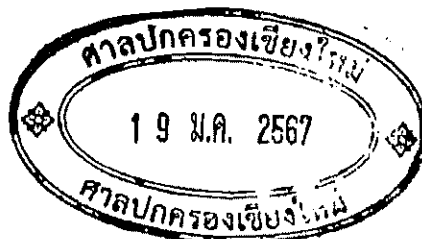
/คุณภาพอากาศ...

คุณภาพอากาศดี สามารถทำกิจกรรมกลางแจ้งและการท่องเที่ยวได้ตามปกติ ดัชนีคุณภาพอากาศ ๕๑ - ๑๐๐ เทียบค่าความเข้มข้น PM2.5 เท่ากับ ๓๘ - ๕๐ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร ระดับปานกลาง สีเหลือง หมายถึง ประชาชนทั่วไปสามารถทำกิจกรรมกลางแจ้งได้ตามปกติ ผู้ที่ต้องดูแลสุขภาพเป็นพิเศษ หากมีอาการเบื้องต้น เช่น ไอ หายใจลำบาก ระคายเคืองตา ควรลดระยะเวลาการทำกิจกรรมกลางแจ้ง ดัชนีคุณภาพอากาศ ๑๐๐ - ๒๐๐ เทียบค่าความเข้มข้น PM2.5 เท่ากับ ๕๑ - ๙๐ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร ระดับเริ่มมีผลกระทบต่อสุขภาพ สีส้ม หมายถึง ประชาชนทั่วไปควรเฝ้าระวังสุขภาพ ถ้ามีอาการเบื้องต้น เช่น ไอ หายใจลำบาก ระคายเคืองตา ควรลดระยะเวลาการทำกิจกรรมกลางแจ้ง หรือใช้อุปกรณ์ป้องกันตนเอง หากมีความจำเป็น ผู้ที่ต้องดูแลสุขภาพเป็นพิเศษ ควรลดระยะเวลาการทำกิจกรรมกลางแจ้ง หรือใช้อุปกรณ์ป้องกันตนเองหากมีความจำเป็นถ้ามีอาการทางสุขภาพ เช่น ไอ หายใจลำบาก ตาอักเสบ แสบหน้าอก ปวดศีรษะ หัวใจเต้นไม่เป็นปกติ คลื่นไส้ อ่อนเพลีย ควรปรึกษาแพทย์ และดัชนีคุณภาพอากาศ ๒๐๑ ขึ้นไป เทียบค่าความเข้มข้น PM2.5 เท่ากับ ๙๑ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร ขึ้นไป ระดับมีผลกระทบต่อสุขภาพ สีแดง หมายถึง ทุกคนควรหลีกเลี่ยงกิจกรรมกลางแจ้ง หลีกเลี่ยงพื้นที่ที่มีมลพิษทางอากาศสูง หรือใช้อุปกรณ์ป้องกันตนเองหากมีความจำเป็น หากมีอาการทางสุขภาพควรปรึกษาแพทย์ และต่อมา ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ได้มีประกาศคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ เรื่อง กำหนดมาตรฐานฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน ในบรรยากาศ โดยทั่วไป ลงวันที่ ๒๓ มิถุนายน ๒๕๖๕ โดยกำหนดให้ (๑) มาตรฐานฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน ในบรรยากาศโดยทั่วไป ค่าเฉลี่ยในเวลา ๒๔ ชั่วโมง จะต้องไม่เกิน ๕๐ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร โดยให้มีผลจนถึงวันที่ ๓๑ พฤษภาคม ๒๕๖๖ และตั้งแต่วันที่ ๑ มิถุนายน ๒๕๖๖ เป็นต้นไป ให้ค่าเฉลี่ยในเวลา ๒๔ ชั่วโมง จะต้องไม่เกิน ๓๗.๕ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร และ (๒) กำหนดมาตรฐานฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน ในบรรยากาศโดยทั่วไป ค่ามัธยฐานเลขคณิต (Arithmetic Mean) ในเวลา ๑ ปี จะต้องไม่เกิน ๑๕ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร ประกอบกับศาลได้แสวงหาข้อเท็จจริงจากบุคคลภายนอก ได้แก่ สำนักงานพัฒนาเทคโนโลยีอวกาศและภูมิสารสนเทศ (สทอภ. หรือ GISTDA) ให้ข้อมูลสำหรับจังหวัดเชียงใหม่ว่า ในปี พ.ศ. ๒๕๖๓ เดือนกุมภาพันธ์ ฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน (PM2.5) มีค่าความเข้มข้นระหว่าง ๕๔.๖ - ๗๗ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร ซึ่งเป็นระดับที่เริ่มมีผลกระทบต่อสุขภาพ (แจ้งเดือนโดยใช้สัญลักษณ์สีส้ม) เดือนมีนาคม ฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน (PM2.5) มีค่าความเข้มข้นระหว่าง ๕๖.๙ - ๙๖.๗ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร ซึ่งเป็นระดับที่เริ่มมีผลกระทบต่อสุขภาพ (แจ้งเดือนโดยใช้สัญลักษณ์สีส้ม) และระดับที่มีผลกระทบต่อสุขภาพ (แจ้งเดือนโดยใช้สัญลักษณ์สีแดง) และเดือนเมษายน ฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน (PM2.5) มีค่าความเข้มข้นระหว่าง ๕๐.๓ - ๘๓.๓ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร ซึ่งเป็นระดับที่เริ่มมีผลกระทบต่อสุขภาพ (แจ้งเดือนโดยใช้สัญลักษณ์สีส้ม) ในปี พ.ศ. ๒๕๖๔ เดือนมกราคม ฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน

/๒.๕ ไมครอน...

๒.๕ ไมครอน (PM2.5) มีค่าความเข้มข้นระหว่าง ๕๑.๖ - ๕๘.๒ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร ซึ่งเป็นระดับที่เริ่มมีผลกระทบต่อสุขภาพ (แจ้งเตือนโดยใช้สัญลักษณ์สีส้ม) เดือนกุมภาพันธ์
 ฝุ่น PM2.5 มีค่าความเข้มข้นระหว่าง ๕๔.๒ - ๖๗.๓ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร ซึ่งเป็นระดับ
 ที่เริ่มมีผลกระทบต่อสุขภาพ (แจ้งเตือนโดยใช้สัญลักษณ์สีส้ม) เดือนมีนาคม ฝุ่นละอองขนาด
 ไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน (PM2.5) มีค่าความเข้มข้นระหว่าง ๖๐.๘ - ๑๑๗.๔ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร
 ซึ่งเป็นระดับที่เริ่มมีผลกระทบต่อสุขภาพ (แจ้งเตือนโดยใช้สัญลักษณ์สีส้ม) และระดับที่มีผลกระทบต่อ
 สุขภาพ (แจ้งเตือนโดยใช้สัญลักษณ์สีแดง) ต่อเนื่องตลอดทั้งเดือน และเดือนเมษายน
 ฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน (PM2.5) มีค่าความเข้มข้นระหว่าง ๕๒.๑ - ๑๔๐.๐ ไมโครกรัม
 ต่อลูกบาศก์เมตร ซึ่งเป็นระดับที่เริ่มมีผลกระทบต่อสุขภาพ (แจ้งเตือนโดยใช้สัญลักษณ์สีส้ม)
 และระดับที่มีผลกระทบต่อสุขภาพ (แจ้งเตือนโดยใช้สัญลักษณ์สีแดง) ในปี พ.ศ. ๒๕๖๕
 เดือนมีนาคม ฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน (PM2.5) มีค่าความเข้มข้นระหว่าง
 ๕๐.๙ - ๕๘.๔ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร ซึ่งเป็นระดับที่เริ่มมีผลกระทบต่อสุขภาพ (แจ้งเตือน
 โดยใช้สัญลักษณ์สีส้ม) และเดือนเมษายน ฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน (PM2.5)
 มีค่าความเข้มข้นระหว่าง ๕๐.๑ - ๘๓.๓ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร ซึ่งเป็นระดับที่เริ่มมีผลกระทบ
 ต่อสุขภาพ (แจ้งเตือนโดยใช้สัญลักษณ์สีส้ม) ในปี พ.ศ. ๒๕๖๖ เดือนมกราคม ฝุ่นละอองขนาด
 ไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน (PM2.5) มีค่าความเข้มข้นระหว่าง ๕๐ - ๕๒.๓ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร
 ซึ่งเป็นระดับที่เริ่มมีผลกระทบต่อสุขภาพ (แจ้งเตือนโดยใช้สัญลักษณ์สีส้ม) เดือนกุมภาพันธ์
 ฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน (PM2.5) มีค่าความเข้มข้นระหว่าง ๕๐.๑ - ๑๗๐.๔
 ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร ซึ่งเป็นระดับที่เริ่มมีผลกระทบต่อสุขภาพ (แจ้งเตือนโดยใช้สัญลักษณ์สีส้ม)
 และระดับที่มีผลกระทบต่อสุขภาพ (แจ้งเตือนโดยใช้สัญลักษณ์สีแดง) เดือนมีนาคม ฝุ่นละออง
 ขนาดไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน (PM2.5) มีค่าความเข้มข้นระหว่าง ๕๐.๒ - ๒๔๒.๒ ไมโครกรัมต่อ
 ลูกบาศก์เมตร ซึ่งเป็นระดับที่เริ่มมีผลกระทบต่อสุขภาพ (แจ้งเตือนโดยใช้สัญลักษณ์สีส้ม)
 และระดับที่มีผลกระทบต่อสุขภาพ (แจ้งเตือนโดยใช้สัญลักษณ์สีแดง) ต่อเนื่องตลอดทั้งเดือน
 เดือนเมษายน ฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน (PM2.5) มีค่าความเข้มข้นระหว่าง
 ๕๔.๔ - ๒๗๗.๙ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร ซึ่งเป็นระดับที่เริ่มมีผลกระทบต่อสุขภาพ (แจ้งเตือน
 โดยใช้สัญลักษณ์สีส้ม) และระดับที่มีผลกระทบต่อสุขภาพ (แจ้งเตือนโดยใช้สัญลักษณ์สีแดง)
 และเดือนพฤษภาคม ฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน (PM2.5) มีค่าความเข้มข้นระหว่าง
 ๕๐.๓ - ๕๓.๘ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร ซึ่งเป็นระดับที่เริ่มมีผลกระทบต่อสุขภาพ (แจ้งเตือน
 โดยใช้สัญลักษณ์สีส้ม) ซึ่งข้อมูลดังกล่าวสอดคล้องกับที่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ให้การต่อศาล
 และตามผลการตรวจวัดฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน (PM2.5) จังหวัดในพื้นที่ภาคเหนือ
 ปี พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๖๖ ของกรมควบคุมมลพิษจะเห็นได้ว่า ขณะที่ผู้ฟ้องคดีทั้งสองจะนำคดีมาฟ้อง
 ต่อศาล (ฟ้องวันที่ ๑๐ เมษายน ๒๕๖๖) ในพื้นที่จังหวัดเชียงใหม่มีค่าปริมาณฝุ่นละอองขนาดเล็ก

/(PM2.5)...

(PM2.5) เกินค่ามาตรฐานต่อเนื่องระหว่างวันที่ ๑๙ มีนาคม ๒๕๖๖ ถึงวันที่ ๒๒ เมษายน ๒๕๖๖ รวม ๓๕ วัน และมีปริมาณฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน (PM2.5) เกินค่ามาตรฐานสูงถึง ๓๖๕ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร (เมื่อวันที่ ๓๐ มีนาคม ๒๕๖๖ ตำบลเมืองนะ อำเภอเชียงดาว จังหวัดเชียงใหม่) ซึ่งเป็นระดับที่มีผลกระทบต่อสุขภาพ แจ้งเตือนโดยใช้สัญลักษณ์สีแดง ประชาชนทุกคนควรหลีกเลี่ยงกิจกรรมกลางแจ้ง หลีกเลี่ยงพื้นที่ที่มีมลพิษทางอากาศสูง หรือใช้อุปกรณ์ป้องกันตนเองหากมีความจำเป็น หากมีอาการทางสุขภาพควรปรึกษาแพทย์ จังหวัดเชียงราย มีค่าปริมาณฝุ่นละอองขนาดเล็ก (PM2.5) เกินค่ามาตรฐานต่อเนื่องระหว่างวันที่ ๒๖ มีนาคม ๒๕๖๖ ถึงวันที่ ๒๐ เมษายน ๒๕๖๖ รวม ๒๘ วัน และมีปริมาณฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน (PM2.5) เกินค่ามาตรฐานสูงถึง ๓๓๘ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร (เมื่อวันที่ ๘ เมษายน ๒๕๖๖ ตำบลเวียง อำเภอเชียงของ จังหวัดเชียงราย) ซึ่งเป็นระดับที่มีผลกระทบต่อสุขภาพ แจ้งเตือนโดยใช้สัญลักษณ์สีแดง ประชาชนทุกคนควรหลีกเลี่ยงกิจกรรมกลางแจ้ง หลีกเลี่ยงพื้นที่ที่มีมลพิษทางอากาศสูง หรือใช้อุปกรณ์ป้องกันตนเองหากมีความจำเป็น หากมีอาการทางสุขภาพควรปรึกษาแพทย์ จังหวัดแม่ฮ่องสอน มีค่าปริมาณฝุ่นละอองขนาดเล็ก (PM2.5) เกินค่ามาตรฐานต่อเนื่องระหว่างวันที่ ๒๒ มีนาคม ๒๕๖๖ ถึงวันที่ ๒๒ เมษายน ๒๕๖๖ รวม ๓๒ วัน และมีปริมาณฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน (PM2.5) เกินค่ามาตรฐานสูงถึง ๔๒๒ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร (เมื่อวันที่ ๓๑ มีนาคม ๒๕๖๖ ตำบลเวียงใต้ อำเภอป่าใจ จังหวัดแม่ฮ่องสอน) ซึ่งเป็นระดับที่มีผลกระทบต่อสุขภาพ แจ้งเตือนโดยใช้สัญลักษณ์สีแดง ประชาชนทุกคนควรหลีกเลี่ยงกิจกรรมกลางแจ้ง หลีกเลี่ยงพื้นที่ที่มีมลพิษทางอากาศสูง หรือใช้อุปกรณ์ป้องกันตนเองหากมีความจำเป็น หากมีอาการทางสุขภาพควรปรึกษาแพทย์ จังหวัดน่าน มีค่าปริมาณฝุ่นละอองขนาดเล็ก (PM2.5) เกินค่ามาตรฐานต่อเนื่องระหว่างวันที่ ๒๔ มีนาคม ๒๕๖๖ ถึงวันที่ ๑๗ เมษายน ๒๕๖๖ รวม ๒๕ วัน และมีปริมาณฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน (PM2.5) เกินค่ามาตรฐานสูงถึง ๔๑๘ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร (เมื่อวันที่ ๗ เมษายน ๒๕๖๖ ตำบลห้วยโก๋น อำเภอเฉลิมพระเกียรติ จังหวัดน่าน) ซึ่งเป็นระดับที่มีผลกระทบต่อสุขภาพ แจ้งเตือนโดยใช้สัญลักษณ์สีแดง ประชาชนทุกคนควรหลีกเลี่ยงกิจกรรมกลางแจ้ง หลีกเลี่ยงพื้นที่ที่มีมลพิษทางอากาศสูง หรือใช้อุปกรณ์ป้องกันตนเองหากมีความจำเป็น หากมีอาการทางสุขภาพควรปรึกษาแพทย์ จังหวัดพะเยา มีค่าปริมาณฝุ่นละอองขนาดเล็ก (PM2.5) เกินค่ามาตรฐานต่อเนื่องระหว่างวันที่ ๒๕ มีนาคม ๒๕๖๖ ถึงวันที่ ๙ เมษายน ๒๕๖๖ รวม ๑๖ วัน และมีปริมาณฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน (PM2.5) เกินค่ามาตรฐานสูงถึง ๒๓๔ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร (เมื่อวันที่ ๗ เมษายน ๒๕๖๖ ตำบลบ้านด้อม อำเภอเมือง จังหวัดพะเยา) ซึ่งเป็นระดับที่มีผลกระทบต่อสุขภาพ แจ้งเตือนโดยใช้สัญลักษณ์สีแดง ประชาชนทุกคนควรหลีกเลี่ยงกิจกรรมกลางแจ้ง หลีกเลี่ยงพื้นที่ที่มีมลพิษทางอากาศสูง หรือใช้อุปกรณ์ป้องกันตนเองหากมีความจำเป็น หากมีอาการทางสุขภาพควรปรึกษาแพทย์ และยังปรากฏว่า ในปี พ.ศ. ๒๕๖๖ ระยะเวลาของค่าปริมาณฝุ่นละออง

/ขนาดไม่เกิน...

ขนาดไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน (PM2.5) สูงเกินค่ามาตรฐานมีช่วงระยะเวลาที่มีฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน (PM2.5) ที่ยาวนานมากขึ้น กล่าวคือ ในปี พ.ศ. ๒๕๖๓ เริ่มมีฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน (PM2.5) ตั้งแต่ปลายเดือนมกราคมจนถึงปลายเดือนเมษายน ในปี พ.ศ. ๒๕๖๔ เริ่มมีฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน (PM2.5) เริ่มตั้งแต่กลางเดือนมกราคมจนถึงปลายเดือนพฤษภาคม ในปี พ.ศ. ๒๕๖๕ เริ่มมีฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน (PM2.5) เริ่มตั้งแต่ปลายเดือนมกราคมจนถึงต้นเดือนพฤษภาคม ๒๕๖๕ และในปี พ.ศ. ๒๕๖๖ เริ่มมีฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน (PM2.5) เริ่มตั้งแต่ปลายเดือนธันวาคม ๒๕๖๕ ยาวนานจนถึงกลางเดือนพฤษภาคม ๒๕๖๖

นอกจากนี้ คณะบดีคณะแพทยศาสตร์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ผู้อำนวยการโรงพยาบาลมหาราชนครเชียงใหม่ และผู้อำนวยการสำนักงานหลักประกันสุขภาพแห่งชาติเขต ๑ (เชียงใหม่) ให้ข้อมูลที่สอดคล้องกันว่า ฝุ่นละอองขนาดเล็ก (PM2.5) เป็นปัจจัยเสี่ยงสำคัญที่ทำให้เกิดกลุ่มโรค ๓ กลุ่ม ได้แก่ กลุ่มโรคติดเชื้อ กลุ่มโรคภูมิแพ้ และกลุ่มโรคไม่ติดต่อ ปัจจุบันค่าเฉลี่ยฝุ่นรายปีของจังหวัดเชียงใหม่ก่อนปี พ.ศ. ๒๕๖๖ มีค่าประมาณ ๓๐ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร ซึ่งสูงกว่าค่ามาตรฐานองค์การอนามัยโลกถึง ๑๕ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร ทำให้อัตราการเสียชีวิตของประชากรเชียงใหม่สูงกว่าประชากรในประเทศที่มีค่าฝุ่นต่ำกว่ามาตรฐานองค์การอนามัยโลกถึงร้อยละ ๒๐ ส่วนมลพิษของฝุ่นทำให้เกิดอันตรายต่อสุขภาพของมนุษย์และผลกระทบจากมลพิษของฝุ่นต่อสุขภาพของประชาชนทั่วไป ได้แก่ ผู้สูงอายุ เป็นกลุ่มประชากรที่มักจะมีโรคประจำตัวเกี่ยวกับระบบหัวใจและหลอดเลือดเดิม เมื่อมีฝุ่นหรือสารก่อการอักเสบจากฝุ่นเข้าสู่กระแสโลหิตจะทำให้เกิดการอักเสบของเส้นเลือด ย่อมส่งผลกระทบต่อทุกอวัยวะ โดยเฉพาะอย่างยิ่งหัวใจและสมองเพิ่มขึ้น ผลกระทบต่อหญิงตั้งครรภ์ ในมารดาที่สัมผัสมลพิษทางอากาศ ในขณะที่ตั้งครรภ์จะส่งผลกระทบต่อทารกแรกเกิดมีน้ำหนักตัวน้อยลง เพิ่มความเสี่ยงต่อการคลอดก่อนกำหนด ทารกตายก่อนคลอด การเกิดความพิการของทารกในครรภ์ โดยเฉพาะความพิการของหัวใจ การเกิดทารกผิดปกติ การเกิดอาการหอบหืดในสตรีตั้งครรภ์ และการเกิดภาวะความดันโลหิตสูงขณะตั้งครรภ์ (ภาวะครรภ์เป็นพิษ) และผลกระทบต่อเด็กเล็ก จะทำให้เกิดการอักเสบของถุงลม ทำให้พัฒนาการของถุงลมหยุดชะงักและทำให้ถุงลมไม่สามารถเจริญพัฒนาต่อไปจนเท่ากับผู้ใหญ่ปกติได้ และจากข้อมูลย้อนหลังของการเสียชีวิตในจังหวัดเชียงใหม่ของสำนักบริหารการทะเบียน กรมการปกครอง ระหว่างปี พ.ศ. ๒๕๕๙ - ๒๕๖๑ พบว่า อัตราการเสียชีวิตจากการกำเริบของโรคปอดอุดกั้นเรื้อรังถึงร้อยละ ๗.๒ - ๘.๙ ผลกระทบต่อระบบหัวใจและหลอดเลือด ซึ่งจะกระตุ้นการอักเสบภายในของร่างกายทำให้เกิดการอักเสบของผนังหลอดเลือดและเปลี่ยนแปลงของเซลล์ผนังหลอดเลือด การเปลี่ยนแปลงของระบบประสาทอัตโนมัติเพิ่มการแข็งตัวของเลือดทำให้เกิดปัญหาโรคหลอดเลือดหัวใจโรคหัวใจเต้นผิดจังหวะจนกระทั่งการเสียชีวิต ผลกระทบต่อระบบประสาทพบว่าทำให้เพิ่มโอกาสในการเกิดอัมพาตและ

/โรคหลอดเลือด...

โรคหลอดเลือดสมองครั้งใหม่ขึ้นร้อยละ ๒๔ และยังทำให้เป็นอัมพาตที่รุนแรงและเสียชีวิตเพิ่มถึง ร้อยละ ๓๐ นอกจากนี้ ยังมีผลต่อสมองโดยตรงจากการสูดดมเข้าไปกระตุ้นโปรตีนชยะที่อยู่ใน สมองที่เป็นแหล่งกำเนิดโรคสมองเสื่อมหรืออัลไซล์เมอร์ สำหรับเด็กอายุ ๙ - ๑๐ ขวบ ที่อาศัยใน พื้นที่ซึ่งมีมลภาวะฝุ่นพิษสูง มีแนวโน้มในการพัฒนาของสมองช้าหรือความฉลาดทางสติปัญญาต่ำ (IQ ต่ำ) แสดงให้เห็นว่าประชากรในจังหวัดเชียงใหม่จะมีอายุขัยสั้นลง ๒.๕ ปี

ผู้อำนวยการสำนักงานหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ เขต ๑ เชียงใหม่ ชี้แจงว่า ผู้ป่วยที่เข้ารับบริการแบบผู้ป่วยนอก ตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๖๑ - ๒๕๖๔ ปีละประมาณ ๗ ล้าน ๕ แสนคน จำนวน ๒๘ ล้านครั้ง และในปี พ.ศ. ๒๕๖๕ เพิ่มขึ้นประมาณ ๘ ล้าน ๗ แสนคน จำนวน ๓๑ ล้านครั้ง สำหรับผู้ป่วยที่เข้ารับบริการแบบผู้ป่วยใน ตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๖๑ - ๒๕๖๔ จำนวนผู้ป่วยอยู่ในช่วง ๒ แสนคน ถึง ๓ แสนกว่าคน และ ๓ - ๕ แสนครั้งต่อปีและมีแนวโน้ม เพิ่มขึ้น นอกจากนี้ การบริหารจัดการทางการแพทย์และงบประมาณในการดำเนินการเกี่ยวกับ โรคทางเดินหายใจ โดยพบผู้ป่วยนอกพื้นที่จังหวัดเชียงใหม่ที่มีจำนวนมากที่สุด ได้แก่ โรคปอด อุดกั้นเรื้อรัง โรคหอบหืด โรคปอดอุดกั้นเรื้อรังกำเริบ โรคมะเร็งปอด และโรคหอบหืดกำเริบ ตามลำดับ โดยที่ในปีงบประมาณ ๒๕๖๔ - ๒๕๖๕ มีแนวโน้มผู้ป่วยนอกทั้ง ๕ โรค ลดลงเล็กน้อย สำหรับปีงบประมาณ ๒๕๖๖ ในช่วง ๗ เดือนที่ผ่านมาในจังหวัดเชียงใหม่โรคหอบหืดกำเริบ มีแนวโน้มเพิ่มขึ้น และข้อมูลผู้ป่วยในพื้นที่จังหวัดเชียงใหม่ที่มีจำนวนมากที่สุด ได้แก่ โรคปอดอุดกั้นเรื้อรัง โรคปอดอุดกั้นเรื้อรังกำเริบ โรคมะเร็งปอด และโรคหอบหืด ตามลำดับ ในปีงบประมาณ ๒๕๖๔ - ๒๕๖๕ มีแนวโน้มลดลง สำหรับปีงบประมาณ ๒๕๖๖ ผู้ป่วยในทั้ง ๕ โรค มีแนวโน้มเพิ่มขึ้น และข้อมูลจากผู้อำนวยการโรงพยาบาลมหาราชนครเชียงใหม่ เกี่ยวกับการตรวจรักษาผู้ป่วยนอกและผู้ป่วยในของโรงพยาบาลมหาราชนครเชียงใหม่ ในปี พ.ศ. ๒๕๖๑ จนถึงปี พ.ศ. ๒๕๖๖ ได้แก่ โรคหืดกำเริบเฉียบพลัน การกำเริบเฉียบพลัน ของโรคปอดอุดกั้นเรื้อรัง ปอดอักเสบติดเชื้อ หัวใจขาดเลือด หัวใจวาย โรคหลอดเลือดสมอง และติดเชื้อในกระแสเลือด โดยที่ในปี พ.ศ. ๒๕๖๑ มียอดรวมผู้ป่วยนอกและผู้ป่วยใน จำนวน ๒,๕๔๙ ราย ในปี พ.ศ. ๒๕๖๒ มียอดรวมผู้ป่วยนอกและผู้ป่วยใน จำนวน ๒,๗๒๔ ราย ในปี พ.ศ. ๒๕๖๓ มียอดรวมผู้ป่วยนอกและผู้ป่วยใน จำนวน ๒,๔๑๘ ราย ในปี พ.ศ. ๒๕๖๔ มียอดรวมผู้ป่วยนอกและผู้ป่วยใน จำนวน ๒,๓๓๘ ราย ในปี พ.ศ. ๒๕๖๕ มียอดรวมผู้ป่วยนอก และผู้ป่วยใน จำนวน ๒,๔๑๘ ราย และในปี พ.ศ. ๒๕๖๖ มียอดรวมผู้ป่วยนอกและผู้ป่วยใน จำนวน ๒,๘๖๙ ราย

เมื่อได้พิจารณาจากข้อมูลที่ได้จากผู้ฟ้องคดีทั้งสิบ ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ และพยานบุคคลภายนอกซึ่งมีความรู้ความเชี่ยวชาญเกี่ยวกับปัญหาฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน (PM2.5) ดังกล่าวข้างต้นแล้ว เห็นว่า กรณีเป็นที่ประจักษ์ว่าจังหวัดหลายพื้นที่ ในภาคเหนือประสบกับปัญหาสถานการณ์ฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน (PM2.5)

/ที่มีค่าสูงกว่า...

ที่มีค่าสูงกว่าเกณฑ์มาตรฐานตามที่กฎหมายกำหนดอย่างต่อเนื่องมาระยะเวลาหนึ่งจนถึงวันที่ผู้ฟ้องคดีทั้งสองยื่นคำฟ้อง (วันที่ ๑๐ เมษายน ๒๕๖๖) จริง และเป็นกรณีที่เกิดว่าเป็นภาวะมลพิษซึ่งเมื่อมีเหตุฉุกเฉินหรือเหตุภัยอันตรายต่อสาธารณชนอันเนื่องมาจากภาวะมลพิษที่เกิดจากการแพร่กระจายของมลพิษ และหากปล่อยไว้เช่นนั้นจะมีแนวโน้มที่ร้ายแรงจนถึงขนาดเป็นอันตรายต่อสุขภาพอนามัยของประชาชนทั้งในระยะสั้นและระยะยาว และก่อให้เกิดผลกระทบเสียหายต่อคุณภาพสิ่งแวดล้อมในท้องที่จังหวัดเชียงใหม่และพื้นที่อื่นในภาคเหนือ และมีแนวโน้มว่าจะเกิดขึ้นอีกต่อไปในอนาคต หากไม่ได้รับการป้องกัน ควบคุม บรรเทา และแก้ไขอย่างมีประสิทธิภาพและทันท่วงทีจะเป็นอันตรายอย่างร้ายแรงต่อชีวิต ร่างกายหรือสุขภาพอนามัยของประชาชนทั้งระยะสั้นและระยะยาว หรือก่อความเสียหายต่อทรัพย์สินของประชาชนหรือของรัฐเป็นอันมาก ซึ่งผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ พึงใช้อำนาจสั่งการตามที่เห็นสมควรให้ส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจหรือบุคคลใด กระทำการใด ๆ อันจะมีผลเป็นการควบคุม ระวังหรือบรรเทาผลร้ายจากอันตรายและความเสียหายที่เกิดขึ้นนั้นได้อย่างทันท่วงที และเพื่อเป็นการป้องกันแก้ไข ระวังหรือบรรเทาเหตุฉุกเฉิน หรือเหตุภัยอันตรายจากภาวะมลพิษดังกล่าว ตามมาตรา ๙ แห่งพระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๓๕ ซึ่งเป็นอำนาจสั่งการตามกฎหมายเฉพาะและมีเจตนารมณ์เพื่อเป็นการป้องกัน ควบคุม แก้ไข ระวัง บรรเทา เยียวยาความเดือดร้อน หรือเสียหายแก่ชีวิต ร่างกาย สุขภาพอนามัยและความเสียหายที่เกิดขึ้นจากภาวะมลพิษได้อย่างทันท่วงทีประการหนึ่ง แม้ว่าผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ จะได้ดำเนินการดังกล่าวเพื่อสั่งการให้มีการป้องกันและแก้ไขปัญหาฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน (PM2.5) ก็ตาม แต่เมื่อปรากฏว่าผู้ฟ้องคดีทั้งสองและประชาชนที่อาศัยอยู่ในจังหวัดเชียงใหม่และพื้นที่อื่นในภาคเหนือตกอยู่ในภาวะที่ได้รับผลกระทบต่อสุขภาพอันเกิดจากปัญหามลพิษฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน (PM2.5) ซึ่งเกินกว่าค่ามาตรฐานที่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ กำหนดไว้เป็นอย่างมาก เป็นระยะเวลาานานและต่อเนื่องตามข้อเท็จจริงที่รับฟังเป็นที่ยุติแล้วข้างต้น กรณีจึงถือได้ว่า ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ปฏิบัติหน้าที่ตามที่มาตรา ๙ แห่งพระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๓๕ ล่าช้าเกินสมควร ในการสั่งการและแก้ไขปัญหาฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน (PM2.5) ให้เป็นไปตามประกาศคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ เรื่อง กำหนดมาตรฐานฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน ในบรรยากาศโดยทั่วไป ลงวันที่ ๒๓ มิถุนายน ๒๕๖๕ และประกาศกรมควบคุมมลพิษ เรื่อง ดัชนีคุณภาพอากาศของประเทศไทย ลงวันที่ ๒๔ กันยายน ๒๕๖๑ (ซึ่งใช้บังคับในขณะนั้น)

ประเด็นที่สอง ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ละเลยต่อหน้าที่ตามที่พระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๓๕ กำหนดให้ต้องปฏิบัติหรือปฏิบัติหน้าที่ดังกล่าวล่าช้าเกินสมควร ในการแก้ไขปัญหามลพิษหรือบรรเทาผลร้ายจากฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน (PM2.5) หรือไม่ อย่างไร

/พิเคราะห์...

พิเคราะห์แล้วเห็นว่า พระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๓๕ มาตรา ๑๓ บัญญัติว่า คณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติมีอำนาจและหน้าที่ดังต่อไปนี้ (๑) เสนอนโยบายและแผนการส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ เพื่อขอความเห็นชอบจากคณะรัฐมนตรี (๒) กำหนดมาตรฐานคุณภาพสิ่งแวดล้อมตามมาตรา ๓๒ (๓) พิจารณาให้ความเห็นชอบในแผนจัดการคุณภาพสิ่งแวดล้อมที่รัฐมนตรีเสนอตามมาตรา ๓๕ (๔) พิจารณาให้ความเห็นชอบแผนปฏิบัติการเพื่อการจัดการคุณภาพสิ่งแวดล้อมในระดับจังหวัด ตามมาตรา ๓๗... (๗) พิจารณาให้ความเห็นชอบในแผนปฏิบัติการเพื่อป้องกันหรือแก้ไขอันตรายอันเกิดจากการแพร่กระจายของมลพิษหรือภาวะมลพิษที่คณะกรรมการควบคุมมลพิษเสนอตามมาตรา ๕๓ (๑)... (๑๑) กำหนดมาตรการเพื่อเสริมสร้างความร่วมมือและประสานงานระหว่างส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ และเอกชนในเรื่องที่เกี่ยวกับการส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อม... (๑๔) ปฏิบัติการอื่นใดตามที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัตินี้หรือกฎหมายอื่นให้เป็นอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ มาตรา ๓๒ วรรคหนึ่ง บัญญัติว่า เพื่อประโยชน์ในการส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อม ให้คณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติมีอำนาจประกาศในราชกิจจานุเบกษา กำหนดมาตรฐานคุณภาพสิ่งแวดล้อมในเรื่องดังต่อไปนี้... (๔) มาตรฐานคุณภาพอากาศในบรรยากาศโดยทั่วไป... มาตรา ๓๗ วรรคหนึ่ง บัญญัติว่า เมื่อได้ประกาศใช้แผนจัดการคุณภาพสิ่งแวดล้อมในราชกิจจานุเบกษาแล้ว ให้ผู้ว่าราชการจังหวัดในท้องที่เขตพื้นที่คุ้มครองสิ่งแวดล้อมตามมาตรา ๔๓ หรือเขตควบคุมมลพิษตามมาตรา ๕๙ มีหน้าที่จัดทำแผนปฏิบัติการเพื่อการจัดการคุณภาพสิ่งแวดล้อมในระดับจังหวัด เสนอขอความเห็นชอบต่อคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติภายในหนึ่งร้อยยี่สิบวัน นับแต่วันที่คณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติได้แจ้งให้จังหวัดนั้นจัดทำแผนปฏิบัติการเพื่อการจัดการคุณภาพสิ่งแวดล้อมในระดับจังหวัด แต่ถ้ามีเหตุอันสมควร คณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติอาจขยายระยะเวลาดังกล่าวออกไปได้อีกตามความเหมาะสม มาตรา ๕๙ บัญญัติว่า ในกรณีที่ปรากฏว่าท้องที่ใดมีปัญหามลพิษซึ่งมีแนวโน้มที่จะร้ายแรงถึงขนาดเป็นอันตรายต่อสุขภาพอนามัยของประชาชนหรืออาจก่อให้เกิดผลกระทบเสียหายต่อคุณภาพสิ่งแวดล้อม ให้คณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติมีอำนาจประกาศในราชกิจจานุเบกษากำหนดให้ท้องที่นั้นเป็นเขตควบคุมมลพิษเพื่อดำเนินการควบคุม ลด และขจัดมลพิษได้ จากบทบัญญัติของกฎหมายดังกล่าว เห็นว่า ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ มีอำนาจและหน้าที่ในการเสนอนโยบายและแผนการส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ เพื่อขอความเห็นชอบจากคณะรัฐมนตรี ประกาศในราชกิจจานุเบกษา กรณีกำหนดมาตรฐานคุณภาพอากาศในบรรยากาศโดยทั่วไป พิจารณาให้ความเห็นชอบในแผนจัดการคุณภาพสิ่งแวดล้อมที่รัฐมนตรีเสนอ พิจารณาให้ความเห็นชอบแผนปฏิบัติการเพื่อการจัดการคุณภาพสิ่งแวดล้อมในระดับจังหวัด พิจารณาให้ความเห็นชอบในแผนปฏิบัติการเพื่อป้องกันหรือแก้ไขอันตรายอันเกิดจากการแพร่กระจายของมลพิษหรือภาวะมลพิษ

/ที่คณะกรรมการ...

ที่คณะกรรมการควบคุมมลพิษเสนอ กำหนดมาตรการเพื่อเสริมสร้างความร่วมมือและประสานงานระหว่างส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ และเอกชนในเรื่องที่เกี่ยวกับการส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อม นอกจากนี้ ในกรณีที่น่าปรากฏว่าท้องที่ใดมีปัญหามลพิษซึ่งมีแนวโน้มที่จะร้ายแรงถึงขนาดเป็นอันตรายต่อสุขภาพอนามัยของประชาชน หรืออาจก่อให้เกิดผลกระทบเสียหายต่อคุณภาพสิ่งแวดล้อม ให้คณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติมีอำนาจประกาศในราชกิจจานุเบกษา กำหนดให้ท้องที่นั้นเป็นเขตควบคุมมลพิษเพื่อดำเนินการควบคุมลด และขจัดมลพิษ และปฏิบัติการอื่นใดตามที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๓๕ หรือกฎหมายอื่นให้เป็นหน้าที่ของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ดังนั้น ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ จึงมีหน้าที่ต้องปฏิบัติตามที่กฎหมายดังกล่าวกำหนดไว้

เมื่อข้อเท็จจริงปรากฏว่า จังหวัดในพื้นที่ภาคเหนือของประเทศไทยตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบันและคาดว่าจะเกิดมีขึ้นในอนาคตอันใกล้นี้ประสบกับปัญหาฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน (PM2.5) โดยคณะรัฐมนตรีในการประชุมเมื่อวันที่ ๑๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๒ เห็นว่าปัญหาฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน (PM2.5) มีค่าสูงเกินค่ามาตรฐานที่เกิดขึ้นเป็นประจำและเป็นปัญหาในหลายจังหวัดของพื้นที่ภาคเหนือ ภาคกลาง และภาคตะวันออกเฉียงเหนือ รวมทั้งพื้นที่กรุงเทพมหานครและปริมณฑล ซึ่งส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม เศรษฐกิจ และสุขภาพของประชาชนและมีแนวโน้มที่จะขยายตัวเป็นปัญหาสำคัญไปยังจังหวัดข้างเคียงในภูมิภาคอีกด้วย โดยแหล่งกำเนิดฝุ่นละอองที่สำคัญ ได้แก่ การเผาในที่โล่ง การจราจรขนส่ง และอุตสาหกรรม การแก้ไขปัญหาดังกล่าวจึงจำเป็นต้องดำเนินการอย่างเร่งด่วน เป็นระบบ มีความร่วมมือของหน่วยงานภาครัฐ เอกชน และประชาชน คณะรัฐมนตรีจึงมีมติให้มีการแก้ไขปัญหามลภาวะด้านฝุ่นละอองเป็นวาระแห่งชาติ เพื่อให้การดำเนินการแก้ไขปัญหาดังกล่าวเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล ทั้งนี้ ให้ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ เป็นกลไกหลักร่วมกับกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องดำเนินการขับเคลื่อนวาระแห่งชาติดังกล่าวให้เกิดผลเป็นรูปธรรมโดยเร็ว นอกจากนี้ ข้อเท็จจริงยังปรากฏจากคำชี้แจงของกรมควบคุมมลพิษว่าค่าฝุ่น ปี พ.ศ. ๒๕๖๖ พื้นที่ภาคเหนือ ปรากฏว่าเดือนกุมภาพันธ์ ๒๕๖๖ เช่น ตำบลเวียง อำเภอเชียงของ จังหวัดเชียงราย เกินมาตรฐาน ๒๑ วัน ตำบลหางดง อำเภอฮอด จังหวัดเชียงใหม่ เกินมาตรฐาน ๒๔ วัน ตำบลพระบาท อำเภอเมือง จังหวัดลำปาง เกินมาตรฐาน ๒๑ วัน ตำบลลี่ อำเภอลี่ จังหวัดลำพูน เกินมาตรฐาน ๒๐ วัน ตำบลโนนเวียง อำเภอเมือง จังหวัดน่าน เกินมาตรฐาน ๒๖ วัน ตำบลธานี อำเภอเมือง จังหวัดสุโขทัย เกินมาตรฐาน ๒๘ วัน และตำบลในเมือง อำเภอเมือง จังหวัดพิษณุโลก เกินมาตรฐาน ๒๒ วัน เดือนมีนาคม ๒๕๖๖ เช่น ตำบลเวียงพางคำ อำเภอแม่สาย จังหวัดเชียงราย เกินมาตรฐาน ๒๘ วัน ตำบลช้างเผือก อำเภอเมือง และตำบลเมืองนะ อำเภอเชียงดาว จังหวัดเชียงใหม่

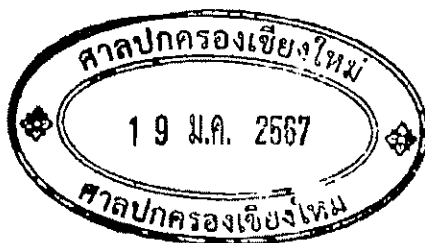
/เกินมาตรฐาน...

เกินมาตรฐาน ๒๖ วัน ตำบลพระบาท อำเภอเมือง จังหวัดลำปาง เกินมาตรฐาน ๒๓ วัน ตำบลลี่ อำเภอลี้ จังหวัดลำพูน เกินมาตรฐาน ๒๗ วัน ตำบลจองคำ อำเภอเมือง จังหวัดแม่ฮ่องสอน เกินมาตรฐาน ๓๑ วัน ตำบลในเวียง อำเภอเมือง จังหวัดน่าน เกินมาตรฐาน ๓๑ วัน ตำบลนาจักร อำเภอเมือง จังหวัดแพร่ เกินมาตรฐาน ๒๖ วัน ตำบลแม่ปะ และอำเภอแม่สอด จังหวัดตาก เกินมาตรฐาน ๒๕ วัน และเดือนเมษายน ๒๕๖๖ เช่น ตำบลเวียง อำเภอเชียงของ จังหวัดเชียงราย เกินมาตรฐาน ๒๘ วัน ตำบลช้างเผือก อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ เกินมาตรฐาน ๒๕ วัน และตำบลเมืองนะ อำเภอเชียงดาว จังหวัดเชียงใหม่ เกินมาตรฐาน ๒๖ วัน ตำบลเวียงพระบาท อำเภอเมือง จังหวัดลำปาง เกินมาตรฐาน ๒๕ วัน ตำบลลี่ อำเภอลี้ จังหวัดลำพูน เกินมาตรฐาน ๒๗ วัน ตำบลเวียงใต้ อำเภอปาย จังหวัดแม่ฮ่องสอน เกินมาตรฐาน ๓๐ วัน ตำบลในเวียง อำเภอเมือง จังหวัดน่าน เกินมาตรฐาน ๓๐ วัน ตำบลนาจักร อำเภอเมือง จังหวัดแพร่ เกินมาตรฐาน ๒๓ วัน ตำบลบ้านต๋อม อำเภอเมือง จังหวัดพะเยา เกินมาตรฐาน ๒๓ วัน และตำบลในเมือง อำเภอเมือง จังหวัดพิษณุโลก เกินมาตรฐาน ๒๔ วัน แม้ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ จะให้การว่า ในการประชุมครั้งที่ ๕/๒๕๖๒ เมื่อวันที่ ๕ สิงหาคม ๒๕๖๒ ได้มีมติเห็นชอบ แผนปฏิบัติการขับเคลื่อนวาระแห่งชาติ “การแก้ไขปัญหามลพิษด้านฝุ่นละออง” เพื่อใช้เป็น แนวทางปฏิบัติในการดำเนินการแก้ไขปัญหามลพิษด้านฝุ่นละอองในภาพรวมของประเทศ และในพื้นที่ วิกฤต โดยการบูรณาการดำเนินงานร่วมกันทุกภาคส่วน และให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกำหนด ขั้นตอนและการปฏิบัติงานที่ชัดเจนในช่วงสถานการณ์วิกฤตปัญหามลพิษด้านฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน (PM2.5) ซึ่งมี ๓ มาตรการสำคัญ ได้แก่ (๑) การเพิ่มประสิทธิภาพในการบริหารจัดการเชิงพื้นที่ (๒) การป้องกันและลดการเกิดมลพิษที่ต้นทาง (แหล่งกำเนิด) และ (๓) การเพิ่ม ประสิทธิภาพการบริหารจัดการมลพิษ ซึ่งได้กำหนดแนวทางการดำเนินงานเป็น ๓ ระยะ ได้แก่ ระยะเร่งด่วนหรือช่วงวิกฤติ ระยะปานกลางหรือระยะสั้น (พ.ศ. ๒๕๖๒ - ๒๕๖๔) และระยะยาว (พ.ศ. ๒๕๖๕ - ๒๕๖๗) โดยเฉพาะมาตรการที่ ๑ การเพิ่มประสิทธิภาพในการบริหารจัดการ เชิงพื้นที่ที่มีวัตถุประสงค์ที่จะมุ่งเน้นการบริหารจัดการ/ควบคุมมลพิษจากแหล่งกำเนิดในเชิงพื้นที่ โดยการกำหนดแนวทางปฏิบัติในการแก้ไขปัญหามลพิษในช่วงวิกฤตสถานการณ์ รวมถึงการดำเนินงาน ในระยะเร่งด่วนในการแก้ไขปัญหามลพิษทางอากาศเพื่อรองรับสถานการณ์ในช่วงวิกฤต ทั้งนี้ ในช่วงระหว่างเกิดสถานการณ์วิกฤต (ธันวาคมถึงเมษายน) เป็นชั้นปฏิบัติการช่วงปริมาณ ฝุ่นละออง PM2.5 เกินมาตรฐานเพื่อให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องหรือผู้มีอำนาจหน้าที่สามารถ ปฏิบัติได้ทันทีตามการเปลี่ยนแปลงของสถานการณ์ฝุ่นละอองโดยได้กำหนดเป็น ๔ ระดับ คือ ระดับที่ ๑ ปริมาณฝุ่นละออง PM2.5 มีค่าไม่เกิน ๕๐ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร ให้ส่วนราชการทุกหน่วยต้องดำเนินการตามภารกิจ อำนาจหน้าที่และกฎหมายที่มีอยู่ให้ครบถ้วน ระดับที่ ๒ ปริมาณฝุ่นละออง PM2.5 มีค่าระหว่าง ๕๑ - ๗๕ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร ให้ทุกส่วนราชการต้องเพิ่มและยกระดับมาตรการต่าง ๆ ให้เข้มงวดขึ้น โดยผู้ว่าราชการ

/กรุงเทพมหานคร...

กรุงเทพมหานครและผู้ว่าราชการจังหวัดที่ประสบปัญหาฝุ่นละอองเป็นผู้บัญชาการเหตุการณ์ในพื้นที่รับผิดชอบ สำหรับส่วนราชการอื่น ๆ เป็นหน่วยสนับสนุนในการปฏิบัติการ ระดับที่ ๓ ปริมาณฝุ่นละออง PM2.5 มีค่าระหว่าง ๗๖ - ๑๐๐ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร ให้ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครและผู้ว่าราชการจังหวัดที่ประสบปัญหาฝุ่นละออง ดำเนินการตามกฎหมาย เช่น พระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. ๒๕๓๕ พระราชบัญญัติป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๐ เป็นต้น เพื่อเข้าไปควบคุมพื้นที่หรือควบคุมแหล่งกำเนิดที่ก่อให้เกิดเหตุรำคาญหรือมีผลกระทบต่อประชาชน ซึ่งผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครและผู้ว่าราชการจังหวัดอาจสั่งการตามกฎหมายให้หยุดกิจกรรมใด ๆ เพื่อให้คุณภาพอากาศกลับสู่สภาวะปกติ โดยคำแนะนำของคณะกรรมการควบคุมมลพิษ ในการให้ข้อเสนอแนะ สนับสนุนข้อมูลทางวิชาการและพิจารณากำหนดมาตรการควบคุมแหล่งกำเนิดมลพิษ เพื่อระงับยับยั้งสถานการณ์ค่าฝุ่นละอองขนาดเล็ก PM2.5 ที่มีแนวโน้มสูงขึ้น และระดับที่ ๔ ปริมาณฝุ่นละออง PM2.5 มีค่ามากกว่า ๑๐๐ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร และมีการดำเนินการในระดับที่ ๓ แล้ว แต่สถานการณ์ฝุ่นละอองยังไม่ลดลงและมีแนวโน้มสูงขึ้นมากกว่า ๑๐๐ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร ต่อเนื่อง แนวทางปฏิบัติกำหนดให้มีการประชุมคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติเป็นกรณีเร่งด่วน พิเศษ และพิจารณากลับกรองแนวทางในการแก้ไขปัญหาฝุ่นละอองขนาดเล็กโดยจะต้องนำเรียนผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ เป็นการเร่งด่วน เพื่อพิจารณาในการสั่งการอย่างใดอย่างหนึ่งที่เป็นแนวทางหรือมาตรการในการลดมลพิษจากแหล่งกำเนิดของหน่วยงานต่าง ๆ ต่อไป หลังจากนั้นปรากฏว่าผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ได้ออกประกาศคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ เรื่อง กำหนดมาตรฐานฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน ในบรรยากาศโดยทั่วไป ลงวันที่ ๒๓ มิถุนายน ๒๕๖๕ กำหนดให้มาตรฐานฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน ในบรรยากาศโดยทั่วไป ค่าเฉลี่ยในเวลา ๒๔ ชั่วโมง จะต้องไม่เกิน ๕๐ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร โดยให้มีผลจนถึงวันที่ ๓๑ พฤษภาคม ๒๕๖๖ และตั้งแต่วันที่ ๑ มิถุนายน ๒๕๖๖ เป็นต้นไป ให้ค่าเฉลี่ยในเวลา ๒๔ ชั่วโมง จะต้องไม่เกิน ๓๗.๕ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร ซึ่งใช้บังคับในขณะที่มีการนำคดีมาฟ้องต่อศาล (วันที่ ๑๐ เมษายน ๒๕๖๖) แม้ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ จะให้การว่า หน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องได้ดำเนินการแก้ไขปัญหามอกควันขนาดไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน (PM2.5) ตามอำนาจหน้าที่ มีดังต่อไปนี้ โดยกรมควบคุมมลพิษ ในปี พ.ศ. ๒๕๖๒ ได้จัดทำแผนการดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหามอกควันปี พ.ศ. ๒๕๖๒ “แลกเปลี่ยนเรียนรู้ สู่การแก้ปัญหามอกควันอย่างยั่งยืน” การดำเนินงานภายใต้ข้อตกลงอาเซียนเรื่องมลพิษจากหมอกควันข้ามแดน โดยการประสานงานกับกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืชเพื่อรายงานสถานการณ์หมอกควันและไฟป่าของประเทศไทยต่อสำนักเลขาธิการอาเซียนตามระดับการเตือน SOP ในอนุภูมิภาคกลุ่มน้ำโขง การประสานงานกับประเทศสมาชิกและสำนักงานเลขาธิการอาเซียนอย่างใกล้ชิดเมื่อเกิดปัญหามอกควันข้ามแดน การเข้าร่วมประชุมประเทศภาคีต่อข้อตกลง

/อาเซียน...

อาเซียน เรื่อง มลพิษจากหมอกควันข้ามแดน ครั้งที่ ๑๔ เข้าร่วมการประชุมคณะกรรมการระดับรัฐมนตรีสิ่งแวดล้อม ๕ ประเทศ เรื่อง มลพิษจากหมอกควันข้ามแดนในอนุภูมิภาคแม่น้ำโขง ครั้งที่ ๘ เข้าร่วมการประชุมคณะกรรมการระดับรัฐมนตรีสิ่งแวดล้อม ๕ ประเทศ เรื่อง มลพิษจากหมอกควันข้ามแดน ครั้งที่ ๒๑ ขับเคลื่อนการดำเนินงานภายใต้ Road map for a Transboundary Haze-free by 2020 ในปี พ.ศ. ๒๕๖๓ ดำเนินโครงการการป้องกันและแก้ไขปัญหามลพิษภาคเหนือ ปี พ.ศ. ๒๕๖๓ ดำเนินงานภายใต้ข้อตกลงอาเซียน เรื่อง มลพิษจากหมอกควันข้ามแดน และร่วมมือกับสำนักพัฒนาเทคโนโลยีอวกาศและภูมิสารสนเทศ (องค์การมหาชน) (GISTDA) ด้านการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีอวกาศและภูมิสารสนเทศเพื่อการบริหารจัดการมลพิษและสิ่งแวดล้อม ในปี พ.ศ. ๒๕๖๔ ดำเนินโครงการการป้องกันและแก้ไขปัญหามลพิษฝุ่นละอองขนาดเล็กไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน (PM2.5) ในพื้นที่ ๑๗ จังหวัดภาคเหนือ ดำเนินงานภายใต้ข้อตกลงอาเซียน เรื่อง มลพิษจากหมอกควันข้ามแดน ในปี พ.ศ. ๒๕๖๕ เสนอแนะการกำหนดนโยบายและจัดประชุมมอบนโยบายการป้องกันและแก้ไขปัญหามลพิษภาคเหนือ ดำเนินการติดตามตรวจสอบ เฝ้าระวัง รายงานและแจ้งเตือนสถานการณ์มลพิษทางอากาศ ติดตามตรวจสอบคุณภาพอากาศโดยสถานีตรวจวัดคุณภาพอากาศแบบอัตโนมัติ และติดตั้งเครื่องตรวจวัดฝุ่นละอองเพิ่มเติม ขับเคลื่อนการดำเนินงานและลงพื้นที่ติดตามผลการดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหามลพิษในระดับพื้นที่ จัดทำบันทึกข้อตกลงความร่วมมือการบริหารจัดการวัสดุเชื้อเพลิงในพื้นที่ป่า ดำเนินการโครงการบริหารจัดการเชื้อเพลิง “ชิงเก็บ ลดเผา” การพัฒนาแอปพลิเคชันลงทะเบียนบริหารจัดการเชื้อเพลิง (Burn Check) ร่วมกับ GISTDA การดำเนินการเพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหามลพิษจากหมอกควันข้ามแดน ภายใต้ข้อตกลงอาเซียน ว่าด้วยมลพิษจากหมอกควันข้ามแดน และในปี พ.ศ. ๒๕๖๖ เสนอแนะการกำหนดนโยบายและจัดประชุมมอบนโยบายการป้องกันและแก้ไขปัญหามลพิษภาคเหนือ ดำเนินการติดตามตรวจสอบ เฝ้าระวัง รายงานและแจ้งเตือนสถานการณ์มลพิษทางอากาศ เฝ้าระวังและแจ้งเตือนสถานการณ์มลพิษทางอากาศในพื้นที่ภาคเหนือ ขับเคลื่อนการดำเนินการเฝ้าระวังและลงพื้นที่ติดตามผลการดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหามลพิษในระดับพื้นที่ มีการดำเนินการเพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหามลพิษจากหมอกควันข้ามแดน ภายใต้ข้อตกลงอาเซียน ว่าด้วยมลพิษจากหมอกควันข้ามแดนแล้ว ซึ่งแม้จะฟังได้ว่าผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ จะได้ดำเนินการดังกล่าวข้างต้นแล้วก็ตาม แต่เมื่อข้อเท็จจริงปรากฏว่า สถานการณ์ปัญหาฝุ่นละอองขนาดเล็กไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน (PM2.5) ในพื้นที่ภาคเหนือ ที่เกินค่ามาตรฐานตามที่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ กำหนด ยังคงเกิดขึ้นอย่างต่อเนื่องในช่วงเดือนกุมภาพันธ์ เดือนเมษายน ๒๕๖๖ กล่าวคือ เดือนกุมภาพันธ์ ๒๕๖๖ จังหวัดเชียงราย เกินมาตรฐาน (PM2.5 เกินกว่า ๕๐ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร) จำนวน ๒๑ วัน และอยู่ในระดับมีผลกระทบต่อสุขภาพ สีแดง (PM2.5 เกินกว่า ๙๑ ไมโครกรัม

/ต่อลูกบาศก์เมตร...

จำนวน ๙ วัน จังหวัดตาก เกินมาตรฐาน (PM2.5 เกินกว่า ๕๐ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร) จำนวน ๒๕ วัน และอยู่ในระดับมีผลกระทบต่อสุขภาพ สีแดง (PM2.5 เกินกว่า ๙๑ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร ขึ้นไป) จำนวน ๑๐ วัน และเดือนเมษายน ๒๕๖๖ เช่น จังหวัดเชียงราย เกินมาตรฐาน (PM2.5 เกินกว่า ๕๐ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร) จำนวน ๒๘ วัน และอยู่ในระดับมีผลกระทบต่อสุขภาพ สีแดง (PM2.5 เกินกว่า ๙๑ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร ขึ้นไป) จำนวน ๒๐ วัน จังหวัดเชียงใหม่ เกินมาตรฐาน (PM2.5 เกินกว่า ๕๐ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร) จำนวน ๒๖ วัน และอยู่ในระดับมีผลกระทบต่อสุขภาพ สีแดง (PM2.5 เกินกว่า ๙๑ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร ขึ้นไป) จำนวน ๒๑ วัน จังหวัดลำปาง เกินมาตรฐาน (PM2.5 เกินกว่า ๕๐ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร) จำนวน ๒๕ วัน และอยู่ในระดับมีผลกระทบต่อสุขภาพ สีแดง (PM2.5 เกินกว่า ๙๑ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร ขึ้นไป) จำนวน ๑๕ วัน จังหวัดลำพูน เกินมาตรฐาน (PM2.5 เกินกว่า ๕๐ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร) จำนวน ๒๗ วัน และอยู่ในระดับมีผลกระทบต่อสุขภาพ สีแดง (PM2.5 เกินกว่า ๙๑ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร ขึ้นไป) จำนวน ๒๐ วัน จังหวัดแม่ฮ่องสอน เกินมาตรฐาน (PM2.5 เกินกว่า ๕๐ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร) จำนวน ๓๐ วัน และอยู่ในระดับมีผลกระทบต่อสุขภาพ สีแดง (PM2.5 เกินกว่า ๙๑ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร ขึ้นไป) จำนวน ๒๓ วัน จังหวัดน่าน เกินมาตรฐาน (PM2.5 เกินกว่า ๕๐ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร) จำนวน ๓๐ วัน และอยู่ในระดับมีผลกระทบต่อสุขภาพ สีแดง (PM2.5 เกินกว่า ๙๑ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร ขึ้นไป) จำนวน ๑๗ วัน จังหวัดแพร่ เกินมาตรฐาน (PM2.5 เกินกว่า ๕๐ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร) จำนวน ๒๓ วัน และอยู่ในระดับมีผลกระทบต่อสุขภาพ สีแดง (PM2.5 เกินกว่า ๙๑ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร ขึ้นไป) จำนวน ๖ วัน จังหวัดพะเยา เกินมาตรฐาน (PM2.5 เกินกว่า ๕๐ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร) จำนวน ๒๓ วัน และอยู่ในระดับมีผลกระทบต่อสุขภาพ สีแดง (PM2.5 เกินกว่า ๙๑ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร ขึ้นไป) จำนวน ๑๖ วัน และจังหวัดพิษณุโลก เกินมาตรฐาน (PM2.5 เกินกว่า ๕๐ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร) จำนวน ๒๔ วัน และอยู่ในระดับมีผลกระทบต่อสุขภาพ สีแดง (PM2.5 เกินกว่า ๙๑ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร ขึ้นไป) จำนวน ๑๔ วัน โดยไม่ปรากฏว่าผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ใช้อำนาจประกาศในราชกิจจานุเบกษา กำหนดให้ท้องที่นั้นเป็นเขตควบคุมมลพิษเพื่อดำเนินการควบคุม ลด และขจัดมลพิษ ในกรณี que ปรากฏว่าท้องที่ใดมีปัญหามลพิษซึ่งมีแนวโน้มที่จะร้ายแรงถึงขนาดเป็นอันตรายต่อสุขภาพอนามัยของประชาชนหรืออาจก่อให้เกิดผลกระทบต่อคุณภาพสิ่งแวดล้อม ตามมาตรา ๕๙ แห่งพระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๓๕ และมลพิษทางอากาศดังกล่าวส่งผลกระทบต่อสุขภาพของประชาชนในพื้นที่ภาคเหนือ กรณีจึงเห็นว่า การดำเนินการดังกล่าวตามที่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ อ้างว่าได้ดำเนินการมาตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๖๒ - ๒๕๖๖ นั้น ไม่ได้มีผลทำให้ปัญหาฝุ่นละออง

/ขนาดไม่เกิน...

ขนาดไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน (PM2.5) ลดลงและแสดงให้เห็นว่าการดำเนินการดังกล่าว มีได้มีผลที่เป็นรูปธรรมอย่างเพียงพอ และโดยที่ปัญหาฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน (PM2.5) ที่มีผลกระทบอย่างรุนแรงนี้เกิดจาก (๑) ลักษณะภูมิประเทศและสภาพอุตุนิยมวิทยาของภาคเหนือ เป็นแอ่งกระทะ ล้อมรอบด้วยภูเขาสูงและในช่วงหน้าแล้งอากาศแห้ง ความกดอากาศสูง การยกตัวของอากาศเกิดได้น้อย ทำให้อากาศปิด ฝุ่นละอองไม่ฟุ้งกระจาย (๒) กิจกรรมในพื้นที่อาทิ ในพื้นที่ป่าอนุรักษ์และพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติ การเผาเกิดจากการบุกรุกพื้นที่ป่า เพื่อเพิ่มพื้นที่ทำกินจากการเพิ่มขึ้นของจำนวนประชากรและการขยายตัวอย่างรวดเร็วของการปลูกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ด้วยความสูงและลาดชันของพื้นที่ทำให้การเตรียมพื้นที่เพาะปลูก และกำจัดเศษวัสดุทางการเกษตรจำเป็นต้องใช้วิธีเผา การเผาในพื้นที่ป่าเพื่อล่าสัตว์และหาของป่า และการเผาในพื้นที่รอบป่าและลามเข้าสู่ป่าเกิดเป็นไฟป่า และในพื้นที่เกษตร มีการเพิ่มขึ้นของการปลูกพืชเชิงเดี่ยว โดยเฉพาะข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ ซึ่งเกษตรกรจะเผาเพื่อเตรียมพื้นที่เพาะปลูก และกำจัดเศษวัสดุทางการเกษตรเช่นเดียวกับเกษตรกรในพื้นที่ป่า (๓) เศรษฐกิจและปัญหาปากท้องของประชาชน เมื่อชาวบ้านไม่มีรายได้และไม่มีทางเลือก จึงมีความจำเป็นต้องเข้าป่า และใช้ประโยชน์จากป่า (๔) ปัญหาความขัดแย้งทั้งความขัดแย้งระหว่างเจ้าหน้าที่กับเจ้าหน้าที่ระหว่างเจ้าหน้าที่กับประชาชนและระหว่างประชาชนด้วยกันเอง ทำให้เกิดการเผาเพื่อกลั่นแกล้ง (๕) ปัญหาจากการจัดการที่ดินป่าไม่ทำให้ประชาชนไม่มีกรรมสิทธิ์ในที่ดิน และไม่สามารถใช้ประโยชน์จากป่าไม้จึงไม่เกิดความรู้สึกเป็นเจ้าของ ไม่มีความรักและหวงแหนป่าไม้ (๖) หมอกควันข้ามแดน ซึ่งจากภาพถ่ายดาวเทียมพบจุดความร้อนและหมอกควันหนาแน่นในอนุภูมิภาคแม่น้ำโขง มีแนวโน้มที่จะเกิดผลกระทบต่อสุขภาพอนามัยของประชาชนหรือก่อให้เกิดผลกระทบต่อคุณภาพสิ่งแวดล้อมในพื้นที่ในจังหวัดภาคเหนือ ปัญหาดังกล่าวจึงเป็นกรณีที่สามารถป้องกันในระดับหนึ่งได้ หากมีการขับเคลื่อนและดำเนินนโยบายสาธารณะของภาครัฐแบบบูรณาการที่มีประสิทธิภาพ และทันที่ โดยที่ปัญหาฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน (PM2.5) ในพื้นที่ในจังหวัดภาคเหนือตามที่ได้วินิจฉัยมาแล้วข้างต้น ถือว่าอยู่ในช่วงวิกฤต ระดับที่ ๔ กล่าวคือ มีปริมาณฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน (PM2.5) มีค่ามากกว่า ๑๐๐ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร และมีการดำเนินการในระดับที่ ๓ แล้ว แต่สถานการณ์ฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน (PM2.5) ยังไม่ลดลงและมีแนวโน้มสูงขึ้นมากกว่า ๑๐๐ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตรอย่างต่อเนื่อง และมีปริมาณฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน ในบรรยากาศโดยทั่วไป ค่าเฉลี่ยในเวลา ๒๔ ชั่วโมง เกินกว่า ๕๐ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร ตามประกาศคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ เรื่อง กำหนดมาตรฐานฝุ่นละอองขนาด ไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน ในบรรยากาศโดยทั่วไป ลงวันที่ ๒๓ มิถุนายน ๒๕๖๕ ซึ่งใช้บังคับในขณะที่ผู้ฟ้องคดีทั้งสองฟ้องคดีนี้ (ฟ้องวันที่ ๑๐ เมษายน ๒๕๖๖)

/และผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒...

และผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ มีหน้าที่ในการกำหนดให้มีการประชุมเป็นกรณีเร่งด่วนพิเศษเพื่อพิจารณากลับกรองแนวทางในการแก้ไขปัญหาฝุ่นละอองขนาดเล็กโดยจะต้องนำเรียนผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ เป็นการเร่งด่วน เพื่อพิจารณาในการสั่งการอย่างใดอย่างหนึ่งที่เป็นแนวทางหรือมาตรการในการลดมลพิษจากแหล่งกำเนิดของหน่วยงานต่าง ๆ ต่อไป ประกอบกับมาตรา ๕๔ แห่งพระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๓๕ กำหนดว่า ในกรณีที่ปรากฏว่าห้องที่ใดมีปัญหามลพิษซึ่งมีแนวโน้มที่จะร้ายแรงถึงขนาดเป็นอันตรายต่อสุขภาพอนามัยของประชาชน หรืออาจก่อให้เกิดผลกระทบต่อคุณภาพสิ่งแวดล้อมให้ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ มีอำนาจประกาศในราชกิจจานุเบกษากำหนดให้ห้องที่นั้นเป็นเขตควบคุมมลพิษเพื่อดำเนินการควบคุม ลด และขจัดมลพิษได้อีกทางหนึ่งด้วย เมื่อปรากฏว่าผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ มิได้ดำเนินการป้องกันและแก้ไขปัญหามลพิษทางอากาศที่มีค่าเกินค่ามาตรฐานซึ่งผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ กำหนดไว้ และมีผลกระทบต่อสุขภาพของประชาชนอย่างต่อเนื่องดังกล่าวยุติให้เหมาะสมและเพียงพอเพื่อให้ปัญหามลพิษทางอากาศดังกล่าวให้หมดสิ้นไปได้อย่างทันที่ ทั้งนี้ โดยผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ มิได้ดำเนินการตามพระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๓๕ และแผนปฏิบัติการขับเคลื่อนวาระแห่งชาติ เพื่อการแก้ไขปัญหาฝุ่นละอองขนาดเล็กเกิน ๒.๕ ไมครอน (PM2.5) ที่อยู่ในสถานการณ์วิกฤตระดับที่ ๔ และพิจารณากลับกรองแนวทางในการแก้ไขปัญหาหรือบรรเทาผลร้ายจากฝุ่นละอองขนาดเล็กเกิน ๒.๕ ไมครอน (PM2.5) เสนอผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ เป็นการเร่งด่วน ทำให้ผู้ฟ้องคดีทั้งสองซึ่งอาศัยอยู่ในจังหวัดเชียงใหม่ และเดินทางในพื้นที่ภาคเหนือของประเทศไทยตกอยู่ในภาวะเสี่ยงที่จะได้รับผลกระทบต่อสุขภาพ ทั้งในระยะสั้นและระยะยาว อันเป็นผลมาจากปัญหาฝุ่นละอองขนาดเล็กเกิน ๒.๕ ไมครอน (PM2.5) ดังนั้น ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ จึงละเลยต่อหน้าที่ตามที่พระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๓๕ กำหนดให้ต้องปฏิบัติ หรือปฏิบัติหน้าที่ดังกล่าวล่าช้าเกินในการแก้ไขปัญหาหรือบรรเทาผลร้ายจากฝุ่นละอองขนาดเล็กเกิน ๒.๕ ไมครอน (PM2.5)

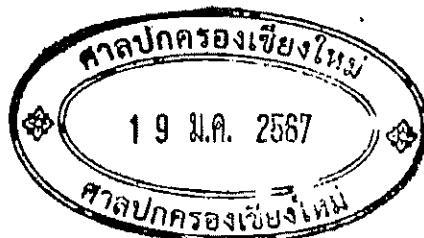
เมื่อได้วินิจฉัยแล้วว่า ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ และผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ละเลยต่อหน้าที่ตามพระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๓๕ หรือปฏิบัติหน้าที่ดังกล่าวล่าช้าเกินสมควร ในการป้องกัน บรรเทาและแก้ไขปัญหาฝุ่นละอองขนาดเล็กเกิน ๒.๕ ไมครอน (PM2.5) ในพื้นที่ภาคเหนือ ในช่วงระยะเวลาที่ผู้ฟ้องคดีทั้งสองนำคดีมาฟ้อง (วันที่ ๑๐ เมษายน ๒๕๖๖) ซึ่งฝุ่นละอองขนาดเล็กเกิน ๒.๕ ไมครอน (PM2.5) ยังเกินค่ามาตรฐานที่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ กำหนดและอยู่ในระดับที่มีผลกระทบต่อสุขภาพของผู้ฟ้องคดีทั้งสอง (ค่าฝุ่น PM2.5 เกินกว่า ๙๑ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร) แต่เนื่องจากสถานการณ์ปัญหาฝุ่นละอองขนาดเล็กเกิน ๒.๕ ไมครอน (PM2.5) ที่เกิดขึ้นในพื้นที่ภาคเหนือ ซึ่งเกินค่ามาตรฐานอย่างต่อเนื่อง และอยู่ในระดับที่มีผลกระทบต่อสุขภาพของผู้ฟ้องคดีทั้งสองได้คลี่คลายลงแล้วตั้งแต่วันที่

/พฤษภาคม...

พฤษภาคม ๒๕๖๖ ที่ผ่านมา ศาลจึงไม่อาจกำหนดค่าบังคับให้ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ และผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ปฏิบัติหน้าที่ในการควบคุม ระวัง หรือบรรเทาปัญหาตามมาตรา ๙ แห่งพระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๓๕ ที่บัญญัติให้ใช้ในกรณีเมื่อมีเหตุฉุกเฉิน หรือเหตุภัยอันตรายต่อสาธารณชนได้ อย่างไรก็ตาม ปัญหาฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน (PM2.5) ในพื้นที่ภาคเหนือโดยมากจะเกิดขึ้นเป็นประจำในช่วงประมาณเดือนธันวาคมถึงพฤษภาคมของทุกปีอย่างต่อเนื่อง และมีแนวโน้มว่าจะทวีความรุนแรงขึ้นอันจะก่อให้เกิดผลกระทบต่อสุขภาพอนามัยของผู้ฟ้องคดีทั้งสิบ ซึ่งอาศัยและเดินทางในพื้นที่ภาคเหนือและโดยที่รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา ๔๓ กำหนดให้บุคคลและชุมชนมีสิทธิจัดการ บำรุงรักษา และใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อมอย่างสมดุลและยั่งยืนตามวิธีการที่กฎหมายบัญญัติ มาตรา ๕๓ กำหนดให้รัฐต้องดูแลให้มีการปฏิบัติตามและบังคับใช้กฎหมายอย่างเคร่งครัด มาตรา ๕๕ กำหนดให้รัฐต้องดำเนินการให้ประชาชนได้รับบริการสาธารณสุขที่มีประสิทธิภาพอย่างทั่วถึง เสริมสร้างให้ประชาชนมีความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับการส่งเสริมสุขภาพ การป้องกันโรค และการบริการสาธารณสุขครอบคลุมถึงการรักษาพยาบาล และมาตรา ๑๐ แห่งพระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๓๕ กำหนดให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม (รองประธานกรรมการคนที่ ๒ ของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒) กำหนดมาตรการป้องกันและจัดทำแผนฉุกเฉินเพื่อแก้ไขสถานการณ์ที่เกิดขึ้นไว้ล่วงหน้าเพื่อเป็นการป้องกันแก้ไข ระวังหรือบรรเทาเหตุฉุกเฉิน หรือเหตุภัยอันตรายจากภาวะมลพิษทางอากาศ ด้วยเหตุนี้ เพื่อเป็นการป้องกันมิให้เกิดปัญหาฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน (PM2.5) อย่างต่อเนื่องอันอาจส่งผลกระทบต่อสุขภาพอนามัยของผู้ฟ้องคดีทั้งสิบ และประชาชนในพื้นที่ภาคเหนือไว้ก่อนทั้งระยะสั้นและระยะยาวในรอบระยะเวลาข้างหน้า ตามหลักการป้องกันล่วงหน้า (Preventive principle) และกฎหมายดังกล่าวข้างต้น กรณีจึงมีเหตุผลเพียงพอที่ศาลจะพิพากษาให้ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ และผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ใช้อำนาจและปฏิบัติหน้าที่ตามพระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๓๕ เพื่อเป็นการป้องกัน ควบคุม แก้ไข ระวังหรือบรรเทาผลร้ายจากอันตรายและความเสียหายที่เกิดจากภาวะมลพิษทางอากาศในพื้นที่ภาคเหนือได้อย่างมีประสิทธิภาพและทันท่วงที ในกรณีที่ภาวะมลพิษทางอากาศ หรือฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน (PM2.5) เกินกว่าค่ามาตรฐานที่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ กำหนด และอยู่ในระดับที่มีผลกระทบต่อสุขภาพอนามัยของประชาชนในพื้นที่ภาคเหนือในอนาคต

พิพากษาให้ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ และผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ใช้อำนาจหรือร่วมกันใช้อำนาจตามพระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๓๕ กำหนดมาตรการ หรือจัดทำแผนฉุกเฉินที่มีประสิทธิภาพอย่างบูรณาการและยั่งยืน เพื่อป้องกัน

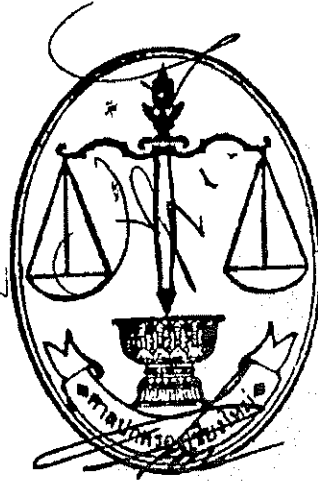
/ควบคุม...

ควบคุม แก๊ซ บรรเทา หรือระงับภัยอันตรายอันเกิดจากฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน (PM2.5) ซึ่งเกินกว่าค่ามาตรฐานและอยู่ในระดับที่มีผลกระทบต่อสุขภาพอนามัยของประชาชนในพื้นที่ภาคเหนือให้ทันทั่วถึง ทั้งนี้ ให้ดำเนินการกำหนดมาตรการ หรือจัดทำแผนฉุกเฉินดังกล่าวให้แล้วเสร็จภายใน ๙๐ วัน นับแต่วันที่คำพิพากษาลงถึงที่สุด คำขออื่นนอกจากนี้ให้ยก

นายจิรสวัสดิ์ สุรฤทธิธำรง
ตุลาการศาลปกครองเชียงใหม่

นายมนูญ พิบูลรัตน์กุล
ตุลาการหัวหน้าคณะศาลปกครองเชียงใหม่

นายวิทยา ฝั้นคำอ้าย
ตุลาการศาลปกครองเชียงใหม่

ตุลาการเจ้าของสำนวน

ตุลาการผู้แถลงคดี : นางสาววาสนา มะลิตอง

สำเนาถูกต้อง

(นายสุรศักดิ์ ฝอ...)
เจ้าหน้าที่ศาลปกครอง

